

O'REILLY®

C# 9.0 w pigułce

Helion

Joseph Albahari

Tytuł oryginału: C# 9.0 in a Nutshell: The Definitive Reference

Tłumaczenie: Łukasz Piwko, Robert Górczyński, Jakub Hubisz

ISBN: 978-83-283-8198-8

© 2021 Helion S.A.

Authorized Polish translation of the English edition of C# 9.0 in a Nutshell

ISBN 9781098100964 © 2021 Joseph Albahari

This translation is published and sold by permission of O'Reilly Media, Inc., which owns or controls all rights to publish and sell the same.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/c9wpig>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Wstęp	11
1. Wprowadzenie do C# i .NET	17
Obiektość	17
Bezpieczeństwo typów	18
Zarządzanie pamięcią	19
Platformy	19
Historia C# w pigułce	24
2. Podstawy języka C#	39
Pierwszy program w języku C#	39
Składnia	42
Podstawy typów	44
Typy liczbowe	54
Typ logiczny i operatory	63
Łącuchy znaków i pojedyncze znaki	65
Tablice	67
Zmienne i parametry	72
Wyrażenia i operatory	83
Operatory null	87
Instrukcje	88
Przestrzenie nazw	99
3. Tworzenie typów w języku C#	105
Klasy	105
Dziedziczenie	124
Typ object	134
Struktury	138

Modyfikatory dostępu	140
Interfejsy	142
Wyliczenia	148
Typy zagnieżdżone	152
Typy generyczne	153
4. Zaawansowane elementy języka C#	166
Delegaty	166
Zdarzenia	174
Wyrażenia lambda	180
Metody anonimowe	185
Instrukcje try i wyjątki	186
Wyliczenia i iteratory	194
Typy wartościowe dopuszczające wartość null	199
Typy referencyjne dopuszczające wartość null	205
Metody rozszerzające	207
Typy anonimowe	210
Krotki	211
Rekordy (C# 9)	214
Wzorce	224
Atrybuty	229
Atrybuty informacji wywołującego	231
Wiązanie dynamiczne	232
Przeciążanie operatorów	239
Niebezpieczny kod i wskaźniki	243
Dyrektywy preprocesora	248
Dokumentacja XML	250
5. Ogólny zarys platformy	255
.NET Standard	255
Wersje środowiska i C#	258
Zestawy referencyjne	258
CLR i BCL	259
Warstwy aplikacji	263
6. Podstawowe wiadomości o platformie .NET	267
Obsługa łańcuchów i tekstu	267
Data i godzina	280
Daty i strefy czasowe	288

Formatowanie i parsowanie obiektów DateTime	292
Standardowe łańcuchy formatu i flagi parsowania	298
Inne mechanizmy konwersji	304
Globalizacja	308
Praca z liczbami	309
Wyliczenia	314
Struktura Guid	317
Porównywanie	318
Określanie kolejności	328
Klasy pomocnicze	331
7. Kolekcje.....	336
Przeliczalność	336
Interfejsy ICollection i IList	343
Klasa Array	346
Listy, kolejki, stosy i zbiory	354
Słowniki	363
Kolekcje i pośredniki z możliwością dostosowywania	369
Niezmiennicze kolekcje	374
Dołączanie protokołów równości i porządkowania	378
8. Zapytania LINQ.....	385
Podstawy	385
Składnia płynna	387
Wyrażenia zapytań	393
Wykonywanie opóźnione	397
Podzapytania	403
Tworzenie zapytań złożonych	406
Strategie projekcji	410
Zapytania interpretowane	412
EF Core	418
Budowanie wyrażeń zapytań	429
9. Operatory LINQ	434
Informacje ogólne	435
Filtrowanie	438
Projekcja	442
Łączenie	453
Porządkowanie	461

Grupowanie	464
Operatory zbiorów	467
Metody konwersji	468
Operatory elementów	471
Metody agregacyjne	473
Kwantyfikatory	477
Metody generujące	478
10. LINQ to XML.....	480
Przegląd architektury	480
Informacje ogólne o X-DOM	481
Tworzenie drzewa X-DOM	484
Nawigowanie i wysyłanie zapytań	487
Modyfikowanie drzewa X-DOM	492
Praca z wartościami	495
Dokumenty i deklaracje	497
Nazwy i przestrzenie nazw	501
Adnotacje	506
Projekcja do X-DOM	507
11. Inne technologie XML i JSON	511
Klasa XmlReader	511
Klasa XmlWriter	519
Typowe zastosowania klas XmlReader i XmlWriter	521
Praca z formatem JSON	526
12. Zwalnianie zasobów i mechanizm usuwania nieużytków	533
IDisposable, Dispose i Close	533
Automatyczne usuwanie nieużytków	539
Finalizatory	541
Jak działa mechanizm usuwania nieużytków?	546
Wycieki pamięci zarządzanej	553
Słabe odwołania	556
13. Diagnostyka.....	561
Kompilacja warunkowa	561
Debugowanie i klasy monitorowania	565
Integracja z debuggerem	568
Procesy i wątki procesów	569
Klasy StackTrace i StackFrame	570

Dziennik zdarzeń Windows	572
Liczniki wydajności	574
Klasa Stopwatch	578
Międzyplatformowe narzędzia diagnostyczne	579
14. Współbieżność i asynchroniczność	583
Wprowadzenie	583
Wątki	584
Zadania	600
Reguły asynchroniczności	609
Funkcje asynchroniczne w języku C#	614
Wzorce asynchroniczności	633
Przestarzałe wzorce	641
15. Strumienie i wejście-wyjście	645
Architektura strumienia	645
Użycie strumieni	647
Adapter strumienia	661
Kompresja strumienia	669
Praca z plikami w postaci archiwum ZIP	672
Operacje na plikach i katalogach	673
Plikowe operacje wejścia-wyjścia w UWP	683
Bezpieczeństwo systemu operacyjnego	687
Mapowanie plików w pamięci	690
16. Sieć.....	694
Architektura sieci	694
Adresy i porty	697
Adresy URI	698
Klasy po stronie klienta	700
Praca z HTTP	713
Tworzenie serwera HTTP	717
Użycie FTP	719
Użycie DNS	721
Wysyłanie poczty elektronicznej za pomocą SmtpClient	722
Użycie TCP	723
Otrzymywanie poczty elektronicznej POP3 za pomocą TCP	726
TCP w UWP	728

17. Zestawy	730
Co znajduje się w zestawie?	730
Silne nazwy i podpisywanie zestawu	734
Nazwy zestawów	735
Technologia Authenticode	738
Zasoby i zestawy satelickie	740
Ładowanie, znajdowanie i izolowanie zestawów	748
18. Refleksja i metadane	768
Refleksja i aktywacja typów	769
Refleksja i wywoływanie składowych	775
Refleksja dla zestawów	787
Praca z atrybutami	788
Generowanie dynamicznego kodu	793
Emitowanie zestawów i typów	800
Emitowanie składowych typów	802
Emitowanie generycznych typów i klas	808
Kłopotliwe cele emisji	810
Parsowanie IL	813
19. Programowanie dynamiczne	818
Dynamiczny system wykonawczy języka	818
Unifikacja typów liczbowych	820
Dynamiczne wybieranie przeciążonych składowych	821
Implementowanie obiektów dynamicznych	827
Współpraca z językami dynamicznymi	830
20. Kryptografia	832
Informacje ogólne	832
Windows Data Protection	832
Obliczanie skrótów	834
Szyfrowanie symetryczne	835
Szyfrowanie kluczem publicznym i podpisywanie	840
21. Zaawansowane techniki wielowątkowości	845
Przegląd technik synchronizacji	846
Blokowanie wykluczające	846
Blokady i bezpieczeństwo ze względu na wątki	854
Blokowanie bez wykluczania	859
Sygnalizacja przy użyciu uchwytów zdarzeń oczekiwania	866
Klasa Barrier	873

Leniwa inicjalizacja	874
Pamięć lokalna wątku	877
Zegary	880
22. Programowanie równoległe.....	884
Dlaczego PFX?	885
PLINQ	888
Klasa Parallel	900
Równoległe wykonywanie zadań	906
Klasa AggregateException	916
Kolekcje współbieżne	918
Klasa BlockingCollection<T>	921
23. Struktury Span<T> i Memory<T>.....	925
Struktura Span i plasterkowanie	926
Struktura Memory<T>	929
Enumeratory działające tylko do przodu	930
Praca z pamięcią alokowaną na stosie i niezarządzaną	932
24. Współdziałanie macierzyste i poprzez COM	934
Odwołania do natywnych bibliotek DLL	934
Szeregowanie typów i parametrów	935
Wywołania zwrotne z kodu niezarządzanego	939
Symulowanie unii C	942
Pamięć współdzielona	943
Mapowanie struktury na pamięć niezarządzaną	945
Współpraca COM	949
Wywołanie komponentu COM z C#	951
Osadzanie typów współpracujących	954
Udostępnianie obiektów C# COM	955
25. Wyrażenia regularne	957
Podstawy wyrażeń regularnych	957
Kwantyfikatory	962
Asercje o zerowej wielkości	963
Grupy	966
Zastępowanie i dzielenie tekstu	967
Receptury wyrażeń regularnych	969
Leksykon języka wyrażeń regularnych	972
Skorowidz.....	977

Zaawansowane elementy języka C#

W tym rozdziale opisujemy zaawansowane zagadnienia dotyczące języka C#, stanowiące rozszerzenie pojęć opisanych w rozdziałach 2. i 3. Cztery pierwsze sekcje należy przeczytać po kolei, natomiast dalsze można czytać w dowolnej kolejności.

Delegaty

Delegat to obiekt „wiedzący”, jak wywołać metodę.

Typ delegacyjny definiuje rodzaj metody, jaki mogą wywoływać *egzemplarze delegatu*. Mówiąc dokładniej: określa *typ zwrotny* metody i *typy jej parametrów*. Poniżej znajduje się definicja typu delegacyjnego o nazwie `Transformer`:

```
delegate int Transformer (int x);
```

Typ `Transformer` jest zgodny z każdą metodą o typie zwrotnym `int` przyjmującą jeden parametr typu `int`, np. tą:

```
int Square (int x) { return x * x; }
```

Można to też zapisać zwięźle:

```
int Square (int x) => x * x;
```

Przypisanie metody do zmiennej typu delegacyjnego powoduje utworzenie *egzemplarza delegatu*:

```
Transformer t = Square;
```

Egzemplarz ten można wywoływać tak jak zwykłą metodę:

```
int answer = t(3); // wynik to 9
```

Poniżej przedstawiamy kompletny przykład:

```
Transformer t = Square;           // utworzenie egzemplarza delegatu  
int result = t(3);                 // wywołanie delegatu  
Console.WriteLine (result); // 9  
  
int Square (int x) => x * x;  
delegate int Transformer (int x); // deklaracja typu delegacyjnego
```

Egzemplarz delegatu dosłownie pełni funkcję przedstawiciela wywołującego, który wywołuje delegat, aby za jego pośrednictwem została wywołana metoda docelowa. Taki pośrednik eliminuje zależność wywołującego od metody docelowej.

Instrukcja:

```
Transformer t = Square;
```

jest skróconą formą zapisu instrukcji:

```
Transformer t = new Transformer (Square);
```


Tak naprawdę odwołanie do metody Square bez nawiasu i argumentów oznacza, że określamy *grupę metod*. Jeśli metoda jest przeciążona, C# wybierze odpowiednią wersję na podstawie sygnatury delegatu, do którego jest przypisana.

Wyrażenie:

```
t(3)
```

jest skróconą formą zapisu:

```
t.Invoke(3)
```


Delegat jest podobny do **wywołania zwrotnego**. Wywołanie zwrotne to ogólne pojęcie obejmujące m.in. takie konstrukcje jak wskaźniki do funkcji w języku C.

Pisanie metod wtyczek przy użyciu delegatów

Metody do zmiennych delegacyjnych są przypisywane w czasie działania programu. Fakt ten można wykorzystać do pisania metod wtyczek (ang. *plug-in methods*). W przykładzie, który przedstawiamy poniżej, mamy metodę pomocniczą o nazwie `Transform` przekształcającą wszystkie elementy w tablicy liczb całkowitych. Metoda ta ma jeden parametr delegacyjny służący do określania wtyczki przekształcającej:

```
int[] values = { 1, 2, 3 };
Transform (values, Square); // podłączenie metody Square

foreach (int i in values)
    Console.Write (i + " "); // 1 4 9

void Transform (int[] values, Transformer t)
{
    for (int i = 0; i < values.Length; i++)
        values[i] = t (values[i]);
}

int Square (int x) => x * x;
int Cube (int x) => x * x * x;

delegate int Transformer (int x);
```

Możemy zmienić transformację przez zmianę Square na Cube w drugim wierszu kodu.

Nasza metoda Transform to funkcja *wyższego rzędu*, ponieważ jako argument pobiera inną funkcję. (Metoda *zwracająca* delegat również byłaby funkcją wyższego rzędu).

Docelowe metody egzemplarzowe i statyczne

Docelowa metoda delegatu może być lokalna, statyczna lub egzemplarzowa. Poniżej znajduje się przykład statycznej metody docelowej:

```
Transformer t = Test.Square;  
Console.WriteLine (t(10)); // 100  
  
class Test { public static int Square (int x) => x * x; }  
  
delegate int Transformer (int x);
```

Poniżej znajduje się przykładowa metoda docelowa egzemplarza:

```
Test test = new Test();  
Transformer t = test.Square;  
Console.WriteLine (t(10)); // 100  
  
class Test { public int Square (int x) => x * x; }  
  
delegate int Transformer (int x);
```

Kiedy metoda egzemplarza zostaje przypisana do obiektu delegatu, obiekt ten przechowuje nie tylko referencję do tej metody, ale również do *egzemplarza*, do którego ta metoda należy. Właśność Target klasy System.Delegate reprezentuje ten egzemplarz (i będzie miała wartość null w przypadku delegatu odwołującego się do metody statycznej). Oto przykład:

```
MyReporter r = new MyReporter();  
r.Prefix = "%Complete: ";  
ProgressReporter p = r.ReportProgress;  
p(99); // %Complete: 99  
Console.WriteLine (p.Target == r); // prawda  
Console.WriteLine (p.Method); // Void ReportProgress(Int32)  
r.Prefix = "";  
p(99); // 99  
  
public delegate void ProgressReporter (int percentComplete);  
  
class MyReporter  
{  
    public string Prefix = "";  
    public void ReportProgress (int percentComplete)  
        => Console.WriteLine (Prefix + percentComplete);  
}
```

Ponieważ egzemplarz jest przechowywany we własności Target delegatu, będzie on istniał przynajmniej tak długo jak ten delegat.

Delegaty multiemisji

Wszystkie egzemplarze delegatów mają zdolność **multiemisji** (ang. *multicast*). Oznacza to, że egzemplarz delegatu może się odnosić nie tylko do jednej metody, ale do całej listy metod. Do łączenia egzemplarzy delegatów służą operatory `+` i `+=`. Na przykład:

```
JakiśDelegat d = JakaśMetoda1;  
d += JakaśMetoda2;
```

Drugi wiersz tego kodu jest równoznaczny z poniższym:

```
d = d + JakaśMetoda2;
```

Wywołanie `d` spowoduje wywołanie metod `JakaśMetoda1` i `JakaśMetoda2`. Delegaty są wywoływane w kolejności dodania.

Operatory `-` i `--` usuwają delegat podany jako prawy argument z delegatu podanego jako lewy argument. Na przykład:

```
d -= JakaśMetoda1;
```

Teraz wywołanie `d` spowoduje wywołanie tylko metody `JakaśMetoda2`.

Operatorów `+` i `+=` można też używać ze zmiennymi delegacyjnymi o wartości `null`. Taka operacja jest równoznaczna z przypisaniem zmiennej nowej wartości:

```
JakiśDelegat d = null;  
d += JakaśMetoda1; // równoznaczne (gdy d ma wartość null) z d = JakaśMetoda1;
```

Analogicznie zastosowanie operatora `--` do zmiennej z jedną metodą docelową jest równoważne z przypisaniem do tej zmiennej `null`.

Delegaty są **niezmiennie**, więc użycie operatorów `+=` i `--` w rzeczywistości oznacza utworzenie *nowego* egzemplarza delegatu i przypisanie go do istniejącej zmiennej.

Jeśli delegat multiemisji ma inny typ zwrotny niż `void`, wywołujący otrzymuje wartość zwrótną od ostatniej wywołanej metody. Wywołane zostają także wszystkie poprzednie metody, ale ich wartości zwrótne są ignorowane. W większości przypadków użycia delegatów multiemisji metody te mają typ zwrotny `void`, więc jest to mało znaczący drobiazg.

Wszystkie typy delegacyjne niejawnie pochodzą od typu `System.MulticastDelegate`, który dziedziczy po `System.Delegate`. Kompilator kompiluje wszystkie operacje `+`, `+=`, `-` i `--` wykonywane na delegatach do postaci statycznych metod `Combine` i `Remove` klasy `System.Delegate`.

Przykład użycia delegatu multiemisji

Powiedzmy, że napisaliśmy metodę, której wykonywanie zajmuje dużo czasu. Metoda ta mogłaby regularnie informować wywołującego o postępie pracy za pomocą wywoływania delegatu. W poniższym przykładzie metoda `HardWork` przyjmuje parametr delegacyjny `ProgressReporter`, który wywołuje w celu pokazania, ile pracy już wykonała:

```

public delegate void ProgressReporter (int percentComplete);

public class Util
{
    public static void HardWork (ProgressReporter p)
    {
        for (int i = 0; i < 10; i++)
        {
            p (i * 10); // wywołanie delegatu
            System.Threading.Thread.Sleep (100); // symulacja ciężkiej pracy
        }
    }
}

```

W celu monitorowania postępu pracy metoda Main tworzy egzemplarz delegatu `Multiemisji p`, tak że postęp jest monitorowany przez dwie niezależne od siebie metody:

```

ProgressReporter p = WriteProgressToConsole;
p += WriteProgressToFile;
Util.HardWork (p);

void WriteProgressToConsole (int percentComplete)
=> Console.WriteLine (percentComplete);

void WriteProgressToFile (int percentComplete)
=> System.IO.File.WriteAllText ("progress.txt",
                                percentComplete.ToString());

```

Generyczne typy delegacyjne

Typ delegacyjny może zawierać generyczne parametry typów. Na przykład:

```
public delegate T Transformer<T> (T arg);
```

Przy użyciu tej definicji możemy napisać uogólnioną metodę pomocniczą `Transform` działającą z każdym typem:

```

int[] values = { 1, 2, 3 };
Util.Transform (values, Square); // podpięcie do Square
foreach (int i in values)
    Console.Write (i + " "); // 1 4 9

int Square (int x) => x * x;

public class Util
{
    public static void Transform<T> (T[] values, Transformer<T> t)
    {
        for (int i = 0; i < values.Length; i++)
            values[i] = t (values[i]);
    }
}

```

Delegaty Func i Action

Przy użyciu delegatów generycznych można pisać typy delegacyjne o tak dużym stopniu ogólności, że działają z metodami o każdym typie zwrotnym i dowolnej (sensownej) liczbie argumentów. Są to delegaty Func i Action zdefiniowane w przestrzeni nazw System (adnotacje in i out określają *wariancję*, o której jest mowa nieco dalej):

```
delegate TResult Func <out TResult>          ();
delegate TResult Func <in T, out TResult>    (T arg);
delegate TResult Func <in T1, in T2, out TResult> (T1 arg1, T2 arg2);
... itd. do T16

delegate void Action                          ();
delegate void Action <in T>                  (T arg);
delegate void Action <in T1, in T2> (T1 arg1, T2 arg2);
... itd. do T16
```

Delegaty te są bardzo ogólne. Delegat Transformer z naszego poprzedniego przykładu można zastąpić delegatem Func przyjmującym jeden argument typu T i zwracającym wartość tego samego typu:

```
public static void Transform<T> (T[] values, Func<T,T> transformer)
{
    for (int i = 0; i < values.Length; i++)
        values[i] = transformer (values[i]);
}
```

Jedynymi praktycznymi zastosowaniami niepokrytymi przez te delegaty są ref/out i parametry wskaźnikowe.

Delegaty Func i Action nie istnieją w języku C# od początku (wcześniej nie było typów generycznych). To właśnie z tego powodu w .NET tak powszechne są dostosowywane do konkretnych potrzeb typy delegacyjne zamiast delegatów Func i Action.

Delegaty a interfejsy

Każdy problem dający się rozwiązać za pomocą delegatu można też rozwiązać przy użyciu interfejsu. Możemy m.in. przepisać nasz przykład z użyciem interfejsu o nazwie ITransformer zamiast delegatu:

```
int[] values = { 1, 2, 3 };
Util.TransformAll (values, new Squarer());
foreach (int i in values)
    Console.WriteLine (i);

public interface ITransformer
{
    int Transform (int x);
}

public class Util
{
    public static void TransformAll (int[] values, ITransformer t)
    {
```

```

        for (int i = 0; i < values.Length; i++)
            values[i] = t.Transform (values[i]);
    }
}

class Squarer : ITransformer
{
    public int Transform (int x) => x * x;
}
...

```

Delegat może być lepszym rozwiązaniem od interfejsu, jeśli spełniony jest przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- interfejs zawiera definicję tylko jednej metody;
- potrzebna jest możliwość skorzystania z multiemisji;
- subskrybent musi zaimplementować interfejs wiele razy.

W przykładzie z interfejsem `ITransformer` nie musimy korzystać z multiemisji, ale interfejs definiuje tylko jedną metodę. Ponadto nasz subskrybent może być zmuszony do wielokrotnego zaimplementowania interfejsu `ITransformer` w celu obsługi różnych rodzajów przekształceń, np. podnoszenia do kwadratu albo sześciannu. Interfejs zmusza nas do napisania osobnego typu dla każdej transformacji, ponieważ `Test` może implementować ten interfejs tylko raz. To dość kłopotliwe:

```

int[] values = { 1, 2, 3 };
Util.TransformAll (values, new Cuber());
foreach (int i in values)
    Console.WriteLine (i);

class Squarer : ITransformer
{
    public int Transform (int x) => x * x;
}

class Cuber : ITransformer
{
    public int Transform (int x) => x * x * x;
}

```

Zgodność delegatów

Zgodność typów

Typy delegacyjne są niezgodne ze sobą nawzajem, nawet jeśli mają takie same sygnatury:

```

D1 d1 = Method1;
D2 d2 = d1;           // błąd kompilacji

void Method1() { }
delegate void D1();
delegate void D2();

```


Ale poniższy kod jest poprawny:

```
D2 d2 = new D2 (d1);
```


Egzemplarze delegatów są sobie równe, jeżeli mają te same metody docelowe:

```
D d1 = Method1;
D d2 = Method1;
Console.WriteLine (d1 == d2); // prawda

void Method1() { }
delegate void D();
```

Delegaty multiemisji są sobie równe, jeśli odwołują się do tych samych metod *w takiej samej kolejności*.

Zgodność parametrów

W wywołaniu metody można podać argumenty o bardziej specyficznym typie niż wskazują jej parametry. Jest to normalny polimorfizm. Dokładnie z tego samego powodu delegat może mieć bardziej specyficzne typy parametrów niż jego metoda docelowa. Nazywa się to **kontrawariancją**. Na przykład:

```
StringAction sa = new StringAction (ActOnObject);
sa ("cześć");
void ActOnObject (object o) => Console.WriteLine (o); // cześć

delegate void StringAction (string s);
```

(Podobnie jak w przypadku wariacji parametrów typu, delegaty są wariantne tylko dla **konwersji referencji**).

Delegat jedynie wywołuje metodę w czyimś imieniu. W tym przypadku wywoływana jest metoda `StringAction` z argumentem typu `string`. Podczas przekazywania argumentu do metody docelowej następuje jego niejawne rzutowanie w górę do typu `object`.

Standardowy wzorec zdarzeń pomaga w wykorzystywaniu kontrawariancji przez użycie wspólnej klasy bazowej `EventArgs`. Można np. wywołać jedną metodę poprzez dwa różne delegaty, z których jeden przekazuje obiekt typu `MouseEventArgs`, a drugi `KeyEventArgs`.

Zgodność typów zwrotnych

Wywołując metodę, można otrzymać bardziej specyficzny typ niż się chce. Jest to normalny polimorfizm. Z dokładnie tego samego powodu metoda docelowa delegatu może zwracać bardziej specyficzny typ niż typ wskazany przez delegat. Nazywa się to **kowariancją**:

```
ObjectRetriever o = new ObjectRetriever (RetrieveString);
object result = o();
Console.WriteLine (result); // cześć

static string RetrieveString() => "cześć";

delegate object ObjectRetriever();
```

`ObjectRetriever` oczekuje typu `object`, ale może też być obiekt *podklasy* typu `object`: typy zwrotne delegatów są **kowariantne**.

Wariancja parametrów typów delegatów generycznych

W rozdziale 3. pokazaliśmy, jak interfejsy generyczne wspierają kowariantne i kontrawariantne parametry typów. Taka sama funkcjonalność istnieje także w odniesieniu do delegatów.

Przy definiowaniu generycznego typu delegacyjnego do dobrych praktyk należy:

- oznaczenie parametru typu używanego tylko w odniesieniu do wartości zwrotnej jako kowariantnego (*out*);
- oznaczenie wszystkich typów parametrów używanych tylko w odniesieniu do parametrów jako kontrawariantnych (*in*).

W ten sposób umożliwia się naturalne działanie konwersji poprzez zapewnienie respektowania relacji dziedziczenia między typami.

Poniższy delegat (zdefiniowany w przestrzeni nazw `System`) ma kowariant `TResult`:

```
delegate TResult Func<out TResult>();
```

Pozwala to na:

```
Func<string> x = ...;  
Func<object> y = x;
```

Poniższy delegat (zdefiniowany w przestrzeni nazw `System`) ma kontrawariant `T`:

```
delegate void Action<in T>(T arg);
```

Pozwala to na:

```
Action<object> x = ...;  
Action<string> y = x;
```

Zdarzenia

Podczas pracy z delegatami pojawiają się dwie typowe role: **nadawcy** i **subskrybenta**.

Nadawca to typ zawierający pole delegacyjne. Decyduje on o tym, kiedy rozpocząć nadawanie poprzez wywołanie delegatu.

Subskrybenci to odbiorcy metody docelowej. Subskrybent decyduje, kiedy rozpocząć i zakończyć nasłuchiwanie, przez wywołanie operatorów `+=` i `-=` na delegacie nadawcy. Subskrybent nie zna innych subskrybentów i nie wchodzi z nimi w żadne reakcje.

Zdarzenia to funkcja języka stanowiąca formalne ujęcie tego wzorca. Zdarzenie (event) to konstrukcja udostępniająca tylko część funkcjonalności delegatów potrzebną do realizacji modelu nadawca – subskrybent. Głównym zastosowaniem zdarzeń jest *zapobieżenie interakcji między subskrybentami*.

Najłatwiejszym sposobem na zadeklarowanie zdarzenia jest wstawienie słowa kluczowego `event` przed składową delegacyjną:

```
// definicja delegatu  
public delegate void PriceChangedHandler (decimal oldPrice,  
                                          decimal newPrice);  
  
public class Broadcaster  
{  
    // deklaracja zdarzenia  
    public event PriceChangedHandler PriceChanged;  
}
```

Kod znajdujący się w typie `Broadcaster` ma pełny dostęp do zdarzenia `PriceChanged` i może je traktować jako delegat. Natomiast kod znajdujący się poza typem `Broadcaster` może tylko wykonywać operacje `+` i `-` na tym zdarzeniu.

Wewnętrzny mechanizm działania zdarzeń

Gdy programista deklaruje zdarzenie w sposób pokazany poniżej, dzieją się trzy rzeczy.

```
public class Broadcaster
{
    public event PriceChangedHandler PriceChanged;
}
```

Po pierwsze, kompilator tłumaczy deklarację zdarzenia na postać podobną do poniższej:

```
PriceChangedHandler priceChanged; // delegat prywatny
public event PriceChangedHandler PriceChanged
{
    add { priceChanged += value; }
    remove { priceChanged -= value; }
}
```

Słowa kluczowe `add` i `remove` to jawne **metody dostępne zdarzenia** — działają podobnie do metod dostępowych własności. Sposoby ich pisania przedstawiamy nieco dalej.

Po drugie, kompilator szuka w klasie `Broadcaster` referencji do `PriceChanged` wykonujących inne operacje niż `+` i `-` oraz przekierowuje je do pola delegacyjnego `priceChanged`.

Po trzecie, kompilator zamienia operacje `+` i `-` dotyczące zdarzenia na wywołania metod `add` i `remove` tego zdarzenia. Co ciekawe, w wyniku tego operatory `+` i `-` w przypadku zdarzeń zyskują odmienne znaczenie. W innych przypadkach są one tylko skróconą formą zapisu operatorów `+` i `-` z przypisaniem.

Spójrz na poniższy przykład. Klasa `Stock` uruchamia swoje zdarzenie `PriceChanged` za każdym razem, gdy zmienia się cena towaru:

```
public delegate void PriceChangedHandler (decimal oldPrice,
                                          decimal newPrice);

public class Stock
{
    string symbol;
    decimal price;

    public Stock (string symbol) { this.symbol = symbol; }

    public event PriceChangedHandler PriceChanged;

    public decimal Price
    {
        get { return price; }
        set
        {
            if (price == value) return; // koniec pracy, jeśli nic się nie zmieniło
            decimal oldPrice = price;
            price = value;
            if (PriceChanged != null) // jeśli lista wywołań nie jest pusta,
```

```

        PriceChanged (oldPrice, price); // następuje uruchomienie zdarzenia
    }
}

```

Jeśli usuniemy z tego przykładu słowo kluczowe `event`, tak że `PriceChanged` stanie się zwykłym polem delegacyjnym, otrzymamy taki sam wynik. Ale wówczas klasa `Stock` będzie mniej niezawodna, ponieważ subskrybenci będą mogli wchodzić w interakcje, robiąc takie rzeczy:

- zamiana innych subskrybentów przez ponowne przypisanie do `PriceChanged` (zamiast przy użyciu operatora `+=`);
- skasowanie wszystkich subskrybentów (przez ustawienie `PriceChanged` na `null`);
- nadawanie do innych subskrybentów przez wywołanie delegatu.

Standardowy wzorzec zdarzeń

Prawie wszystkie zdarzenia w bibliotekach `.NET` są zdefiniowane wg standardowego wzorca. Ma on zapewnić spójność kodu użytkownika i samej platformy. Rdzeniem standardowego wzorca zdarzeń jest niemająca składowych (oprócz statycznej własności `Empty`) predefiniowana klasa `.NET System.EventArgs`. Jest to klasa bazowa do przekazywania informacji dla zdarzenia. W naszym przykładzie z klasą `Stock` moglibyśmy utworzyć podklasę klasy `EventArgs`, aby przekazywać stare i nowe ceny w odpowiedzi na uruchomienie zdarzenia `PriceChanged`:

```

public class PriceChangedEventArgs : System.EventArgs
{
    public readonly decimal LastPrice;
    public readonly decimal NewPrice;

    public PriceChangedEventArgs (decimal lastPrice, decimal newPrice)
    {
        LastPrice = lastPrice;
        NewPrice = newPrice;
    }
}

```

Ze względu na możliwość wielokrotnego wykorzystania podklasy klasy `EventArgs` nadaliśmy nazwę odpowiadającą informacjom, jakie zawiera, a nie zdarzeniu, dla jakiego będzie używana. Dane z reguły są udostępniane w postaci własności albo pól tylko do odczytu.

Następnym krokiem po zdefiniowaniu podklasy klasy `EventArgs` jest wybór lub zdefiniowanie delegatu dla zdarzenia. Obowiązują trzy zasady:

- Delegat musi mieć typ zwrotny `void`.
- Delegat musi przyjmować dwa argumenty: pierwszy typu `object`, a drugi podklasy klasy `EventArgs`. Pierwszy argument określa nadawcę zdarzeń, a drugi zawiera dodatkowe informacje do przekazania.
- Nazwa delegatu musi się kończyć słowami **EventHandler**.

Platforma .NET definiuje generyczny delegat o nazwie `System.EventHandler<>`, który spełnia te warunki:

```
public delegate void EventHandler<TEventArgs>
    (object source, TEventArgs e) where TEventArgs : EventArgs;
```


Zanim do języka C# wprowadzono typy generyczne (co nastąpiło w wersji 2.0), konieczne było pisanie delegatów dostosowanych do konkretnych potrzeb w następujący sposób:

```
public delegate void PriceChangedHandler
    (object sender, PriceChangedEventArgs e);
```

Z powodów historycznych większość zdarzeń na platformie .NET używa tak właśnie zdefiniowanych delegatów.

Następnym krokiem jest zdefiniowanie zdarzenia wybranego typu delegacyjnego. W poniższym przykładzie używamy generycznego delegatu `EventHandler`:

```
public class Stock
{
    ...
    public event EventHandler<PriceChangedEventArgs> PriceChanged;
}
```

I w końcu wzorzec zakłada napisanie chronionej metody wirtualnej uruchamiającej zdarzenie. Jej nazwa musi być taka sama jak nazwa zdarzenia, poprzedzona przedrostkiem `On`. Metoda ta powinna przyjmować jeden argument `EventArgs`:

```
public class Stock
{
    ...

    public event EventHandler<PriceChangedEventArgs> PriceChanged;

    protected virtual void OnPriceChanged (PriceChangedEventArgs e)
    {
        if (PriceChanged != null) PriceChanged (this, e);
    }
}
```

Jest to centralny punkt, od którego podklasy mogą wywoływać lub przesyłać zdarzenia (przy założeniu, że klasa nie jest zapieczętowana).

W programach wielowątkowych (rozdział 14.) należy przypisać delegat do zmiennej tymczasowej, zanim się go przetestuje i wywoła. W ten sposób można uniknąć błędu związanego z bezpieczeństwem wątków:

```
var temp = PriceChanged;
if (temp != null) temp (this, e);
```

Taką samą funkcjonalność można uzyskać bez użycia zmiennej `temp`, za pomocą operatora warunkowego `null`:

```
PriceChanged?.Invoke (this, e);
```

Ten bezpieczny dla wątków i zwięzły kod jest aktualnie najlepszym ogólnym sposobem wywoływania zdarzeń.

Oto kompletny przykład:

```
using System;

Stock stock = new Stock ("THPW");
stock.Price = 27.10M;
// rejestracja w zdarzeniu PriceChanged
stock.PriceChanged += stock_PriceChanged;
stock.Price = 31.59M;

void stock_PriceChanged (object sender, PriceChangedEventArgs e)
{
    if ((e.NewPrice - e.LastPrice) / e.LastPrice > 0.1M)
        Console.WriteLine ("Uwaga: wzrost cen akcji o 10%!");
}

public class PriceChangedEventArgs : EventArgs
{
    public readonly decimal LastPrice;
    public readonly decimal NewPrice;

    public PriceChangedEventArgs (decimal lastPrice, decimal newPrice)
    {
        LastPrice = lastPrice; NewPrice = newPrice;
    }
}

public class Stock
{
    string symbol;
    decimal price;

    public Stock (string symbol) => this.symbol = symbol;

    public event EventHandler<PriceChangedEventArgs> PriceChanged;

    protected virtual void OnPriceChanged (PriceChangedEventArgs e)
    {
        PriceChanged?.Invoke (this, e);
    }

    public decimal Price
    {
        get => price;
        set
        {
            if (price == value) return;
            decimal oldPrice = price;
            price = value;
            OnPriceChanged (new PriceChangedEventArgs (oldPrice, price));
        }
    }
}
```

Predefiniowanego niegenerycznego delegatu `EventHandler` można używać, gdy zdarzenie nie przynosi dodatkowych informacji. W poniższym przykładzie przedstawiamy zmienioną wersję klasy `Stock`, w której zdarzenie `PriceChanged` jest uruchamiane po zmianie ceny i nie są potrzebne żadne dodatkowe informacje o zdarzeniu poza tym, że ono nastąpiło. Wykorzystujemy też własność `EventArgs.Empty`, aby uniknąć niepotrzebnego tworzenia egzemplarza `EventArgs`.

```

public class Stock
{
    string symbol;
    decimal price;

    public Stock (string symbol) { this.symbol = symbol; }

    public event EventHandler PriceChanged;

    protected virtual void OnPriceChanged (EventArgs e)
    {
        PriceChanged?.Invoke (this, e);
    }

    public decimal Price
    {
        get { return price; }
        set
        {
            if (price == value) return;
            price = value;
            OnPriceChanged (EventArgs.Empty);
        }
    }
}

```

Metody dostępne zdarzeń

Metody dostępne zdarzeń (ang. *accessors*) są implementacjami funkcji += i -=. Domyślnie są one implementowane niejawnie przez kompilator. Spójrz na poniższą deklarację zdarzenia:

```
public event EventHandler PriceChanged;
```

Kompilator przekonwertuje je na następującą postać:

- prywatne pole delegacyjne;
- publiczna para funkcji dostępowych zdarzenia (add_PriceChanged i remove_PriceChanged), których implementacje przekazują operacje += i -= do prywatnego pola delegacyjnego.

Proces ten można przejąć przez zdefiniowanie **jawnych** metod dostępowych zdarzenia. Poniżej znajduje się napisana ręcznie implementacja zdarzenia PriceChanged z poprzedniego przykładu:

```

private EventHandler priceChanged; // deklaracja prywatnego delegatu

public event EventHandler PriceChanged
{
    add { priceChanged += value; }
    remove { priceChanged -= value; }
}

```

Pod względem funkcjonalnym ten kod jest identyczny z domyślną implementacją C# (z tym wyjątkiem, że C# dodatkowo zapewnia bezpieczeństwo wątkowe w odniesieniu do aktualizowania delegatu poprzez bezblokadowy algorytm porównywania i zamieniania — zob. <http://albahari.com/threading>). Definiując metody dostępne samodzielnie, sygnalizujemy C#, aby nie generował domyślnego pola i logiki dostępowej.

Mając jawnie zdefiniowane metody dostępne zdarzenia, można wykorzystywać bardziej wyszukane techniki zapisywania i używania delegatu. Jest to przydatne w trzech sytuacjach:

- Gdy metody dostępne zdarzenia są jedynie przekaźnikami dla innej klasy, która nadaje zdarzenie.
- Gdy klasa udostępnia wiele zdarzeń i przez większość czasu istnieje bardzo niewielu subskrybentów, np. kontrolka Windows. W takich przypadkach lepszym rozwiązaniem jest zapisanie egzemplarzy subskrybenta delegatu w słowniku, ponieważ słownik zajmie mniej nadmiarowej pamięci niż dziesiątki pustych referencji do pól delegacyjnych.
- Przy jawnej implementacji interfejsu deklarującego zdarzenie.

Poniżej znajduje się przykład ilustrujący treść ostatniego punktu:

```
public interface IFoo { event EventHandler Ev; }

class Foo : IFoo
{
    private EventHandler ev;

    event EventHandler IFoo.Ev
    {
        add { ev += value; }
        remove { ev -= value; }
    }
}
```


Składniki add i remove zdarzenia są kompilowane do postaci metod add_XXX i remove_XXX.

Modyfikatory zdarzeń

Zdarzenia, podobnie jak metody, mogą być wirtualne, abstrakcyjne, przesłaniane i pieczętowane, a także statyczne:

```
public class Foo
{
    public static event EventHandler<EventArgs> StaticEvent;
    public virtual event EventHandler<EventArgs> VirtualEvent;
}
```

Wyrażenia lambda

Wyrażenie lambda to metoda bez nazwy wpisana w miejsce egzemplarza delegatu. Kompilator konwertuje wyrażenie lambda na:

- egzemplarz delegatu;
- **drzewo wyrażeń** (typu `Expression<TDelegate>`) reprezentujące kod wyrażenia lambda w postaci nadającego się do przeglądania modelu obiektów. Umożliwia to interpretację wyrażenia w czasie wykonywania programu (zob. „Budowanie wyrażeń zapytań” w rozdziale 8.).

W poniższym przykładzie `x => x * x` jest wyrażeniem lambda:

```
Transformer sqr = x => x * x;  
Console.WriteLine (sqr(3)); //9
```

```
delegate int Transformer (int i);
```


Kompilator rozpoznaje tego typu wyrażenia lambda przez napisanie metody prywatnej i przeniesienie do tej metody kodu wyrażenia.

Ogólna postać wyrażenia lambda jest taka:

```
(parametry) => wyrażenie-lub-blok-instrukcji
```

Dla wygody nawias można opuścić, ale tylko, jeżeli jest dokładnie jeden parametr typu, który da się wydedukować.

W naszym przykładzie jest tylko jeden parametr, `x`, a wyrażenie to `x * x`:

```
x => x * x;
```

Każdy parametr wyrażenia lambda odpowiada parametrowi delegatu, a typ wyrażenia (który może być też `void`) odpowiada typowi zwrotnemu delegatu.

W naszym przykładzie `x` odpowiada parametrowi `i`, a wyrażenie `x * x` odpowiada typowi zwrotnemu `int`, więc wyrażenie jest zgodne z delegatem `Transformer`:

```
delegate int Transformer (int i);
```

Kod wyrażenia lambda może stanowić też **blok instrukcji**, nie tylko pojedyncze wyrażenie. Nasz przykład możemy przepisać tak:

```
x => { return x * x; };
```

Wyrażeń lambda najczęściej używa się z delegatami `Func` i `Action`, więc poprzednie wyrażenie w większości przypadków miałyby taką postać:

```
Func<int,int> sqr = x => x * x;
```

Poniżej znajduje się przykład wyrażenia przyjmującego dwa parametry:

```
Func<string,string,int> totalLength = (s1, s2) => s1.Length + s2.Length;  
int total = totalLength ("witaj", "świecie"); // zmienna total ma wartość 12
```

W C# 9, jeśli nawias jest niepotrzebny, można to zaznaczyć za pomocą znaków podkreślenia:

```
Func<string,string,int> totalLength = (_,_) => ...
```

Jawne określanie typów parametrów lambda

Kompilator zazwyczaj jest w stanie *wydedukować* typy parametrów lambda. Ale jeśli jest to niemożliwe, programista musi jawnie podać typ każdego parametru. Spójrz na poniższe dwie metody:

```
void Foo<T> (T x) {}  
void Bar<T> (Action<T> a) {}
```

Poniższy kod nie przejdzie kompilacji, ponieważ kompilator nie będzie w stanie wydedukować typu `x`:

```
Bar (x => Foo (x)); // Jakiego typu jest x?
```

Rozwiązaniem tego problemu jest jawne określenie typu `x`:

```
Bar ((int x) => Foo (x));
```

Ten konkretny przykład jest tak prosty, że można go poprawić jeszcze na dwa inne sposoby:

```
Bar<int> (x => Foo (x)); // podanie parametru typu dla Bar
Bar<int> (Foo); // jak powyżej, tylko z grupą metod
```

Przechwytywanie zmiennych zewnętrznych

Wyrażenie lambda może odwoływać się do każdej zmiennej dostępnej w zakresie, w którym jest zdefiniowane to wyrażenie. Są to tzw. **zmienne zewnętrzne** i zaliczają się do nich zmienne lokalne, parametry oraz pola:

```
int factor = 2;
Func<int, int> multiplier = n => n * factor;
Console.WriteLine (multiplier (3)); // 6
```

Zmienne zewnętrzne używane przez wyrażenie lambda nazywa się **zmiennymi przechwyconymi** (ang. *captured variables*). Wyrażenie lambda przechwytyujące zmienne nazywa się **domknięciem** (ang. *closure*).

Zmienne mogą być przechwytywane także przez metody anonimowe i lokalne. Reguły ich dotyczące są w tych przypadkach takie same.

Wartości przechwyconych zmiennych są obliczane w chwili *wywoływania* delegatu, a nie w czasie *przechwytywania*:

```
int factor = 2;
Func<int, int> multiplier = n => n * factor;
factor = 10;
Console.WriteLine (multiplier (3)); // 30
```

Wyrażenia lambda mogą zmieniać przechwycone zmienne:

```
int seed = 0;
Func<int> natural = () => seed++;
Console.WriteLine (natural ()); // 0
Console.WriteLine (natural ()); // 1
Console.WriteLine (seed); // 2
```

Zakres istnienia przechwyconych zmiennych rozszerza się na zakres istnienia delegatu. W poniższym przykładzie zmienna lokalna `seed` normalnie zniknęłaby z zakresu dostępności po zakończeniu działania `Natural`. Ale ponieważ została *przechwycona*, jej zakres istnienia został rozszerzony do zakresu istnienia delegatu `natural`:

```
static Func<int> Natural()
{
    int seed = 0;
    return () => seed++; // zwraca domknięcie
}
```

```

}

static void Main()
{
    Func<int> natural = Natural();
    Console.WriteLine (natural()); // 0
    Console.WriteLine (natural()); // 1
}

```

Zmienna lokalna, której egzemplarz został *utworzony* w wyrażeniu lambda, jest unikatowa dla każdego wywołania egzemplarza delegatu. Jeśli zmienimy nasz przykład tak, aby egzemplarz zmiennej seed był tworzony w wyrażeniu lambda, otrzymamy inny wynik (w tym przypadku niepożądany):

```

static Func<int> Natural()
{
    return() => { int seed = 0; return seed++; };
}

static void Main()
{
    Func<int> natural = Natural();
    Console.WriteLine (natural()); // 0
    Console.WriteLine (natural()); // 0
}

```


Wewnętrzna implementacja przechwytywania zmiennych polega na „wciągnięciu” przechwyconych zmiennych do pól prywatnej klasy. Gdy zostaje wywołana metoda, następuje utworzenie egzemplarza klasy i powstanie powiązania z egzemplarzem delegatu.

Styczne lambdy (C# 9)

Kiedy przechwytyjemy zmienne lokalne, parametry, pola egzemplarza lub referencję `this`, kompilator może być zmuszony utworzyć prywatną klasę i jej obiekt, aby móc przechowywać referencję do przechwyconych danych. To pociąga za sobą drobny koszt wydajnościowy, ponieważ wymaga alokacji pamięci (którą potem trzeba odzyskać). W przypadku ostrych wymogów w zakresie wydajności można zdecydować się na mikrooptymalizację polegającą na minimalizacji obciążenia systemu usuwania nieużytków przez wyeliminowanie alokacji w niewłaściwych miejscach.

Od C# 9 do definicji wyrażenia lambda, funkcji lokalnej i metody anonimowej można dodać słowo kluczowe `static`, aby wyłączyć przechowywanie stanu. Taka mikrooptymalizacja pozwala wyeliminować niepotrzebne alokacje pamięci. Poniżej znajduje się przykład zastosowania modyfikatora `static` do wyrażenia lambda:

```
Func<int, int> multiplier = static n => n * 2;
```

Jeśli później spróbujemy zmodyfikować to wyrażenie tak, aby przechwytywało zmienną lokalną, kompilator wygeneruje błąd:

```
int factor = 2;
Func<int, int> multiplier = static n => n * factor; // nie przejdzie kompilacji
```


Sama lambda staje się egzemplarzem delegatu, który wymaga alokacji pamięci. Jeśli jednak lambda ta nie przechwytywa zmiennych, kompilator będzie wykorzystywał jeden zapisany w buforze egzemplarz przez cały okres działania aplikacji, więc w rzeczywistości nie powstanie żaden koszt.

Można to wykorzystać także w odniesieniu do metod lokalnych. W poniższym przykładzie metoda `Multiply` nie ma dostępu do zmiennej `factor`:

```
void Foo()
{
    int factor = 123;
    static int Multiply (int x) => x * 2; // lokalna metoda statyczna
}
```

Oczywiście metoda `Multiply` nadal może jawnie alokować pamięć za pomocą operatora `new`. Opisana technika chroni nas tylko przed *potajemną* alokacją. Zastosowanie słowa kluczowego `static` w tym przypadku może mieć znaczenie dokumentacyjne, ponieważ wskazuje na ograniczony poziom powiązań.

Statyczne lambdy mają dostęp do statycznych zmiennych i stałych (gdyż te nie wymagają domknięcia).

Słowo kluczowe `static` odgrywa jedynie rolę *sprawdzającą*. Nie ma wpływu na wygenerowany przez kompilator kod IL. Bez słowa kluczowego `static` kompilator nie generuje domknięcia, jeśli nie musi tego robić (a nawet wtedy stosuje sztuczki pozwalające ograniczyć koszt).

Przechwytywanie zmiennych iteracyjnych

Gdy przechwycimy zmienną iteracyjną pętli `for`, C# traktuje ją tak, jakby została zadeklarowana *poza* pętlą. Oznacza to, że w każdej iteracji przechwytywana jest *ta sama* zmienna. Poniższy program wydrukuje 333 zamiast 012:

```
Action[] actions = new Action[3];
for (int i = 0; i < 3; i++)
    actions [i] = () => Console.Write (i);
foreach (Action a in actions) a(); // 333
```

Każde domknięcie (oznaczone tłustym drukiem) przechwytywa tę samą zmienną `i`. (Ma to sens, jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że wartość zmiennej `i` jest przechowywana między iteracjami pętli; w razie potrzeby można nawet jawnie zmienić `i` w kodzie pętli). W konsekwencji, jeśli później zostaną wywołane delegaty, każdy z nich otrzyma wartość `i` z czasu *wywołania*, która wynosi 3. Lepiej to zrozumieć, gdy rozwinię się pętlę `for`:

```
Action[] actions = new Action[3];
int i = 0;
actions[0] = () => Console.Write (i);
i = 1;
actions[1] = () => Console.Write (i);
i = 2;
actions[2] = () => Console.Write (i);
i = 3;
foreach (Action a in actions) a(); // 333
```

Jeśli oczekiwanym wynikiem jest 012, to rozwiązaniem jest przypisanie zmiennej iteracyjnej do zmiennej lokalnej o zakresie dostępności ograniczonym do *wnętrza* pętli:

```
Action[] actions = new Action[3];
for (int i = 0; i < 3; i++)
{
    int loopScopedI = i;
    actions [i] = () => Console.Write (loopScopedI);
}
foreach (Action a in actions) a(); //012
```

Dzięki temu, że zmienna `loopScopedI` jest tworzona na nowo w każdej iteracji, każde domknięcie przechwytyje *inną* zmienną.

Przed C# 5.0 w taki sam sposób działały pętle `foreach`. Było to przyczyną wielu nieporozumień: zmienna iteracyjna pętli `foreach`, w odróżnieniu od pętli `for`, jest niezmienna, więc programista może pomyśleć, że będzie traktowana jako lokalna w pętli. Dobra wiadomość jest taka, że już to poprawiono i można bezpiecznie przechwytywać zmienną iteracyjną pętli `foreach` bez niespodzianek.

Wyrażenia lambda a metody lokalne

Funkcjonalność metod lokalnych (zobacz „Metody lokalne” w rozdziale 1.) częściowo pokrywa się z funkcjonalnością wyrażen lambda. Metody lokalne mają trzy następujące zalety:

- Mogą być rekurencyjne (wywoływać same siebie) bez stosowania brzydkich sztuczek.
- Pozwalają uniknąć niezręcznego określania typu delegatu.
- Wiążą się z nieco mniejszym narzutem.

Metody lokalne są efektywniejsze, ponieważ unikają pośredniości charakterystycznej dla delegatów (która kosztuje cykle procesora i miejsce w pamięci). Ponadto mogą używać lokalnych zmiennych metody nadrzędnej bez potrzeby przenoszenia ich przez kompilator do ukrytej klasy.

Jednak w wielu przypadkach delegat jest po prostu *niezbędny*, najczęściej przy wywołaniu funkcji wyższego rzędu, czyli metody z parametrem typu delegacyjnego:

```
public void Foo (Func<int,bool> predicate) { ... }
```

(Więcej przykładów pokazujemy w rozdziale 8.). W takich przypadkach delegat i tak jest potrzebny i to właśnie w tych przypadkach wyrażenia lambda są z reguły zwięźlejsze i klarowniejsze.

Metody anonimowe

Metody anonimowe zostały wprowadzone w C# 2.0 i są w zasadzie zastąpione przez wyrażenia lambda wprowadzone w C# 3.0. Metoda anonimowa jest podobna do wyrażenia lambda, tylko brakuje jej:

- niejawnie typowanych parametrów;
- składni wyrażeniowej (metoda anonimowa musi być blokiem instrukcji);
- możliwości kompilacji do postaci drzewa wyrażen przez przypisanie do `Expression<T>`.

Aby napisać metodę anonimową, należy użyć słowa kluczowego `delegate` z opcjonalną deklaracją parametru, po której dodaje się właściwy kod metody. Weźmy np. poniższy delegat:

```
Transformer sqr = delegate (int x) {return x * x;};  
Console.WriteLine (sqr(3)); //9
```

```
delegate int Transformer (int i);
```

Pierwszy wiersz tego kodu jest semantycznie równoważny poniższemu wyrażeniu lambda:

```
Transformer sqr = (int x) => {return x * x;};
```

Albo prościej:

```
Transformer sqr = x => x * x;
```

Metody anonimowe przechwytyją zmienne zewnętrzne w taki sam sposób, jak robią to wyrażenia lambda, i mogą mieć w definicji słowo kluczowe `static`, które sprawia, że zachowują się jak statyczne lambdy.

Cechą wyróżniającą metody anonimowe jest możliwość całkowitego opuszczenia deklaracji parametru, nawet jeśli jest on wymagany przez delegat. Może się to przydać w deklarowaniu zdarzeń z domyślną pustą procedurą obsługową:

```
public event EventHandler Clicked = delegate { };
```

W ten sposób eliminujemy konieczność sprawdzania wartości `null` przed uruchomieniem zdarzenia. Poniższy kod też jest poprawny:

```
// zwróć uwagę na pominięcie parametrów  
Clicked += delegate { Console.WriteLine ("clicked"); };
```

Instrukcje try i wyjątki

Instrukcja `try` oznacza blok kodu podlegającego procedurom obsługi błędów lub procedurom porządkującym. Każdemu *blokowi* `try` musi towarzyszyć przynajmniej jeden *blok* `catch`, *blok* `finally` lub oba. Blok `catch` jest wykonywany, gdy w bloku `try` wystąpi błąd. Blok `finally` jest wykonywany po wyjściu z bloku `try` (lub ewentualnie `catch`, jeśli ten istnieje) w celu przeprowadzenia czynności porządkowych niezależnie od tego, czy wystąpił błąd, czy nie.

Blok `catch` ma dostęp do obiektu `Exception` zawierającego informacje o błędzie. Blok ten można wykorzystać w celu rozwiązania problemu albo *ponownego zgłoszenia* wyjątku. Wyjątek zgłasza się ponownie, gdy chce się tylko zarejestrować problem lub trzeba zgłosić nowy typ wyjątku wyższego poziomu.

Blok `finally` dodaje do programu odrobinę przewidywalności: CLR zawsze próbuje go wykonać. Można go wykorzystać do wykonywania czynności porządkowych, np. zamykania połączeń sieciowych.

Instrukcja `try` wygląda tak:

```
try  
{  
    ... // w czasie wykonywania tego bloku może zostać zgłoszony wyjątek  
}  
catch (ExceptionA ex)
```

```

{
    ... // obsługa wyjątku typu ExceptionA
}
catch (ExceptionB ex)
{
    ... // obsługa wyjątku typu ExceptionB
}
finally
{
    ... // kod porządkowy
}

```

Spójrz na poniższy program:

```

int y = Calc (0);
Console.WriteLine (y);

int Calc (int x) => 10 / x

```

Jako że wartość x wynosi 0, system wykonawczy zgłosi wyjątek `DivideByZeroException` i program zakończy działanie. Możemy temu zapobiec przez przechwycenie wyjątku w następujący sposób:

```

try
{
    int y = Calc (0);
    Console.WriteLine (y);
}
catch (DivideByZeroException ex)
{
    Console.WriteLine ("x nie może mieć wartości zero.");
}
Console.WriteLine ("Program zakończył działanie z powodzeniem.");

int Calc (int x) => 10 / x;

```

Wynik:

```

x nie może mieć wartości zero.
Program zakończył działanie z powodzeniem.

```


Jest to prosty przykład ilustrujący technikę obsługi wyjątków. W praktyce można by było to lepiej rozwiązać przez sprawdzenie wprost, czy dzielnik nie ma wartości zero, przed wywołaniem `Calc`.

Błędy, którym można zapobiec, lepiej jest wykrywać zawczasu niż pozostawiać do wykrycia w blokach `try-catch`, ponieważ obsługa wyjątków pochłania przynajmniej setki cykli zegara.

Gdy dochodzi do zgłoszenia wyjątku w bloku `try`, CLR wykonuje test:

Czy istnieje odpowiednia klauzula `catch` dla tej instrukcji `try`?

- Jeśli tak, sterowanie zostaje przekazane do odpowiedniego bloku `catch`, potem do bloku `finally` (jeśli jest) i w końcu program wraca do normalnego wykonywania.
- Jeżeli nie, sterowanie jest przekazywane prosto do bloku `finally` (jeśli jest), następnie CLR szuka na stosie innych bloków `try`. Jeśli jakiś znajdzie, powtarza test...

Jeśli żadna funkcja na stosie wywołań nie obsługuje wyjątku, następuje zamknięcie programu.

Klauzula catch

Klauzula `catch` określa, jakiego rodzaju wyjątki mają być przechwytywane. Wszystkie one muszą być typu `System.Exception` lub jego podklasy.

Przechwytywanie wyjątków typu `System.Exception` jest tożsame z przechwytywaniem wszystkich możliwych błędów. Jest to przydatne, gdy:

- program może odzyskać sprawność niezależnie od konkretnego typu wyjątku;
- programista planuje zgłosić wyjątek ponownie (uprzednio rejestrując go np. w dzienniku);
- procedura obsługi błędów jest ostatnią deską ratunku przed zamknięciem programu.

Częściej jednak przechwytuje się **specyficzne typy wyjątków**, aby uniknąć konieczności rozwiązywania problemów, do których dana procedura nie została przewidziana (np. wyjątków `OutOfMemoryException`).

Wiele typów wyjątków można obsługiwać za pomocą wielu klauzul `catch` (w poniższym przykładzie również lepiej byłoby bezpośrednio sprawdzać argumenty, zamiast posługiwać się wyjątkami):

```
class Test
{
    static void Main (string[] args)
    {
        try
        {
            byte b = byte.Parse (args[0]);
            Console.WriteLine (b);
        }
        catch (IndexOutOfRangeException)
        {
            Console.WriteLine ("Podaj przynajmniej jeden argument.");
        }
        catch (FormatException)
        {
            Console.WriteLine ("To nie jest liczba!");
        }
        catch (OverflowException)
        {
            Console.WriteLine ("Przekazano więcej niż jeden bajt!");
        }
    }
}
```

Dla danego typu wyjątku wykonywana jest tylko jedna klauzula `catch`. Jeśli potrzebne jest zabezpieczenie przechytujące bardziej ogólne typy wyjątków (np. `System.Exception`), to klauzule dotyczące bardziej specyficznych typów powinny znaleźć się *przed* nim.

Jeśli nie jest potrzebny dostęp do własności, wyjątek można przechwycić bez określania zmiennej:

```
catch (OverflowException) // brak zmiennej
{
    ...
}
```


Ponadto można opuścić zarówno zmienną, jak i typ (co oznacza, że przechwytywane mają być wszystkie wyjątki):

```
catch { ... }
```

Filtry wyjątków

W klauzuli `catch` można używać **filtrów wyjątków**, które definiuje się za pomocą klauzuli `when`:

```
catch (WebException ex) when (ex.Status == WebExceptionStatus.Timeout)
{
    ...
}
```

Gdyby w tym przykładzie został zgłoszony wyjątek typu `WebException`, to nastąpiłoby obliczenie wartości wyrażenia logicznego znajdującego się za słowem kluczowym `when`. W przypadku fałszywego wyniku blok `catch` zostałby zignorowany i nastąpiłoby sprawdzenie następnych klauzul `catch`. Użycie filtrów wyjątków sprawia, że ma sens przechwytywanie tego samego wyjątku kilka razy:

```
catch (WebException ex) when (ex.Status == WebExceptionStatus.Timeout)
{ ... }
catch (WebException ex) when (ex.Status == WebExceptionStatus.SendFailure)
{ ... }
```

Wyrażenie logiczne w klauzuli `when` może mieć skutki uboczne, jak np. metoda rejestrująca wyjątek w dzienniku w celach diagnostycznych.

Blok `finally`

Blok `finally` jest zawsze wykonywany, niezależnie od tego, czy wyjątek zostanie zgłoszony i czy blok `try` zostanie wykonany do końca. W blokach `finally` najczęściej wpisuje się kod porządkujący.

Blok `finally` zostaje wykonany:

- po zakończeniu wykonywania bloku `catch` (lub zgłoszenia w nim wyjątku);
- po zakończeniu wykonywania bloku `try` (lub po zgłoszeniu przez niego wyjątku, dla którego nie ma bloku `catch`);
- po wyjściu sterowania z bloku `try` z powodu wykonania instrukcji skoku (np. `return` albo `goto`);

Wykonanie bloku `finally` może zostać uniemożliwione tylko przez pętlę nieskończoną i przez nagłe zakończenie procesu.

Blok `finally` pomaga w zapewnieniu przewidywalności działania programu. W poniższym przykładzie otwarty plik *zawsze* zostanie zamknięty, bez względu na to, czy:

- blok `try` zostanie wykonany normalnie;
- wykonywanie zakończy się przedwcześnie z powodu tego, że plik jest pusty (`EndOfStream`);
- podczas odczytu pliku zostanie zgłoszony wyjątek `IOException`.

```

void ReadFile()
{
    StreamReader reader = null; // w przestrzeni nazw System.IO
    try
    {
        reader = File.OpenText ("file.txt");
        if (reader.EndOfStream) return;
        Console.WriteLine (reader.ReadToEnd());
    }
    finally
    {
        if (reader != null) reader.Dispose();
    }
}

```

W tym przykładzie zamknęliśmy plik przez wywołanie metody `Dispose` obiektu klasy `StreamReader`. Wywoływanie tej metody na obiekcie w bloku `finally` jest standardową techniką, która jest bezpośrednio obsługiwana w C# poprzez instrukcję `using`.

Instrukcja using

Wiele klas zawiera niezarządzone zasoby, takie jak: uchwyty do plików, uchwyty graficzne czy połączenia z bazami danych. Klasy te implementują interfejs `System.IDisposable`, który definiuje jedną bezparametrową metodę o nazwie `Dispose` służącą do porządkowania zasobów. Instrukcja `using` zapewnia elegancką składnię do wywoływania metody `Dispose` na obiektach implementujących interfejs `IDisposable` w blokach `finally`:

Poniższy kod:

```

using (StreamReader reader = File.OpenText ("file.txt"))
{
    ...
}

```

jest równoważny z tym:

```

{
    StreamReader reader = File.OpenText ("file.txt");
    try
    {
        ...
    }
    finally
    {
        if (reader != null)
            ((IDisposable)reader).Dispose();
    }
}

```

Deklaracje using

Jeśli opuścisz nawias i blok instrukcji za instrukcją `using`, staje się ona *deklaracją* `using` (C# 8). Wówczas dany zasób zostaje zlikwidowany, gdy sterowanie wyjdzie z *otaczającego* bloku instrukcji:

```

if (File.Exists ("file.txt"))
{
    using var reader = File.OpenText ("file.txt");
    Console.WriteLine (reader.ReadLine());
    ...
}

```

W tym przypadku zmienna reader zostanie usunięta po zakończeniu wykonywania instrukcji if.

Zgłaszanie wyjątków

Wyjątki mogą być zgłaszane przez system wykonawczy lub przez instrukcje znajdujące się w kodzie użytkownika. W poniższym przykładzie metoda Display zgłasza wyjątek System.ArgumentNullException:

```

try { Display (null); }
catch (ArgumentNullException ex)
{
    Console.WriteLine ("Caught the exception");
}

void Display (string name)
{
    if (name == null)
        throw new ArgumentNullException (nameof (name));
    Console.WriteLine (name);
}

```

Wyrażenia throw

throw może występować w roli wyrażenia w funkcjach będących wyrażeniami:

```
public string Foo() => throw new NotImplementedException();
```

Wyrażenie throw może występować także w trójargumentowych wyrażeniach warunkowych:

```

string ProperCase (string value) =>
value == null ? throw new ArgumentException ("value") :
value == "" ? "" :
char.ToUpper (value[0]) + value.Substring (1);

```

Ponawianie zgłoszenia wyjątku

Wyjątek można przechwycić i zgłosić jeszcze raz w następujący sposób:

```

try { ... }
catch (Exception ex)
{
    // zapisanie błędu w dzienniku
    ...
    throw; // ponowienie zgłoszenia wyjątku
}

```


Gdybyśmy instrukcję throw zamienili na throw ex, to przykład i tak by działał, tylko własność StackTrace nowego wyjątku nie opisywałaby już oryginalnego błędu.

Ponowienie w ten sposób zgłoszenia wyjątku umożliwia jego zarejestrowanie bez **pochłonięcia**. Przy okazji zyskujemy możliwość wycofania się z obsługi wyjątku, gdyby sytuacja okazała się inna, niż się spodziewaliśmy:

```
using System.Net; // (zob. rozdział 16.)
...

string s = null;
using (WebClient wc = new WebClient())
    try { s = wc.DownloadString ("http://www.albahari.com/nutshell/"); }
    catch (WebException ex)
    {
        if (ex.Status == WebExceptionStatus.Timeout)
            Console.WriteLine ("Timeout");
        else
            throw; // brak możliwości obsługi innych rodzajów wyjątków WebException, więc ponawiamy zgłoszenie
    }
}
```

Można też stosować zwięźlejszą formę zapisu z użyciem filtra wyjątków:

```
catch (WebException ex) when (ex.Status == WebExceptionStatus.Timeout)
{
    Console.WriteLine ("Przekroczono limit czasu.");
}
```

Innym typowym działaniem jest ponowienie zgłoszenia z bardziej specyficznym typem wyjątku. Na przykład:

```
try
{
    ... // pobranie danych DateTime z XML
}
catch (FormatException ex)
{
    throw new XmlException ("Nieprawidłowe dane DateTime.", ex);
}
```

Zwróć uwagę, że przy tworzeniu wyjątku `XmlException` w drugim argumencie przekazaliśmy oryginalny wyjątek `ex`. Argument ten przekazuje wartość dla własności `InnerException` nowego wątku i jest pomocny w diagnostyce. Prawie wszystkie typy wyjątków udostępniają podobny konstruktor.

Mniej specyficzny typ wyjątku można zgłosić w sytuacji ograniczonego zaufania, aby nie ujawnić technicznych szczegółów potencjalnym hakerom.

Najważniejsze własności klasy `System.Exception`

Najważniejsze własności klasy `System.Exception` to:

`StackTrace`

Łańcuch reprezentujący wszystkie metody wywoływane od miejsca pochodzenia wyjątku do bloku `catch`.

`Message`

Łańcuch reprezentujący opis błędu.

InnerException

Wewnętrzny wyjątek (jeśli jest), który spowodował wyjątek zewnętrzny. Może mieć kolejną własność `InnerException`.

W C# wszystkie wyjątki są wyjątkami wykonawczymi, tzn. w języku tym nie ma odpowiednika kontrolowanych wyjątków kompilacji znanych z Javy.

Najczęściej używane typy wyjątków

Poniższe typy wyjątków są powszechnie wykorzystywane w CLR i platformie .NET. Można je zgłaszać lub używać ich jako klas bazowych do definiowania własnych typów wyjątków.

`System.ArgumentException`

Rodzaj wyjątku zgłaszany, gdy funkcja zostanie wywołana z bezsensownym argumentem. Najczęściej sygnalizuje błąd programu.

`System.ArgumentNullException`

Podklasa klasy `ArgumentNullException` używana, gdy argument funkcji (nieoczekiwanie) ma wartość `null`.

`System.ArgumentOutOfRangeException`

Podklasa klasy `ArgumentException` używana, gdy argument (zazwyczaj liczbowy) jest za duży lub za mały. Wyjątek tego typu może np. zostać zgłoszony, gdy ktoś przekaże ujemną liczbę do funkcji przyjmującej tylko dodatnie wartości.

`System.InvalidOperationException`

Typ wyjątków zgłaszanych, gdy stan obiektu uniemożliwia metodzie prawidłowe działanie, bez względu na konkretne wartości argumentów. Przykładem może być próba odczytu nieotwartego pliku albo pobieranie następnego elementu z wyliczenia, którego lista została zmieniona w czasie trwania iteracji.

`System.NotSupportedException`

Typ wyjątków zgłaszany w celu zasygnalizowania, że określony element funkcjonalności nie jest obsługiwany. Dobrym przykładem jest wywołanie metody `Add` na kolekcji, dla której `IsReadOnly` zwraca wartość `true`.

`System.NotImplementedException`

Typ wyjątków oznaczający, że funkcja jeszcze nie została zaimplementowana.

`System.ObjectDisposedException`

Typ wyjątków zgłaszanych, gdy obiekt, na którym wywołano funkcję, został usunięty.

Innym często używanym typem wyjątków jest `NullReferenceException`. System CLR zgłasza go, gdy programista chce użyć składowej obiektu o wartości `null` (co wskazuje na błąd w kodzie programu). Wyjątek typu `NullReferenceException` można zgłosić bezpośrednio (w celach testowych) w następujący sposób:

```
throw null;
```

Wzorzec metod TryXXX

Programista piszący metodę może zdecydować, aby w razie problemów metoda ta zwracała jakiś kod sygnalizujący niepowodzenie lub zgłaszała wyjątek. Generalnie wyjątki zgłasza się w przypadkach, gdy błąd jest poza normalnym przepływem sterowania albo gdy można się spodziewać, że bezpośredni podmiot wywołujący nie będzie w stanie sobie z nim poradzić. Czasami jednak najlepszym rozwiązaniem jest przekazanie konsumentowi obu możliwości. Przykładem takiego działania jest typ `int`, w którym zdefiniowano dwie wersje metody `Parse`:

```
public int Parse (string input);
public bool TryParse (string input, out int returnValue);
```

Jeśli coś się nie uda, metoda `Parse` zgłasza wyjątek, a `TryParse` zwraca wartość `false`.

Wzorzec ten można zaimplementować, stosując wywołanie przez metodę `XXX` metody `TryXXX`:

```
public typ-zwrotny XXX (typ-wejściowy input)
{
    typ-zwrotny returnValue;
    if (!TryXXX (input, out returnValue))
        throw new YYYException (...);
    return returnValue;
}
```

Alternatywy dla wyjątków

Tak jak jest w metodzie `int.TryParse`, funkcja może informować o niepowodzeniu przez wysłanie kodu sygnalizującego błąd do funkcji wywołującej za pomocą typu zwrotnego lub parametru. Choć ta technika sprawdza się w odniesieniu do prostych i przewidywalnych awarii, zastosowanie jej do wszystkich rodzajów błędów jest kłopotliwe, wymusza bowiem zaśmieszenie sygnatur metod oraz wprowadza niepotrzebne komplikacje. Ponadto nie da się jej rozszerzyć na funkcje niebędące metodami, takie jak operatory (np. dzielenia) czy własności. Alternatywą jest umieszczenie błędu w miejscu dostępnym dla wszystkich funkcji znajdujących się na stosie wywołań (np. w metodzie statycznej przechowującej bieżący błąd dla każdego wątku). Wówczas jednak każda funkcja musi uczestniczyć w propagacji błędów, co jest kłopotliwe i, jak na ironię, łatwo przy realizacji tego pomysłu popełnić błąd.

Wyliczenia i iteratory

Wyliczenia

Enumerator to umożliwiający tylko odczyt i poruszający się tylko do przodu kursor do przeglądania *sekwencji wartości*. C# traktuje jako enumerator każdy typ spełniający następujące warunki:

- Ma publiczną bezparametrową metodę o nazwie `MoveNext` i własność o nazwie `Current`.
- Implementuje interfejs `System.Collections.IEnumerator`,
- Implementuje interfejs `System.Collections.Generic.IEnumerator<T>`,

Instrukcja `foreach` iteruje przez obiekt **przeliczalny** (ang. *enumerable*). Obiekt przeliczalny to logiczna reprezentacja sekwencji elementów. Nie jest kursorem, tylko obiektem zapewniającym kursor dla samego siebie. Obiekt przeliczalny:

- Ma publiczną bezparametrową metodę o nazwie `GetEnumerator` zwracającą **enumerator**.
- Implementuje interfejs `System.Collections.IEnumerable`.
- Implementuje interfejs `System.Collections.Generic.IEnumerable<T>`.
- Od C# 9 może wiązać się z metodą rozszerzającą o nazwie `GetEnumerator`, która zwraca wyliczenie (zobacz „Metody rozszerzające”).

Typowy sposób korzystania z enumeratorów przedstawia się następująco:

```
class Enumerator // standardowo implementuje interfejs IEnumerable lub IEnumerable<T>
{
    public TypZmiennejIteratora Current { get {...} }
    public bool MoveNext() {...}
}

class Enumerable // standardowo implementuje interfejs IEnumerable lub IEnumerable<T>
{
    public Enumerator GetEnumerator() {...}
}
```

Oto wysokopoziomowy przykład iteracji przez znaki słowa *piwo* za pomocą instrukcji `foreach`:

```
foreach (char c in "piwo")
    Console.WriteLine (c);
```

A poniżej znajduje się niskopoziomowy przykład iteracji przez znaki słowa *piwo*, bez użycia instrukcji `foreach`:

```
using (var enumerator = "piwo".GetEnumerator())
    while (enumerator.MoveNext())
    {
        var element = enumerator.Current;
        Console.WriteLine (element);
    }
```

Jeżeli enumerator implementuje interfejs `IDisposable`, instrukcja `foreach` działa też jako instrukcja `using`, niejawnie usuwając obiekt enumeratora.

Bardziej szczegółowy opis interfejsów wyliczeniowych znajduje się w rozdziale 7.

Inicjalizatory kolekcji

Obiekt przeliczalny można utworzyć i zapisać elementami w jednej instrukcji. Na przykład:

```
using System.Collections.Generic;
...
List<int> list = new List<int> {1, 2, 3};
```

Kompilator przetłumaczy ten kod na następującą postać:

```
using System.Collections.Generic;
...
List<int> list = new List<int>();
list.Add (1);
list.Add (2);
list.Add (3);
```

Obiekt przeliczalny musi zatem implementować interfejs `System.Collections.IEnumerable` oraz mieć metodę `Add` przyjmującą odpowiednią liczbę argumentów wywołania. W podobny sposób można inicjalizować słowniki (zob. „Słowniki” w rozdziale 7.):

```
var dict = new Dictionary<int, string>()
{
    { 5, "five" },
    { 10, "ten" }
};
```

Lub zwięźlej:

```
var dict = new Dictionary<int, string>()
{
    [3] = "three",
    [10] = "ten"
};
```

Drugie rozwiązanie można stosować nie tylko do słowników, lecz do wszystkich typów, dla których istnieje indeksator.

Iteratory

Podczas gdy instrukcja `foreach` jest **konsumentem** enumeratora, iterator jest jego **producentem**. Poniżej przedstawiamy przykład, w którym za pomocą iteratora zwracamy ciąg liczb Fibonacciego (każda liczba jest sumą dwóch poprzednich):

```
using System;
using System.Collections.Generic;

foreach (int fib in Fibs(6))
    Console.Write (fib + " ");

IEnumerable<int> Fibs (int fibCount)
{
    for (int i = 0, prevFib = 1, curFib = 1; i < fibCount; i++)
    {
        yield return prevFib;
        int newFib = prevFib+curFib;
        prevFib = curFib;
        curFib = newFib;
    }
}
```

Wynik: 1 1 2 3 5 8

Podczas gdy instrukcja `return` oznacza: „Oto wartość, o której zwrot prosiłeś tę metodę”, instrukcja `yield return` oznacza: „Oto następny element, którego żądałeś od tego enumeratora”. Instrukcja `yield` przekazuje sterowanie do podmiotu wywołującego, ale stan podmiotu wywołanego pozostaje zachowany, dzięki czemu metoda może kontynuować wykonywanie, gdy tylko wywołujący zażąda następnego elementu. Czas istnienia tego stanu jest powiązany z enumeratorem w taki sposób, że stan ten może zostać zwolniony, gdy wywołujący zakończy wyliczanie.

Kompilator konwertuje metody iterujące na prywatne klasy implementujące interfejs `IEnumerable<T>` i/lub `IEnumerator<T>`. Logika znajdująca się w bloku iteratora zostaje „odwrócona” i wklejona do metody `MoveNext` i własności `Current` klasy wygenerowanej przez kompilator. Jeśli więc programista wywoła metodę iteracyjną, to tak naprawdę utworzy egzemplarz klasy utworzonej przez kompilator i jego kod nie zostanie wykonany! Kod programisty jest wykonywany dopiero po rozpoczęciu enumeracji przez sekwencję elementów, najczęściej za pomocą pętli `foreach`.

Iteratory mogą być metodami lokalnymi (zobacz „Metody lokalne” w rozdziale 3.).

Semantyka iteratorów

Iterator jest metodą, własnością lub indeksatorem zawierającym przynajmniej jedną instrukcję `yield`. Iterator musi zwracać jeden z czterech następujących interfejsów (w przeciwnym razie kompilator zgłosi błąd):

```
// interfejsy IEnumerable
System.Collections.IEnumerable
System.Collections.Generic.IEnumerable<T>

// interfejsy Enumerator
System.Collections.IEnumerator
System.Collections.Generic.IEnumerator<T>
```

Semantyka iteratora różni się w zależności od tego, czy zwraca interfejs typu `IEnumerable`, czy `IEnumerator`. Szerzej na ten temat piszemy w rozdziale 7.

Można użyć *wielu instrukcji* `yield`. Na przykład:

```
foreach (string s in Foo())
    Console.WriteLine(s); // drukuje: "Jeden", "Dwa", "Trzy"

IEnumerable<string> Foo()
{
    yield return "Jeden";
    yield return "Dwa";
    yield return "Trzy";
}
```

Instrukcja `yield break`

W bloku iteratora nie można używać instrukcji `return`, tylko `yield break`, która sygnalizuje, że blok ten ma zakończyć działanie przedwcześnie bez zwracania żadnych dalszych elementów. Jej działanie można zaobserwować w poniższej zmodyfikowanej wersji metody `Foo`:

```
IEnumerator<string> Foo (bool breakEarly)
{
    yield return "Jeden";
    yield return "Dwa";

    if (breakEarly)
        yield break;

    yield return "Trzy";
}
```

Iteratory i bloki try-catch-finally

Instrukcji `yield return` nie można używać w blokach `try` z dołączoną klauzulą `catch`:

```
IEnumerable<string> Foo()
{
    try { yield return "Jeden"; } // niepoprawne
    catch { ... }
}
```

Ponadto instrukcja `yield return` nie może występować w blokach `catch` ani `finally`. Ograniczenia te wiążą się z tym, że kompilator tłumaczy iteratory na zwykłe klasy ze składowymi `MoveNext`, `Current` i `Dispose` i konwersja bloków obsługi wyjątków byłaby wyjątkowo skomplikowana.

Instrukcji `yield return` można natomiast używać w blokach `try` z dołączonym (tylko) blokiem `finally`:

```
IEnumerable<string> Foo()
{
    try { yield return "Jeden"; } // OK
    finally { ... }
}
```

Kod znajdujący się w bloku `finally` zostanie wykonany, gdy enumerator dojdzie do końca sekwencji lub zostanie usunięty. Instrukcja `foreach` niejawnie usuwa enumerator, gdy programista przedwcześnie przerwie operację, dzięki czemu konsumpcja enumeratorów w ten sposób jest bezpieczna. Podczas bezpośredniej pracy z enumeratorami można wpaść w pułapkę polegającą na przedwczesnym zakończeniu enumeracji bez usunięcia enumeratora, pomijając blok `finally`. Ryzyko to można wyeliminować przez opakowanie jawnej operacji użycia enumeratorów w instrukcję `using`:

```
string firstElement = null;
var sequence = Foo();
using (var enumerator = sequence.GetEnumerator())
    if (enumerator.MoveNext())
        firstElement = enumerator.Current;
```

Komponowanie sekwencji

Iteratory można z łatwością komponować. Możemy zmodyfikować nasz przykład tak, aby zwracał tylko parzyste liczby z ciągu Fibonacciego:

```
using System;
using System.Collections.Generic;

foreach (int fib in EvenNumbersOnly (Fibs(6)))
    Console.WriteLine (fib);

IEnumerable<int> Fibs (int fibCount)
{
    for (int i = 0, prevFib = 1, curFib = 1; i < fibCount; i++)
    {
        yield return prevFib;
        int newFib = prevFib+curFib;
        prevFib = curFib;
        curFib = newFib;
    }
}
```

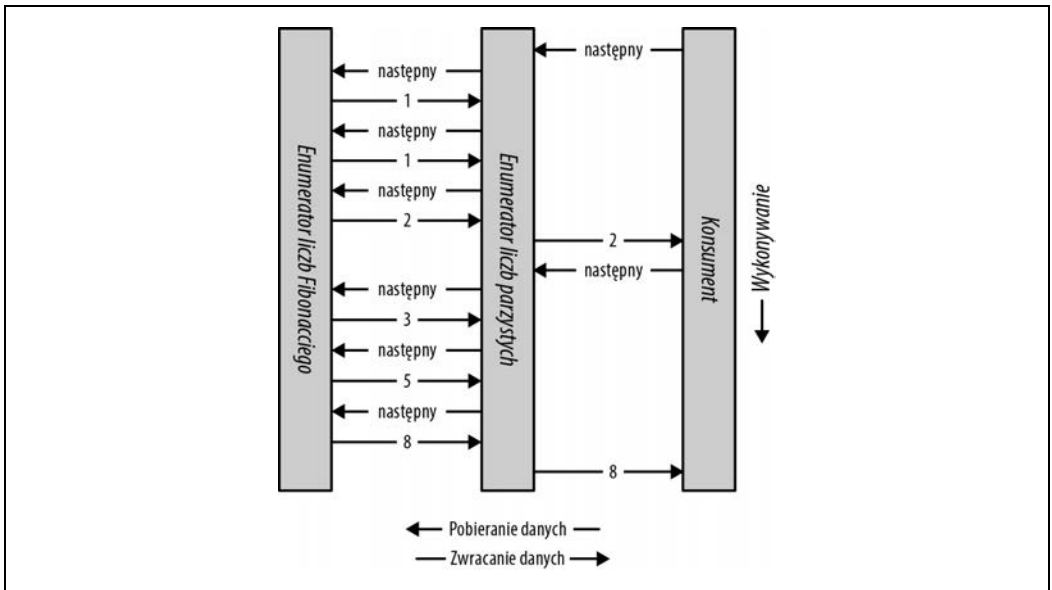
```

    }
}

IEnumerable<int> EvenNumbersOnly (IEnumerable<int> sequence)
{
    foreach (int x in sequence)
        if ((x % 2) == 0)
            yield return x;
}

```

Obliczenie każdego elementu zostaje odłożone do ostatniej chwili — gdy nadejdzie żądanie w postaci wywołania `MoveNext()`. Na rysunku 4.1 pokazano przebieg żądań danych i operacji ich zwracania w czasie.

Rysunek 4.1. Komponowanie sekwencji

Możliwość komponowania iteratorów jest bardzo przydatna w LINQ. Szerzej tym tematem zajmujemy się w rozdziale 8.

Typy wartościowe dopuszczające wartość null

Typy referencyjne mogą reprezentować nieistniejące wartości za pomocą pustej referencji. Natomiast typy wartościowe normalnie nie mają takiej możliwości. Na przykład:

```

string s = null; // OK, typ referencyjny
int i = null; // błąd kompilacji, typ wartościowy nie może być null

```

Do reprezentacji wartości null w typie wartościowym służy specjalna konstrukcja zwana **typem dopuszczającym wartość null** (ang. *nullable type*). Taki typ oznacza się za pomocą znaku ? za nazwą typu wartościowego:

```

int? i = null; // OK, typ dopuszczający wartość null
Console.WriteLine (i == null); // prawda

```

Struktura Nullable<T>

Parametr `T?` zamienia się w `System.Nullable<T>`. Jest to lekka niezmienna struktura zawierająca tylko dwa pola: `Value` i `HasValue`. Struktura ta zasadniczo jest bardzo prosta:

```
public struct Nullable<T> where T : struct
{
    public T Value {get;}
    public bool HasValue {get;}
    public T GetValueOrDefault();
    public T GetValueOrDefault (T defaultValue);
    ...
}
```

Kod:

```
int? i = null;
Console.WriteLine (i == null);    // prawda
```

zostanie zamieniony na:

```
Nullable<int> i = new Nullable<int>();
Console.WriteLine (! i.HasValue); // prawda
```

Próba pobrania wartości `Value`, gdy `HasValue` ma wartość `false`, skutkuje wyjątkiem `InvalidOperationException`. Metoda `GetValueOrDefault()` zwraca `Value`, jeśli `HasValue` ma wartość `true`. W przeciwnym przypadku zwraca `new T()` lub określoną wartość domyślną.

Wartość domyślna `T?` to `null`.

Jawne i niejawne konwersje typów dopuszczających wartość null

Konwersja z `T` na `T?` odbywa się niejawnie, a `T?` na `T` jest jawna. Na przykład:

```
int? x = 5;    // niejawne
int y = (int)x; // jawne
```

Rzutowanie jawne jest wprost równoważne z wywołaniem własności `Value` obiektu dopuszczającego wartość `null`. Dlatego jeśli `HasValue` ma wartość `false`, następuje zgłoszenie wyjątku `InvalidOperationException`.

Pakowanie i rozpakowywanie wartości typów dopuszczających wartość null

Gdy wartość typu `T?` zostanie opakowana, to opakowana wartość na stercie zawiera `T`, nie `T?`. Taka optymalizacja jest możliwa dlatego, że wartość opakowana jest typu referencyjnego, który może reprezentować wartość `null`.

Ponadto w języku `C#` istnieje możliwość rozpakowywania typów dopuszczających wartość `null` za pomocą operatora `as`. W razie niepowodzenia operacji rzutowania wynik będzie `null`:

```
object o = "łanćuch";
int? x = o as int?;
Console.WriteLine (x.HasValue); // fałsz
```

Pożyczanie operatorów

Struktura `Nullable<T>` nie definiuje takich operatorów jak `<`, `>` ani nawet `==`. Mimo to poniższy kod przejdzie kompilację i zostanie wykonany prawidłowo:

```
int? x = 5;
int? y = 10;
bool b = x < y; // true
```

Jest to możliwe dzięki temu, że kompilator pożyczka (ang. *lift*) operator mniejszości od podstawowego typu wartościowego. Pod względem semantycznym powyższe wyrażenie porównywania zostanie przekształcone na taką postać:

```
bool b = (x.HasValue && y.HasValue) ? (x.Value < y.Value) : false;
```

Innymi słowy: jeśli zarówno `x`, jak i `y` mają wartości, do porównywania użyty zostaje operator mniejszości typu `int`. W przeciwnym razie zostaje zwrócona wartość `false`.

Pożyczanie operatorów to technika, dzięki której można niejawnie używać operatorów typu `T` na wartościach typu `T?`. W razie potrzeby można zdefiniować specjalne operatory dla `T?`, ale w ogromnej większości przypadków najlepiej jest polegać na systemowej logice zapewnianej automatycznie przez kompilator. Oto kilka przykładów:

```
int? x = 5;
int? y = null;

// przykłady użycia operatora równości
Console.WriteLine (x == y); // fałsz
Console.WriteLine (x == null); // fałsz
Console.WriteLine (x == 5); // prawda
Console.WriteLine (y == null); // prawda
Console.WriteLine (y == 5); // fałsz
Console.WriteLine (y != 5); // prawda
```

```
// przykłady użycia operatorów relacyjnych
Console.WriteLine (x < 6); // prawda
Console.WriteLine (y < 6); // fałsz
Console.WriteLine (y > 6); // fałsz
```

```
// przykłady użycia innych operatorów
Console.WriteLine (x + 5); // 10
Console.WriteLine (x + y); // null (drukuję pusty wiersz)
```

Kompilator stosuje różną logikę w odniesieniu do wartości `null` w zależności od rodzaju operatora. W poniższych sekcjach zamieściliśmy opis tych zasad.

Operatory równości (`==` i `!=`)

Pożyczone operatory równości traktują wartości `null` tak, jak robią to typy referencyjne. Oznacza to, że dwie wartości `null` są sobie równe:

```
Console.WriteLine ( null == null); // prawda
Console.WriteLine ((bool?)null == (bool?)null); // prawda
```

Ponadto:

- Jeśli dokładnie jeden argument jest `null`, argumenty są różne.
- Jeśli oba argumenty są różne od `null`, porównywane są ich wartości `Value`.

Operatory relacyjne (<, <=, >=, >)

Operatory relacyjne działają wg zasady, że porównywanie argumentów `null` nie ma sensu. W związku z tym wynikiem porównania wartości `null` z wartością `null` lub inną jest `false`:

```
bool b = x < y; // tłumaczenie:
```

```
bool b = (x.HasValue && y.HasValue)
        ? (x.Value < y.Value)
        : false;
```

```
// b ma wartość false (przy założeniu, że x wynosi 5, a y ma wartość null)
```

Pozostałe operatory (+, -, *, /, %, &, |, ^, <<, >>, ++, --, !, ~)

Te operatory zwracają wartość `null`, gdy którykolwiek z argumentów ma wartość `null`. Wzorzec ten powinien wyglądać znajomo dla użytkowników języka SQL:

```
int? c = x + y; // tłumaczenie:
```

```
int? c = (x.HasValue && y.HasValue)
        ? (int?) (x.Value + y.Value)
        : null;
```

```
// c ma wartość null (przy założeniu, że x wynosi 5, a y ma wartość null)
```

Wyjątkiem jest sytuacja, gdy operatory `&` i `|` zostaną zastosowane do wartości typu `bool?`, ale do tego wrócimy za chwilę.

Mieszanie operatorów dopuszczających wartość null ze zwykłymi

Typy dopuszczające wartość `null` można dowolnie mieszać ze zwykłymi typami (jest to możliwe dzięki niejawnej konwersji `T` na `T?`):

```
int? a = null;
int b = 2;
int? c = a + b; // c jest null — równoznaczne z a + (int?)b
```

Operatory `&` i `|` z typem `bool?`

Jeśli operatorom `&` i `|` przekaże się argumenty typu `bool?`, to traktują one `null` jako **wartość nieznaną**. Zatem wynikiem operacji `null | true` jest `true`, ponieważ:

- Jeśli nieznaną wartość jest fałszywa, wynikiem jest `true`.
- Jeśli nieznaną wartość jest prawdziwa, wynikiem jest `true`.

Analogicznie `null` & `false` ma wartość `false`. Zasady te są z pewnością znane użytkownikom języka SQL. Poniżej znajduje się lista innych kombinacji:

```
bool? n = null;
bool? f = false;
bool? t = true;
Console.WriteLine (n | n); // (null)
Console.WriteLine (n | f); // (null)
Console.WriteLine (n | t); // prawda
Console.WriteLine (n & n); // (null)
Console.WriteLine (n & f); // fałsz
Console.WriteLine (n & t); // (null)
```

Typy wartościowe dopuszczające wartość null i operatory null

Typy wartościowe dopuszczające wartość `null` szczególnie dobrze współpracują z operatorem `??` (zob. podrozdział „Operatory null” w rozdziale 2.). Na przykład:

```
int? x = null;
int y = x ?? 5; // wartość y wynosi 5

int? a = null, b = 1, c = 2;
Console.WriteLine (a ?? b ?? c); // 1 (pierwsza wartość różna od null)
```

Użycie operatora `??` w odniesieniu do typu wartościowego dopuszczającego wartość `null` jest tożsame z wywołaniem metody `GetValueOrDefault` z jawną domyślną wartością, z tym wyjątkiem, że wyrażenie wartości domyślnej nie jest obliczane, jeśli zmienna nie jest `null`.

Typy wartościowe dopuszczające wartość `null` dobrze współpracują też z operatorem warunkowym `null` (zob. sekcję „Operator warunkowy null” w rozdziale 2.). W poniższym przykładzie zmienna `length` będzie miała wartość `null`:

```
System.Text.StringBuilder sb = null;
int? length = sb?.ToString().Length;
```

Możemy dołączyć operator sprawdzania `null`, aby zamiast `null` otrzymywać wartość zero:

```
int length = sb?.ToString().Length ?? 0; // wynikiem jest 0, jeśli sb ma wartość null
```

Zastosowania typów wartościowych dopuszczających wartość null

Jednym z najpopularniejszych zastosowań typów wartościowych dopuszczających wartość `null` jest reprezentowanie nieznanymi wartości. Często robi się to przy pracy z bazami danych, gdy trzeba zmapować klasę na tabelę z kolumnami mogącymi zawierać wartości `null`. Jeżeli wartości w tych kolumnach są łańcuchami (np. kolumna `EmailAddress` w tabeli `Customer`), to nie ma problemu, ponieważ `string` w CLR jest typem referencyjnym, a więc może reprezentować `null`. Ale większość typów kolumn SQL odpowiada typom strukturalnym CLR, w związku z czym typy wartościowe dopuszczające wartość `null` są szczególnie przydatne przy mapowaniu SQL na CLR. Na przykład:

```
// mapowanie na tabelę Customer w bazie danych
public class Customer
{
    ...
    public decimal? AccountBalance;
}
```

Za pomocą typu dopuszczającego wartość `null` można także reprezentować pole zapasowe tzw. **własności otoczenia** (ang. *ambient property*). Własność taka, jeśli ma wartość `null`, zwraca wartość swojego rodzica. Na przykład:

```
public class Row
{
    ...
    Grid parent;
    Color? color;

    public Color Color
    {
        get { return color ?? parent.Color; }
        set { color = value == parent.Color ? (Color?)null : value; }
    }
}
```

Alternatywa dla typów wartościowych dopuszczających wartość `null`

Zanim wprowadzono typy wartościowe dopuszczające wartość `null` do języka C# (tj. przed wersją C# 2.0), radzono sobie z problemem reprezentowania tej wartości za pomocą typów wartościowych na różne sposoby, których przykłady z powodów historycznych wciąż można znaleźć w kodzie platformy .NET. Jedną z tych strategii jest wyznaczenie wartości innej niż `null` do reprezentowania wartości `null` (przykłady można znaleźć w klasach łańcuchów i tablic). Operator `String.IndexOf` zwraca magiczną wartość `-1`, gdy nie znajdzie określonego znaku:

```
int i = "Różowy".IndexOf ('b');
Console.WriteLine (i); // -1
```

Natomiast operator `Array.IndexOf` zwraca `-1` tylko wtedy, gdy indeksowanie zaczyna się od zera. Bardziej ogólnie: operator `IndexOf` zwraca wartość o jeden mniejszą niż najmniejszy możliwy indeks tablicy. W poniższym przykładzie opisywany operator zwróci `0`, jeśli nie znajdzie szukanego elementu:

```
// utworzenie tablicy, której najniższy indeks to 1, a nie 0:

Array a = Array.CreateInstance (typeof (string),
                                new int[] {2}, new int[] {1});
a.SetValue ("a", 1);
a.SetValue ("b", 2);
Console.WriteLine (Array.IndexOf (a, "c")); // 0
```

Wyznaczenie „magicznej wartości” sprawia problemy z kilku powodów:

- Każdy typ wartościowy ma inną reprezentację wartości `null`. Natomiast wszystkie typy wartościowe dopuszczające wartość `null` obsługują jeden wspólny wzorzec odpowiedni dla wszystkich.
- Może nie być sensownej wartości do wyznaczenia. W poprzednim przykładzie wartość `-1` nie zawsze może być użyta. To samo dotyczy wcześniejszego przykładu dotyczącego reprezentacji nieznanego salda konta.

- Jeśli programista zapomni o teście wartości magicznej, może powstać niepoprawna wartość, która może pozostać niezauważona przez dłuższy czas, aż przyczyni się do wykonania jakiejś niezamierzonej magicznej sztuczki. Natomiast brak testu wartości `HasValue` na wartości `null` powoduje zgłoszenie wyjątku `InvalidOperationException`.
- Możliwość reprezentowania przez typ wartości `null` nie jest cechą samego *typu*. Typy komunikują intencje programu, pozwalają kompilatorowi sprawdzić poprawność kodu oraz określają spójny zestaw reguł, których egzekwowaniem zajmuje się kompilator.

Typy referencyjne dopuszczające wartość null

Podczas gdy **typy wartościowe dopuszczające wartość null** (C# 8) umożliwiają stosowanie tej wartości typom wartościowym, **typy referencyjne dopuszczające wartość null** działają odwrotnie, tzn. umożliwiają **ograniczenie stosowania wartości null** w celu uniknięcia wyjątków `NullReferenceException`.

Typy referencyjne dopuszczające wartość `null` wprowadzają dodatkowy stopień bezpieczeństwa, egzekwowany wyłącznie przez kompilator, który ostrzega programistę, jeśli odkryje w kodzie ryzyko wystąpienia wyjątku `NullReferenceException`.

Aby móc korzystać z typów referencyjnych dopuszczających wartość `null`, należy dodać element `Nullable` do pliku `.csproj` projektu (jeśli możliwość ta ma obejmować cały projekt):

```
<PropertyGroup>
  <Nullable>enable</Nullable>
</PropertyGroup>
```

i/lub stosować następujące dyrektywy w swoim kodzie w miejscach, w których efekt ten ma być dostępny:

```
#nullable enable // włącza typy referencyjne dopuszczające wartość null od tego miejsca
#nullable disable // włącza typy referencyjne dopuszczające wartość null od tego miejsca
#nullable restore // przywraca ustawienie projektu dotyczące typów referencyjnych dopuszczających wartość null
```

Po włączeniu tej funkcjonalności kompilator domyślnie przyjmuje, że wartość `null` jest niedozwolona: jeśli programista chce, aby typ referencyjny ją akceptował, i kompilator nie generował ostrzeżenia, musi dodać przyrostek `?`. W poniższym przykładzie `s1` nie dopuszcza wartości `null`, a `s2` — tak:

```
#nullable enable // Włącza typy referencyjne dopuszczające wartość null.
string s1 = null; // Kompilator zgłosi ostrzeżenie!
string? s2 = null; // OK: s2 jest typem referencyjnym dopuszczającym wartość null.
```


Jako że typy referencyjne dopuszczające wartość `null` są konstrukcjami analizowanymi w czasie kompilacji, w trakcie wykonywania między `string` a `string?` nie ma żadnej różnicy. Natomiast typy wartościowe dopuszczające wartość `null` wprowadzają do systemu typów konkretną konstrukcję — strukturę `Nullable<T>`.

Poniższy kod spowoduje wygenerowanie ostrzeżenia, ponieważ zmienna `x` nie jest zainicjalizowana:

```
class Foo { string x; }
```

Ostrzeżenie to zniknie, kiedy zainicjalizujemy `x` za pomocą inicjalizatora pól lub kodu w konstruktorze.

Operator ignorowania null

Kompilator ostrzeże programistę także w przypadku, gdy uzna podczas dereferencji typu referencyjnego dopuszczającego wartość `null`, że może wystąpić wyjątek `NullReferenceException`. W poniższym przykładzie użycie własności `Length` łańcucha spowoduje wygenerowanie ostrzeżenia:

```
void Foo (string? s) => Console.Write (s.Length);
```

Można się go pozbyć za pomocą *operatora ignorowania null* (!):

```
void Foo (string? s) => Console.Write (s!.Length);
```

Użycie operatora ignorowania null w powyższym przykładzie jest niebezpieczne ze względu na to, że może dojść do zgłoszenia wyjątku `NullReferenceException`, którego próbujemy uniknąć. Można to naprawić tak:

```
void Foo (string? s)
{
    if (s != null) Console.Write (s.Length);
}
```

Zwróć uwagę, że nie potrzebujemy operatora ignorowania null, ponieważ kompilator przeprowadza *stacynną analizę przepływu* sterowania i potrafi — przynajmniej w prostych przypadkach — stwierdzić, kiedy dereferencja nie stwarza ryzyka powstania wyjątku `NullReferenceException`.

Możliwości kompilatora w zakresie wykrywania i ostrzegania są ograniczone. Nie można np. liczyć, że kompilator będzie wiedział, że elementy tablicy zostały zapełnione, w związku z czym poniższy kod nie spowoduje wygenerowania ostrzeżenia:

```
var strings = new string[10];
Console.WriteLine (strings[0].Length);
```

Rozdzielanie kontekstów adnotacji i ostrzeżeń

Włączenie typów referencyjnych dopuszczających wartość `null` za pomocą dyrektywy `#nullable enable` (lub ustawienia projektu `<Nullable>enable</Nullable>`) wywołuje dwa skutki:

- Włącza **kontekst adnotacji w zakresie null**, w którym kompilator traktuje wszystkie deklaracje zmiennych typu referencyjnego jako niedopuszczające wartości `null`, chyba że mają przyrostek ?.
- Włącza **kontekst ostrzegania w zakresie null**, w którym kompilator generuje ostrzeżenia, gdy napotka kod grożący ryzykiem zgłoszenia wyjątku `NullReferenceException`.

Czasami dobrze jest rozdzielić te dwa konteksty, tzn. włączyć tylko kontekst adnotacji (mniej praktyczne) lub tylko kontekst ostrzeżeń:

```
#nullable enable annotations // Włącza kontekst adnotacji.
// LUB:
#nullable enable warnings // Włącza kontekst ostrzeżeń.
```

(To samo można zrobić z dyrektywami `#nullable disable` i `#nullable restore`).

W pliku projektu należy zastosować następujące ustawienia:

```
<Nullable>annotations</Nullable>
<!-- LUB -->
<Nullable>warnings</Nullable>
```

Włączenie samego kontekstu adnotacji dla konkretnej klasy lub konkretnego zestawu może być dobrym pierwszym krokiem do wprowadzenia typów referencyjnych dopuszczających wartość `null` do starego kodu. Za pomocą odpowiednich adnotacji składowych publicznych można sprawić, że klasa lub zestaw będą poprawnie współpracować z innymi klasami lub zestawami — w pełni korzystając z dobrodziejstw typów referencyjnych dopuszczających wartość `null` — bez zgłaszania ostrzeżeń w naszych własnych klasach lub zestawach.

Traktowanie ostrzeżeń dotyczących `null` jako błędów

W nowych projektach dobrym pomysłem jest włączenie pełnego kontekstu `null` od samego początku. Można nawet przyjąć regułę traktowania wszystkich ostrzeżeń dotyczących wartości `null` jako błędów, która uniemożliwi kompilację projektu, dopóki wszystkie te ostrzeżenia nie zostaną zlikwidowane:

```
<PropertyGroup>
  <Nullable>enable</Nullable>
  <WarningsAsErrors>CS8600;CS8602;CS8603</WarningsAsErrors>
</PropertyGroup>
```

Metody rozszerzające

Metody rozszerzające umożliwiają rozszerzanie istniejących typów o nowe metody bez zmieniania pierwotnej definicji tych typów. Metoda rozszerzająca jest statyczną metodą statycznej klasy, gdzie modyfikator `this` jest stosowany do pierwszego parametru. Typ pierwszego parametru będzie tym typem, który zostanie rozszerzony. Na przykład:

```
public static class StringHelper
{
    public static bool IsCapitalized (this string s)
    {
        if (string.IsNullOrEmpty(s)) return false;
        return char.IsUpper (s[0]);
    }
}
```

Metoda rozszerzająca `IsCapitalized` może być wywoływana na łańcuchach tak, jakby była metodą egzemplarzową, np.:

```
Console.WriteLine ("Perth".IsCapitalized());
```

W procesie kompilacji wywołanie metody rozszerzającej jest zamieniane z powrotem na zwykłe wywołanie metody statycznej:

```
Console.WriteLine (StringHelper.IsCapitalized ("Perth"));
```

Translacja ta odbywa się następująco:

```
arg0.Method (arg1, arg2, ...); // wywołanie metody rozszerzającej  
StaticClass.Method (arg0, arg1, arg2, ...); // wywołanie metody statycznej
```

Interfejsy także można rozszerzać:

```
public static T First<T> (this IEnumerable<T> sequence)  
{  
    foreach (T element in sequence)  
        return element;  
  
    throw new InvalidOperationException ("Brak elementów!");  
}  
...  
Console.WriteLine ("Seattle".First()); //S
```

Łańcuchowe wywoływanie metod rozszerzających

Metody rozszerzające, podobnie jak metody egzemplarzy, można wygodnie wywoływać łańcuchowo. Spójrz na dwie poniższe funkcje:

```
public static class StringHelper  
{  
    public static string Pluralize (this string s) {...}  
    public static string Capitalize (this string s) {...}  
}
```

Zmienne *x* i *y* są równoważne i wartość każdej z nich to "sausages", ale wartość *x* została obliczona przy użyciu metod rozszerzających, a *y* — metod statycznych:

```
string x = "sausage".Pluralize().Capitalize();  
string y = StringHelper.Capitalize (StringHelper.Pluralize ("sausage"));
```

Postępowanie w niejednoznacznych przypadkach

Przestrzenie nazw

Z metody rozszerzającej można korzystać tylko wtedy, gdy klasa, do której metoda należy, jest w zasięgu dostępności, najczęściej dzięki zaimportowaniu odpowiedniej przestrzeni nazw. Spójrz na metodę rozszerzającą `IsCapitalized` w poniższym przykładzie:

```
using System;  
  
namespace Utils  
{  
    public static class StringHelper  
    {  
        public static bool IsCapitalized (this string s)  
        {  
            if (string.IsNullOrEmpty(s)) return false;  
            return char.IsUpper (s[0]);  
        }  
    }  
}
```

Aby można było użyć metody `IsCapitalized` w poniższej aplikacji, należy zaimportować przestrzeń nazw `Utils`. Jeśli się tego nie zrobi, wystąpi błąd kompilacji:

```
namespace MyApp
{
    using Utils;

    class Test
    {
        static void Main() => Console.WriteLine ("Perth".IsCapitalized());
    }
}
```

Metody rozszerzające a metody egzemplarzowe

Jeśli istnieje odpowiednia metoda egzemplarzowa, to zawsze będzie miała ona pierwszeństwo przed metodą rozszerzającą. W poniższym przykładzie zawsze będzie używana metoda `Foo` klasy `Test`, nawet jeśli argumentem wywołania będzie `x` typu `int`:

```
class Test
{
    public void Foo (object x) { } // ta metoda będzie zawsze wybierana
}

static class Extensions
{
    public static void Foo (this Test t, int x) { }
}
```

W tym przypadku jedynym sposobem na wywołanie metody rozszerzającej jest użycie normalnej składni statycznej, tzn. `Extensions.Foo(...)`.

Metody rozszerzające kontra metody rozszerzające

Jeśli dwie metody rozszerzające mają taką samą sygnaturę, to jedna z nich musi być wywoływana jako zwykła metoda statyczna, aby było jasne, o którą chodzi. Jeżeli jednak jedna metoda ma bardziej specyficzne argumenty, to wybrana zostanie właśnie ona.

W ramach przykładu spójrz na dwie poniższe klasy:

```
static class StringHelper
{
    public static bool IsCapitalized (this string s) {...}
}
static class ObjectHelper
{
    public static bool IsCapitalized (this object s) {...}
}
```

Poniższa instrukcja wywołuje metodę `IsCapitalized` klasy `StringHelper`:

```
bool test1 = "Perth".IsCapitalized();
```

Klasy i struktury są uważane za bardziej specyficzne niż interfejsy.

Typy anonimowe

Typ anonimowy to prosta klasa tworzona przez kompilator w locie w celu przechowywania zestawu wartości. Typy anonimowe tworzy się za pomocą słowa kluczowego `new`, a po nim wpisuje się inicjalizator obiektu zawierający własności i wartości, które dany typ anonimowy ma zawierać. Na przykład:

```
var dude = new { Name = "Bartek", Age = 23 };
```

Kompilator przetworzy taki kod na mniej więcej taką postać:

```
internal class AnonymousGeneratedTypeName
{
    private string name; // rzeczywista nazwa pola nie ma znaczenia
    private int age;    // rzeczywista nazwa pola nie ma znaczenia

    public AnonymousGeneratedTypeName (string name, int age)
    {
        this.name = name; this.age = age;
    }

    public string Name { get { return name; } }
    public int    Age  { get { return age; } }

    // metoda Equals i GetHashCode są przesłonięte (zob. rozdział 6.)
    // metoda ToString też jest przesłonięta
}
...
var dude = new AnonymousGeneratedTypeName ("Bartek", 23);
```

Do typu anonimowego należy odnosić się przy użyciu słowa kluczowego `var`, ponieważ ten typ nie ma nazwy.

Nazwy własności typu anonimowego mogą zostać wydedukowane z wyrażenia, które samo w sobie jest identyfikatorem (lub się nim kończy). Na przykład:

```
int Age = 23;
var dude = new { Name = "Bartek", Age, Age.ToString().Length };
```

Ten kod jest równoważny z tym:

```
var dude = new { Name = " Bartek", Age = Age, Length = Age.ToString().Length };
```

Dwa egzemplarze typu anonimowego zadeklarowane w jednym zestawie mają ten sam typ podstawowy, jeśli zawierają elementy o takich samych nazwach i typach:

```
var a1 = new { X = 2, Y = 4 };
var a2 = new { X = 2, Y = 4 };
Console.WriteLine (a1.GetType() == a2.GetType()); // prawda
```

Ponadto metoda `Equals` zostaje przesłonięta, aby można było wykonywać operacje *porównywania strukturalnego* (danych):

```
Console.WriteLine (a1.Equals (a2)); // prawda
```

Operator równości (`==`) wykonuje zaś porównywanie referencyjne:

```
Console.WriteLine (a1 == a2); // fałsz
```

Tablice typów anonimowych można tworzyć tak:

```
var dudes = new[]
{
    new { Name = "Bartek", Age = 30 },
    new { Name = "Tomek", Age = 40 }
};
```

Metoda nie może (tak, aby to było przydatne) zwrócić obiektu o anonimowym typie, ponieważ nie można napisać metody o typie zrotnym var:

```
var Foo() => new { Name = "Bartek", Age = 30 }; // niedozwolone!
```

Zamiast tego należy użyć object lub dynamic i wówczas ten, kto wywoła Foo będzie musiał polegać na wiązaniu dynamicznym, licząc się z utratą statycznego bezpieczeństwa typów (i funkcji IntelliSense w Visual Studio):

```
dynamic Foo() => new { Name = "Bartek", Age = 30 }; // brak statycznego bezpieczeństwa typów
```

Typów anonimowych najczęściej używa się w zapytaniach LINQ (zob. rozdział 8.).

Krotki

Podobnie jak typy anonimowe, krotki służą do łatwego przechowywania zbiorów wartości. Ich podstawowym przeznaczeniem jest bezpieczne zwracanie licznych wartości z metod bez użycia parametrów wyjściowych (tego nie da się zrobić przy użyciu typów anonimowych).

Krotki robią prawie wszystko to, co typy anonimowe, i mają jeszcze kilka dodatkowych funkcji. Jedną z ich wad — jak wkrótce się przekonasz — jest wymazywanie typów w czasie działania programu z elementami nazwanymi.

Najprostszym sposobem na utworzenie **literału krotki** jest wypisanie wszystkich potrzebnych wartości w nawiasie. W ten sposób tworzy się krotki z elementami bez nazwy, do których można odwoływać się wg wzoru Item1, Item2 itd.:

```
var bob = ("Bartek", 23); // kompilator wydedukuje typy elementów
Console.WriteLine (bob.Item1); // Bartek
Console.WriteLine (bob.Item2); // 23
```

Krotki to typy wartościowe zawierające modyfikowalne elementy (z możliwością odczytu i zapisu):

```
var joe = bob; // joe jest *kopia* boba
joe.Item1 = "Jacek"; // zmiana elementu Item1 krotki joe z Bartek na Jacek
Console.WriteLine (bob); // (Bartek, 23)
Console.WriteLine (joe); // (Jacek, 23)
```

W odróżnieniu od typów anonimowych typ krotki można wprost określić. W tym celu wystarczy podać listę typów wszystkich elementów w nawiasie:

```
(string,int) bob = ("Bartek", 23); // można też użyć var
```

Oznacza to, że krotka zwrócona przez metodę może być przydatna:

```
(string,int) person = GetPerson(); // można tu użyć var
Console.WriteLine (person.Item1); // Bartek
Console.WriteLine (person.Item2); // 23
```

```
(string,int) GetPerson() => ("Bartek", 23);
```

Krotki bardzo dobrze współpracują z typami generycznymi, więc poniższe typy są prawidłowe:

```
Task<(string,int)>
Dictionary<(string,int),Uri>
IEnumerable<(int ID, string Name)> // sposoby nadawania nazw elementom opisaliśmy poniżej
```

Nadawanie nazw elementom krotek

Podczas tworzenia literału krotki jego elementom można nadać nazwy:

```
var tuple = (Name:"Bartek", Age:23);
Console.WriteLine (tuple.name); // Bartek
Console.WriteLine (tuple.age); // 23
```

To samo można zrobić przy określaniu typów krotki:

```
var person = GetPerson();
Console.WriteLine (person.name); // Bartek
Console.WriteLine (person.age); // 23
```

```
(string name, int age) GetPerson() => ("Bartek", 23);
```

Do elementów mających zdefiniowane nazwy nadal można odwoływać się za pomocą standardowych nazw Item1, Item2 itd. (choć Visual Studio usuwa te pola z IntelliSense).

Nazwy elementów są automatycznie dedukowane na podstawie nazw własności lub pól:

```
var now = DateTime.Now;
var tuple = (now.Day, now.Month, now.Year);
Console.WriteLine (tuple.Day); // OK
```

Krotki pasują do siebie typami, jeśli ich elementy do siebie pasują (w kolejności występowania).

Nazwy elementów mogą być różne:

```
(string name, int age, char sex) bob1 = ("Bartek", 23, 'M');
(string age, int sex, char name) bob2 = bob1; // to nie błąd!
```

Ten przykład ujawnia potencjalne źródło nieporozumień:

```
Console.WriteLine (bob2.name); // M
Console.WriteLine (bob2.age); // Bartek
Console.WriteLine (bob2.sex); // 23
```

Wymazywanie typów

Wcześniej napisaliśmy, że kompilator C# obsługuje typy anonimowe poprzez tworzenie dla każdego z elementów własnych klas zawierających nazwane własności. Z krotkami obchodzi się inaczej, wykorzystując gotową rodzinę generycznych struktur:

```
public struct ValueTuple<T1>
public struct ValueTuple<T1,T2>
public struct ValueTuple<T1,T2,T3>
...
```

Każda struktura ValueTuple<> zawiera pola o nazwach Item1, Item2 itd.

Dlatego (string, int) jest aliasem dla ValueTuple<string, int>, co z kolei oznacza, że w podstawowych typach nazwanym elementom krotek nie odpowiadają żadne nazwy własności. Nazwy te istnieją tylko w kodzie źródłowym i „wyobraźni” kompilatora. W czasie działania programu

większość nazw znika, więc po dekompilacji w konstrukcjach odwołujących się do krotek najczęściej można znaleźć odwołania do elementów `Item1`, `Item2` itd. Ponadto, jeśli w debuggerze zbadamy zmienną krotki, która została przypisana do obiektu (lub wykonamy jej zrzut w LINQPad), nie znajdziemy nazw elementów. Na dodatek w większości przypadków za pomocą refleksji (rozdział 18.) nie uda się nam odkryć nazw elementów krotki w czasie działania programu.

Napisaliśmy, że znika *większość* nazw, ponieważ jest jeden wyjątek. W przypadku metod i własności zwracających nazwane typy krotek kompilator emituje nazwy elementów, stosując specjalny atrybut o nazwie `TupleElementNamesAttribute` (zobacz podrozdział „Atrybuty”) do typu zwrotnego składowej. To umożliwia działanie nazwanych elementów także w przypadku wywoływania metod w innym zestawie (którego kod źródłowy dla kompilatora jest niedostępny).

ValueTuple.Create

Krotki można też tworzyć za pomocą metody fabrycznej należącej do niegenerycznego typu `ValueTuple`:

```
ValueTuple<string, int> bob1 = ValueTuple.Create ("Bartek", 23);  
(string, int) bob2 = ValueTuple.Create ("Bartek", 23);  
(string name, int age) bob3 = ValueTuple.Create ("Bartek", 23);
```

Dekonstruowanie krotek

Krotki obsługują wzorzec dekonstrukcji (zobacz „Dekonstruktory” w rozdziale 3.), dzięki czemu każdą krotkę z łatwością można rozebrać na indywidualne zmienne. Spójrz na poniższy przykład:

```
var bob = ("Bartek", 23);  
  
string name = bob.Item1;  
int age = bob.Item2;
```

Dzięki dekonstruktorowi krotki ten kod można uprościć następująco:

```
var bob = ("Bartek", 23);  
(string name, int age) = bob; // dekonstrukcja krotki bob na  
                             // indywidualne zmienne (name i age)  
  
Console.WriteLine (name);  
Console.WriteLine (age);
```

Składnia dekonstrukcji jest niebezpiecznie podobna do składni deklaracji krotek z nazwanymi elementami! Ilustruje to poniższy przykład:

```
(string name, int age) = bob; // dekonstrukcja krotki  
(string name, int age) bob2 = bob; // deklaracja nowej krotki
```

Oto kolejny przykład, tym razem z wywołaniem metody i inferencją typów (`var`):

```
var (name, age, sex) = GetBob();  
Console.WriteLine (name); // Bartek  
Console.WriteLine (age); // 23  
Console.WriteLine (sex); // M  
  
string, int, char) GetBob() => ( "Bartek", 23, 'M');
```

Dekonstrukcję można wykonać także do pól i własności, co jest wygodnym skrótem do wypełniania wielu pól lub własności w konstruktorze:

```
class Point
{
    public readonly int X, Y;
    public Point (int x, int y) => (X, Y) = (x, y);
}
```

Porównywanie

Podobnie jak typy anonimowe, typy `ValueTuple<>` przesłaniają metodę `Equals`, aby możliwe było dokonywanie porównań. To znaczy, że porównuje ona dane, a nie **referencje**:

```
var t1 = ("jeden", 1);
var t2 = ("jeden", 1);
Console.WriteLine (t1.Equals (t2)); // prawda
```

Ponadto `ValueTuple<>` przeciąża operatory `==` i `!=`:

```
Console.WriteLine (t1 == t2); // True (od C# 7.3)
```

Krotki przeciążają też metodę `GetHashCode`, dzięki czemu znajdują także zastosowanie jako klucze w słownikach. Szerzej na temat porównywania piszemy w rozdziale 6., a o słownikach — w rozdziale 7.

Ponadto typy `ValueTuple<>` implementują interfejs `IComparable` (zobacz „Porównywanie” w rozdziale 6.), dzięki czemu krotek można używać jako kluczy sortowania.

Klasy `System.Tuple`

W przestrzeni nazw `System` znajduje się jeszcze jedna rodzina typów generycznych, o nazwie `Tuple` (nie `ValueTuple`). Typy te wprowadzono w 2010 r. i są to klasy (podczas gdy typy `ValueTuple` to struktury). Kiedyś definiowanie krotek jako klas uważano za błąd: w typowych przypadkach użycia krotek struktury mają niewielką przewagę wydajnościową (ponieważ pozwalają uniknąć niepotrzebnych alokacji pamięci), a jednocześnie praktycznie żadnych wad. Dlatego kiedy firma Microsoft zdecydowała się wprowadzić obsługę krotek w C# 7, to zignorowała istniejące typy `Tuple` na rzecz nowego typu `ValueTuple`. Niemniej jednak w kodzie powstałym przed pojawieniem się C# 7 wciąż można spotkać stare typy. Nie mają one żadnego wsparcia ze strony języka, a używa się ich w następujący sposób:

```
Tuple<string,int> t = Tuple.Create ("Bartek", 23); // metoda fabryczna
Console.WriteLine (t.Item1); // Bartek
Console.WriteLine (t.Item2); // 23
```

Rekordy (C# 9)

Rekord to specjalny rodzaj klasy przeznaczony do pracy z danymi niezmiennymi (tylko do odczytu). Jego najbardziej przydatną cechą jest **mutacja niedestrukcyjna**. Poza tym rekordy są przydatne do tworzenia typów, które łączą lub przechowują dane. W prostych przypadkach pozwalają wyeliminować szablonowy kod przy zachowaniu semantyki równości najbardziej odpowiedniej dla typów niezmiennych.

Rekord to czysto kompilacyjna konstrukcja języka C#. W środowisku wykonawczym dla CLR są zwykłymi klasami (z kilkoma dodatkowymi składowymi dodanymi przez kompilator).

Informacje ogólne

Pisanie niezmiennych klas (których pól nie można modyfikować po inicjalizacji) to popularna strategia upraszczania programu i zmniejszania liczby błędów. Stanowi też podstawowy aspekt programowania funkcyjnego, w którym unika się możliwości modyfikowania stanów, a funkcje traktuje jak dane. Technologia LINQ opiera się na tej zasadzie.

Aby „zmodyfikować” niezmienny obiekt, należy utworzyć nowy obiekt i skopiować dane, wprowadzając swoje zmiany (nazywa się to **mutacją niedestrukcyjną**). Nie jest to wcale tak nieefektywne, jak się może wydawać, ponieważ zawsze wystarcza utworzenie **plytkiej kopii (kopia głęboka)**, obejmująca także podobiekty i kolekcje, jest zbędna w przypadku niezmiennych danych). Natomiast z punktu widzenia kodowania niedestrukcyjna mutacja może być bardzo nieefektywna, zwłaszcza gdy własności jest dużo. Rekordy rozwiązują ten problem za pomocą wzorca obsługiwanego przez język.

Innym problemem jest to, że programiści — szczególnie używający języków *funkcyjnych* — czasami korzystają z niezmiennych klas tylko po to, aby połączyć dane (bez dodawania zachowań). Definiowanie takich klas jest zbyt pracochłonne, ponieważ wymaga, aby konstruktor przypisywał każdy parametr do każdej własności (dekonstruktor też może być przydatny). Dzięki rekordom kompilator może to zrobić za nas.

Ponadto jedną z konsekwencji uczynienia obiektu niezmiennym jest to, że jego tożsamość nie może się zmieniać, co oznacza, że w takich typach lepszym rozwiązaniem jest zaimplementowanie *równości strukturalnej*, a nie *referencyjnej*. Dwa obiekty są równe strukturalnie, kiedy ich dane są takie same (podobnie jak w przypadku krotek). Rekordy zapewniają równość strukturalną domyślnie — bez żadnego szablonowego kodu.

Definiowanie rekordu

Definicja rekordu wygląda jak definicja klasy i może zawierać takie same rodzaje składowych, a więc pola, własności, metody itd. Rekordy mogą implementować interfejsy i dziedziczyć jak klasy po innych rekordach (ale nie po klasach).

Prosty rekord może zawierać jedynie kilka własności tylko do inicjalizacji i ewentualnie konstruktor:

```
record Point
{
    public Point (double x, double y) => (X, Y) = (x, y);
    public double X { get; init; }
    public double Y { get; init; }
}
```


W konstruktorze wykorzystaliśmy skrót, który został opisany w poprzednim punkcie:

```
(X, Y) = (x, y);
```

Ten zapis jest równoważny (w tym przypadku) z tym:

```
{ this.X = x; this.Y = y; }
```

W trakcie kompilacji C# zamieni definicję rekordu w klasę i wykona następujące dodatkowe czynności:

- Napisze chroniony *konstruktor kopiujący* (i ukrytą metodę `Clone`) do obsługi mutacji nie-destrukcyjnej.
- Przesłoni/przeciąży funkcje związane z określaniem równości, aby zaimplementować równość strukturalną.
- Przesłoni metodę `ToString()` (aby rozszerzyć własności publiczne rekordu, tak jak w przypadku typów anonimowych).

Powyzsza deklaracja rekordu zostanie rozwinięta do następującej postaci:

```
class Point
{
    public Point (double x, double y) => (X, Y) = (x, y);

    public double X { get; init; }
    public double Y { get; init; }

    protected Point (Point original) // „konstruktor kopiujący”
    {
        this.X = original.X; this.Y = original.Y
    }

    // Ta metoda ma dziwną nazwę wygenerowaną przez kompilator:
    public virtual Point <Clone>$( ) => new Point (this); // metoda Clone

    // Dodatkowy kod przesłonięcia Equals, ==, !=, GetHashCode, ToString()
    // ...
}
```


Choć nic nie stoi na przeszkodzie, aby umieścić w konstruktorze parametry opcjonalne, dobrym zwyczajem (przynajmniej w bibliotekach publicznych) jest umieszczenie ich poza konstruktorem oraz udostępnienie ich jako własności tylko do inicjalizacji:

```
new Foo (123, 234) { Optional2 = 345 };
record Foo
{
    public Foo (int required1, int required2) { ... }

    public int Required1 { get; init; }
    public int Required2 { get; init; }

    public int Optional1 { get; init; }
    public int Optional2 { get; init; }
}
```

Zaletą tego podejścia jest to, że pozwala na dodanie własności tylko do inicjalizacji w późniejszym czasie bez obawy, że zostanie złamana zgodność binarna z konsumentami skompilowanymi z użyciem starszych wersji naszego zestawu.

Listy parametrów

Definicja rekordu może także zawierać listę parametrów:

```
record Point (double X, double Y)
{
    // Tutaj mogą się znajdować opcjonalne definicje dodatkowych składowych klasy...
}
```

Parametry mogą mieć modyfikatory `in` i `params`, ale nie `out` i `ref`. Jeśli jest podana lista parametrów, kompilator wykonuje następujące dodatkowe czynności:

- Dla każdego parametru tworzy własność tylko do inicjalizacji.
- Tworzy **konstruktor główny** do zapisania danych w tych własnościach.
- Tworzy dekonstruktor.

To znaczy, że jeśli zadeklarujemy nasz rekord `Point` tak:

```
record Point (double X, double Y);
```

kompilator wygeneruje prawie dokładnie taki kod jak pokazany poprzednio. Jedyna różnica będzie polegała na tym, że parametry w konstruktorze głównym będą miały nazwy `X` i `Y`, a nie `x` i `y`:

```
public Point (double X, double Y) // „konstruktor główny”
{
    this.X = X; this.Y = Y;
}
```


Ponadto parametry `X` i `Y` z konstruktora głównego staną się magicznie dostępne dla wszystkich inicjalizatorów pól i własności w rekordzie. Te zawiłości zostały dokładniej opisane w punkcie „Konstruktory główne”.

Inną różnicą, gdy zostanie zdefiniowana lista parametrów, jest to, że kompilator dodatkowo wygeneruje dekonstruktor:

```
public void Deconstruct (out double X, out double Y) // dekonstruktor
{
    X = this.X; Y = this.Y;
}
```

Rekordy z listami parametrów mogą mieć „podrekordy”, które tworzy się przy użyciu następującej składni:

```
record Point3D (double X, double Y, double Z) : Point (X, Y);
```

W takim przypadku kompilator utworzy następujący konstruktor główny:

```
class Point3D : Point
{
    public double Z { get; init; }

    public Point3D (double X, double Y, double Z) : base (X, Y)
        => this.Z = Z;
}
```


Listy parametrów oferują przydatny skrót, kiedy potrzebna jest tylko klasa gromadząca pewien zbiór wartości (**iloczyn typów** w programowaniu funkcyjnym), oraz może być przydatna do prototypowania. Natomiast na niewiele się zdaje przy dodawaniu logiki do akcesorów `init`, o czym przekonasz się później.

Mutacja niedestrukcyjna

Najważniejszą czynnością wykonywaną przez kompilator w odniesieniu do wszystkich rekordów jest utworzenie *konstruktora kopiującego* (i ukrytej metody `Clone`), ponieważ umożliwia to wykonywanie mutacji niedestrukcyjnej za pomocą słowa kluczowego `with` języka C# 9:

```
Point p1 = new Point (3, 3);  
Point p2 = p1 with { Y = 4 };  
Console.WriteLine (p2); // Point { X = 3, Y = 4 }
```

```
record Point (double X, double Y);
```

W tym przykładzie `p2` jest kopią `p1`, ale z własnością `Y` ustawioną na 4. Korzyści łatwiej dostrzec, gdy własności jest więcej:

```
Test t1 = new Test (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8);  
Test t2 = t1 with { A = 10, C = 30 };  
Console.WriteLine (t2);
```

```
record Test (int A, int B, int C, int D, int E, int F, int G, int H);
```

Wynik:

```
Test { A = 10, B = 2, C = 30, D = 4, E = 5, F = 6, G = 7, H = 8 }
```

Mutacja niedestrukcyjna przebiega dwuetapowo:

1. Najpierw *konstruktor kopiujący* klonuje rekord. Domyślnie kopiuje wszystkie jego pola i tworzy wierną kopię, jednocześnie unikając logiki (i narzutu) w akcesorach `init`. Uwzględnione zostają wszystkie pola (publiczne i prywatne oraz ukryte, na których opierają się własności automatyczne).
2. Następnie zostają zaktualizowane wszystkie własności znajdujące się na *liście inicjalizacji składowych* (tym razem przy użyciu akcesorów `init`).

Ten kod:

```
Test t2 = t1 with { A = 10, C = 30 };
```

kompilator zamieni na funkcjonalny odpowiednik tego:

```
Test t2 = new Test(t1); // sklonowanie t1 pole po polu za pomocą konstruktora kopiującego  
t2.A = 10; // aktualizacja własności A  
t2.C = 30; // aktualizacja własności C
```

(Gdyby ten kod został napisany bezpośrednio przez programistę, to nie przeszedłby kompilacji, ponieważ `A` i `C` są własnościami tylko do inicjalizacji. Ponadto konstruktor kopiujący jest chroniony. C# obchodzi to przez wywołanie go przez publiczną ukrytą metodę, którą zapisuje w rekordzie o nazwie `<Clone>`).

W razie potrzeby programista może zdefiniować własny *konstruktor kopiujący* i wtedy C# nie utworzy własnego, tylko użyje tego:

```
protected Point (Point original)
{
    this.X = original.X; this.Y = original.Y;
}
```

Własny konstruktor kopiujący możemy napisać, gdy rekord zawiera zmienne podobiekty lub kolekcje, które chcemy sklonować, albo gdy są obliczane pola, które chcemy wyczyścić. Niestety domyślną implementację można tylko *wymienić*, nie można jej *rozszerzyć*.

Przy tworzeniu podrekordu konstruktor kopiujący odpowiada tylko za skopiowanie własnych pól. Aby skopiować pola rekordu bazowego, należy oddelegować zadanie do bazy:

```
protected Point (Point original) : base (original)
{
    ...
}
```

Walidacja własności

Logikę sprawdzania jawnie zdefiniowanych własności można zawrzeć w akcesorach `init`. W poniższym przykładzie nie chcemy, aby własność `X` kiedykolwiek przybrała wartość `NaN` (nie liczba):

```
record Point
{
    // Zwróć uwagę, że przypisujemy x do własności X (a nie do pola _x):
    public Point (double x, double y) => (X, Y) = (x, y);
    double _x;
    public double X
    {
        get => _x;
        init
        {
            if (double.IsNaN (value))
                throw new ArgumentException ("X nie może być NaN");
            _x = value;
        }
    }
    public double Y { get; init; }
}
```

W ten sposób gwarantujemy sobie, że poprawność jest sprawdzana zarówno w trakcie tworzenia obiektu, jak i po utworzeniu jego kopii:

```
Point p1 = new Point (2, 3);
Point p2 = p1 with { X = double.NaN }; // zgłasza wyjątek
```

Przypomnę, że automatycznie generowany konstruktor kopiujący kopiuje wszystkie pola i własności automatyczne. To znaczy, że teraz wygenerowany konstruktor kopiujący będzie wyglądał tak:

```
protected Point (Point original)
{
    _x = original._x; Y = original.Y;
}
```

Zauważ, że operacja kopiowania pola `_x` omija akcesor własności `X`. To jednak nie szkodzi w żaden sposób, ponieważ sytuacja dotyczy wiernego skopiowania obiektu, który zostanie wcześniej wypełniony danymi przez akcesor `init` własności `X`.

Pola obliczane i leniwa ewaluacja

W programowaniu funkcyjnym jest stosowany popularny wzorzec, który doskonale sprawdza się w pracy z typami niezmiennymi. Jest to tzw. **leniwa ewaluacja**, która zakłada obliczenie wartości dopiero wtedy, gdy jest potrzebna, a następnie zapisanie jej w buforze do wykorzystania w przyszłości. Wyobraź sobie na przykład, że w rekordzie `Point` chcesz zdefiniować własność zwracającą odległość od początku układu (0, 0):

```
record Point (double X, double Y)
{
    public double DistanceFromOrigin => Math.Sqrt (X*X + Y*Y);
}
```

Teraz zmienimy nasz kod tak, aby uniknąć ponownego obliczania wartości `DistanceFromOrigin` za każdym razem, gdy jest potrzebna. Zaczniemy od usunięcia listy własności oraz zdefiniowania `X`, `Y` i `DistanceFromOrigin` jako własności tylko do odczytu. Następnie obliczamy wartość tej ostatniej w konstruktorze:

```
record Point
{
    public double X { get; }
    public double Y { get; }
    public double DistanceFromOrigin { get; }
    public Point (double x, double y) =>
        (X, Y, DistanceFromOrigin) = (x, y, Math.Sqrt (x*x + y*y));
}
```

Jest dobrze, ale teraz nie ma możliwości wykonywania mutacji niedestrukcyjnej (zmiana `X` i `Y` na własności tylko do inicjalizacji byłaby błędem, wówczas bowiem własność `DistanceFromOrigin` stałaby się przestarzała po wykonaniu akcesorów `init`). Poza tym nie byłoby to optymalne rozwiązanie, ponieważ obliczenia byłyby wykonywane zawsze bez względu na to, czy własność `DistanceFromOrigin` byłaby kiedykolwiek odczytana. Najlepszym wyjściem jest leniwe zapisanie jej wartości (przy pierwszym użyciu) w polu:

```
record Point
{
    ...

    double? _distance;
    public double DistanceFromOrigin
    {
        get
        {
            if (_distance == null)
                _distance = Math.Sqrt (X*X + Y*Y);
        }
    }
}
```



```

        return _distance.Value;
    }
}
}

```


W tym kodzie zasadniczo *wykonujemy kopię* własności `_distance`. Nadal jednak możemy powiedzieć, że `Point` jest typem niezmiennym. Zmiana pola tylko po to, aby leniwie wstawić wartość, nie łamie zasady ani nie niweczy zalet niezmienności i można ją nawet zamaskować za pomocą typu `Lazy<T>`, którego opis znajduje się w rozdziale 21.

Za pomocą operatora C# `??=` możemy skrócić deklarację własności do jednego wiersza kodu:

```
public double DistanceFromOrigin => _distance ??= Math.Sqrt (X*X + Y*Y);
```

(W ten sposób mówimy: zwróć `_distance`, jeśli ma wartość różną od `null`, w przeciwnym razie zwróć `Math.Sqrt (X*X + Y*Y)` i przypisz ją do `_distance`).

Aby to działało z własnościami tylko do inicjalizacji, musimy zrobić coś jeszcze — skasować zbuforowane pole `_distance` w momencie aktualizacji `X` lub `Y` przez akcesor `init`. Oto kompletny kod:

```
record Point
{
    public Point (double x, double y) => (X, Y) = (x, y);
    double _x, _y;
    public double X { get => _x; init { _x = value; _distance = null; } }
    public double Y { get => _y; init { _y = value; _distance = null; } }
    double? _distance;
    public double DistanceFromOrigin => _distance ??= Math.Sqrt (X*X + Y*Y);
}

```

Teraz obiekty typu `Point` można kopiować niedestrukcyjnie:

```
Point p1 = new Point (2, 3);
Console.WriteLine (p1.DistanceFromOrigin); // 3,605551275463989
Point p2 = p1 with { Y = 4 };
Console.WriteLine (p2.DistanceFromOrigin); // 4,47213595499958

```

Przyjemnym dodatkiem jest to, że automatycznie wygenerowany konstruktor kopiujący kopiuje zbuforowane pole `_distance`. To znaczy, że gdyby rekord zawierał inne własności niebiorące udziału w obliczeniach, mutacja niedestrukcyjna tych własności nie spowodowałaby niepotrzebnej straty zapisanej wartości. Jeśli Ci na tym nie zależy, to nie musisz kasować zapisanej wartości w akcesorach `init`, tylko możesz napisać własny konstruktor kopiujący, który ignoruje to pole. Takie rozwiązanie jest zwięźlejsze, ponieważ działa z listami parametrów, a własny konstruktor kopiujący może wykorzystywać destruktor:

```
record Point (double X, double Y)
{
    double? _distance;
    public double DistanceFromOrigin => _distance ??= Math.Sqrt (X*X + Y*Y);
    protected Point (Point other) => (X, Y) = other;
}

```

W obu przypadkach dodatek leniwie obliczanych pól łamie domyślną operację porównywania strukturalnego (ponieważ takie pola mogą, ale nie muszą, być wypełniane), ale łatwo to można naprawić, o czym wkrótce się przekonasz.

Konstruktory główne

Kiedy programista definiuje rekord z listą parametrów, kompilator automatycznie generuje deklaracje własności i **konstruktor główny** (oraz dekonstruktor). Jak widzieliśmy, w prostych przypadkach sprawdza się to bardzo dobrze, a w bardziej złożonych sytuacjach listę parametrów można pominąć oraz samodzielnie napisać deklaracje własności i konstruktor.

Ponadto w języku C# jest dostępna jeszcze opcja pośrednia — jeśli ktoś ma ochotę bawić się z konstruktorami głównymi, które mają ciekawą semantykę, polegającą na zdefiniowaniu listy parametrów oraz samodzielnym napisaniu niektórych lub wszystkich deklaracji własności:

```
record Student (string ID, string LastName, string GivenName)
{
    public string ID { get; } = ID;
}
```

W tym przypadku „przejęliśmy” definicję własności ID i określiliśmy ją jako tylko do odczytu (zamiast tylko do inicjalizacji), dzięki czemu nie będzie brała udziału w mutacji niedestrukcyjnej. Jeśli dana własność ma nigdy nie być powielana niedestrukcyjnie, uczynienie jej tylko do odczytu pozwala na zapisanie obliczonych danych w rekordzie bez konieczności tworzenia mechanizmu odświeżania.

Zwróć uwagę, że musimy dodać **inicjalizator własności** (pogrubiony):

```
public string ID { get; } = ID;
```

Kiedy „przejmujemy” deklarację własności, stajemy się odpowiedzialni za inicjalizację jej wartości, ponieważ przestaje to być obowiązkiem konstruktora głównego. Podkreślę, że ID w pogrubieniu dotyczy parametru *konstruktora głównego*, a nie własności ID.

Konstruktory główne mają wyjątkową cechę powodującą, że ich parametry (w tym przypadku ID, LastName i GivenName) są w magiczny sposób widoczne dla wszystkich inicjalizatorów pól i własności. Ilustruje to poniższy przykład:

```
record Student (string ID, string LastName, string FirstName)
{
    public string ID { get; } = ID;
    readonly int _enrolmentYear = int.Parse (ID.Substring (0, 4));
}
```

W tym przypadku także pogrubiony ID to parametr konstruktora głównego, a nie własność. (Kod jest mimo to jednoznaczny, ponieważ inicjalizatory nie mają dostępu do własności).

W tym przykładzie obliczyliśmy `_enrolmentYear` z czterech pierwszych cyfr ID. Choć można bezpiecznie przechowywać tę wartość w polu tylko do odczytu (ponieważ własność ID jest tylko do odczytu, a więc nie może być powielona niedestrukcyjnie), w prawdziwym programie ten kod nie działałby dobrze. Wynika to z faktu, że bez jawnego konstruktora nie ma centralnego miejsca do sprawdzania ID i zgłaszania odpowiedniego wyjątku w razie problemu (to typowy wymóg).

Walidacja jest także dobrym powodem do napisania jawnych akcesorów tylko do inicjalizacji (o czym była mowa w punkcie „Walidacja własności”). Niestety konstruktory główne słabo spisują się w takiej sytuacji. Spójrz np. na poniższy rekord, w którym akcesor `init` sprawdza obecność wartości `null`:

```
record Person (string Name)
{
    string _name = Name;
    public string Name
    {
        get => _name;
        init => _name = value ?? throw new ArgumentNullException ("Name");
    }
}
```

Własność `Name` nie jest automatyczna, więc nie może definiować inicjalizatora. Najlepsze, co możemy zrobić, to umieszczenie inicjalizatora na polu zapasowym (pogrubienie). To niestety powoduje obejście testu `null`:

```
var p = new Person (null); // Powodzenie! (obejście testu null)
```

Trudność polega na tym, że nie ma sposobu na przypisanie parametru konstruktora głównego do własności bez własnoręcznego napisania tego konstruktora. Choć istnieją obejścia (np. przeniesienie logiki walidacji `init` do osobnej metody statycznej, którą wywołujemy dwa razy), najprościej jest unikać listy parametrów i ręcznie napisać zwykły konstruktor (a w razie potrzeby także dekonstruktor):

```
record Person
{
    public Person (string name) => Name = name; // przypisanie do *WŁASNOŚCI*
    string _name;
    public string Name { get => _name; init => ... }
}
```

Rekordy i porównywanie

Rekordy, tak jak struktury, typy anonimowe i krotki, standardowo zapewniają równość strukturalną, co znaczy, że dwa rekordy są równe, jeśli ich pola (i własności automatyczne) są równe:

```
var p1 = new Point (1, 2);
var p2 = new Point (1, 2);
Console.WriteLine (p1.Equals (p2)); // prawda

record Point (double X, double Y);
```

Operator *równości* także działa z rekordami (tak jak i krotkami):

```
Console.WriteLine (p1 == p2); // prawda
```

Domyślna implementacja równości w rekordach jest siłą rzeczy krucha. Wystarczy obecność leniwych wartości, wartości przejściowych, tablic lub typów kolekcyjnych (które wymagają specjalnego traktowania, jeśli chodzi o porównywanie), aby ją złamać. Na szczęście względnie łatwo to naprawić (jeśli potrzebujemy operacji równości) i jest to mniej pracochłonne niż definiowanie pełnej operacji porównywania w klasie lub strukturze.

W odróżnieniu od klas i struktur w tym przypadku nie przesłania się metody `object.Equals`. Zamiast tego należy zdefiniować publiczną metodę `Equals` o następującej sygnaturze:

```
record Point (double X, double Y)
{
    double someOtherField;
    public virtual bool Equals (Point other) =>
        other != null && X == other.X && Y == other.Y;
}
```

Ta metoda `Equals` musi być wirtualna (nie być przesłonięciem) i musi być *silnie typizowana*, aby przyjmowała rzeczywisty typ rekordu (w tym przypadku `Point`, nie obiekt). Kiedy sygnatura będzie poprawna, kompilator automatycznie skonstruuje metodę.

W naszym przypadku zmieniliśmy logikę porównywania tak, aby pod uwagę były brane tylko pola `X` i `Y` (`someOtherField` ma być ignorowane).

Gdybyśmy utworzyli podrekord innego rekordu, moglibyśmy wywołać metodę `base.Equals`:

```
public virtual bool Equals (Point other) => base.Equals (other) && ...
```

Tak jak w przypadku każdego typu, jeśli przejmujemy operację porównywania, to dodatkowo powinniśmy nadpisać także metodę `GetHashCode()`. Miłą cechą rekordów jest to, że nie trzeba przeciążać operatorów `!=` ani `==` oraz nie trzeba implementować interfejsu `IEquatable<T>`: wszystko to jest robione automatycznie. Szczegółowy opis zagadnienia porównywania znajduje się w podrozdziale „Porównywanie” w rozdziale 6.

Wzorce

W rozdziale 3. pokazaliśmy, jak sprawdzać za pomocą operatora `is`, czy operacja konwersji referencji ma szansę się udać:

```
if (obj is string)
    Console.WriteLine (((string)obj).Length);
```

Albo zwięźlej:

```
if (obj is string s)
    Console.WriteLine (s.Length);
```

Wykorzystujemy tu jeden rodzaj wzorca, zwany **wzorcem typu**. Operator `is` obsługuje także inne wzorce wprowadzone w C# 7 i C# 8, np. **wzorec własności**:

```
if (obj is string { Length:4 })
    Console.WriteLine ("Łańcuch zawierający cztery znaki.");
```

Wzorce są obsługiwane w następujących kontekstach:

- po operatorze `is` (**zmienna jest wzorcem**);
- w instrukcjach `switch`;
- w wyrażeniach `switch`.

Wzorzec typu opisaliśmy już w rozdziale 2., w punkcie „Instrukcja switch z typami”, i w rozdziale 3., w punkcie „Operator is”. Zwięźle przedstawiliśmy też już wzorzec krotki. W tym podrozdziale opisujemy bardziej zaawansowane wzorce, które zostały wprowadzone do języka C# niedawno.

Niektóre bardziej specjalistyczne wzorce są przeznaczone do użycia w instrukcjach i wyrażeniach switch — zmniejszają w nich zapotrzebowanie na klauzule when i umożliwiają używanie konstrukcji switch tam, gdzie wcześniej było to niemożliwe.

Wzorce opisane w tym podrozdziale są umiarkowanie przydatne w pewnych sytuacjach. Pamiętaj, że wyrażenia switch z wykorzystaniem wzorców zawsze możesz zastąpić prostymi instrukcjami if — a w niektórych przypadkach trzyargumentowym operatorem warunkowym — często bez konieczności dodawania zbyt dużej ilości kodu.

Wzorzec var

Wzorzec var stanowi wersję **wzorca typu**, w której nazwę typu zastąpiono słowem kluczowym var. Konwersja zawsze się udaje, więc celem jest jedynie umożliwienie ponownego użycia zmiennej:

```
bool IsJanetOrJohn (string name) =>
    name.ToUpper() is var upper && (upper == "JANET" || upper == "JOHN");
```

Ten kod jest równoważny z tym:

```
bool IsJanetOrJohn (string name)
{
    string upper = name.ToUpper();
    return upper == "JANET" || upper == "JOHN";
}
```

Możliwość wprowadzenia i ponownego wykorzystania zmiennej pośredniej (w tym przypadku product) w metodzie o postaci wyrażenia jest bardzo wygodna. Niestety, można z niej skorzystać tylko, gdy metoda ma logiczny typ zwrotny.

Wzorzec stałej

Wzorzec stałej umożliwia bezpośrednie porównywanie ze stałymi i jest przydatny podczas pracy z typem object:

```
void Foo (object obj)
{
    if (obj is 3) ...
}
```

Pogrubiłe wyrażenie jest równoważne z poniższym:

```
obj is int && (int)obj == 3
```

(Operator == jest statyczny i C# nie pozwoli go użyć do porównania obiektu bezpośrednio ze stałą, ponieważ kompilator musi znać typy z góry).

Samodzielnie ten wzorzec ma niewielkie zastosowanie, istnieje bowiem dobra alternatywna opcja:

```
if (3.Equals (obj)) ...
```

Jak zobaczysz wkrótce, wzorzec stałej jest bardziej przydatny w połączeniu z **kombinatorami wzorców**.

Wzorce relacyjne (C# 9)

Od C# 9 we wzorcach można używać operatorów <, >, <= oraz >=:

```
if (x is > 100) Console.WriteLine ("Wartość x jest większa od 100.");
```

To nabiera praktycznego znaczenia w instrukcji switch:

```
string GetWeightCategory (decimal bmi) => bmi switch
{
    < 18.5m => "niedowaga",
    < 25m => "norma",
    < 30m => "nadwaga",
    - => "otyłość"
};
```

Wzorce relacyjne są jeszcze bardziej przydatne w połączeniu z **kombinatorami wzorców**.

Wzorzec relacyjny działa także wtedy, gdy zmienna ma typ obiektu czasu kompilacji, ale trzeba bardzo uważać podczas używania stałych numerycznych. Ostatni wiersz poniższego kodu drukuje fałsz, ponieważ próbujemy porównać wartość dziesiętną z literałem całkowitoliczbowym:

```
object obj = 2m; // obj jest typu dziesiętnego
Console.WriteLine (obj is < 3m); // prawda
Console.WriteLine (obj is < 3); // fałsz
```

Kombinatory wzorców (C# 9)

Od C# 9 wzorce można łączyć za pomocą słów kluczowych and, or i not:

```
bool IsJanetOrJohn (string name) => name.ToUpper() is "JANET" or "JOHN";
bool IsVowel (char c) => c is 'a' or 'e' or 'i' or 'o' or 'u';
bool Between1And9 (int n) => n is >= 1 and <= 9;
bool IsLetter (char c) => c is >= 'a' and <= 'z'
    or >= 'A' and <= 'Z';
```

Tak jak między operatorami && i ||, słowo kluczowe and ma pierwszeństwo przed or. Można to zmienić za pomocą nawiasów.

Ciekawą sztuczką jest połączenie kombinatora not ze wzorcem typu w celu sprawdzenia, czy obiekt jest (lub nie jest) danego typu:

```
if (obj is not string) ...
```

To wygląda lepiej niż to:

```
if (!(obj is string))
```

Wzorce krotek i pozycyjne

Wzorzec krotki (wprowadzony w C# 8) zapewnia mechanizm porównywania krotek:

```
var p = (2, 3);  
Console.WriteLine (p is (2, 3)); // prawda
```

Można to wykorzystać do wyboru jednej spośród wielu wartości:

```
int AverageCelsiusTemperature (Season season, bool daytime) =>  
(season, daytime) switch  
{  
    (Season.Spring, true) => 20,  
    (Season.Spring, false) => 16,  
    (Season.Summer, true) => 27,  
    (Season.Summer, false) => 22,  
    (Season.Fall, true) => 18,  
    (Season.Fall, false) => 12,  
    (Season.Winter, true) => 10,  
    (Season.Winter, false) => -2,  
    _ => throw new Exception ("Niespodziewana kombinacja.")  
};  
enum Season { Spring, Summer, Fall, Winter };
```

Wzorzec krotki można traktować jak specjalny typ wzorca pozycyjnego (C# 8+), który wybiera dowolny typ udostępniający metodę Deconstruct („Dekonstruktor” w rozdziale 3.). W poniższym przykładzie wykorzystujemy wygenerowany przez kompilator dekonstruktor rekordu Point:

```
var p = new Point (2, 2);  
Console.WriteLine (p is (2, 2)); // prawda  
record Point (int X, int Y); // ma dekonstruktor wygenerowany przez kompilator
```

Dekonstrukcję po dopasowaniu można wykonać przy użyciu następującej składni:

```
Console.WriteLine (p is (var x, var y) && x == y); // prawda
```

Poniżej znajduje się wyrażenie switch łączące wzorzec typu ze wzorcem pozycyjnym:

```
string Print (object obj) => obj switch  
{  
    Point (0, 0) => "Pusty punkt",  
    Point (var x, var y) when x == y => "Przekątna"  
    ...  
};
```

Wzorce własności

Wzorzec własności (C# 8) odnosi się do wartości jednej lub większej liczby własności obiektu. We wcześniejszym opisie operatora is podaliśmy już prosty przykład:

```
if (obj is string { Length:4 }) ...
```

To jednak daje niewielką korzyść w porównaniu z tym:

```
if (obj is string s && s.Length == 4) ...
```

Większe korzyści dają wzorce własności w połączeniu z instrukcjami i wyrażeniami `switch`. Weźmy np. klasę `System.Uri`, reprezentującą URI. Zawiera ona m.in. własności `Scheme`, `Host`, `Port` i `IsLoopback`. Pisząc zaporę sieciową, do podejmowania decyzji, czy blokować dane URI, możemy używać wyrażenia `switch` wykorzystującego wzorce:

```
bool ShouldAllow (Uri uri) => uri switch
{
    { Scheme: "http", Port: 80 } => true,
    { Scheme: "https", Port: 443 } => true,
    { Scheme: "ftp", Port: 21 } => true,
    { IsLoopback: true } => true,
    _ => false
};
```

Własności można zagnieżdżać, dzięki czemu poniższa klauzula staje się poprawna:

```
{ Scheme: { Length: 4 }, Port: 80 } => true,
```

We wzorcach własności można używać także innych wzorców, w tym wzorca relacyjnego:

```
{ Host: { Length: < 1000 }, Port: > 0 } => true,
```

Bardziej rozbudowane warunki można wyrazić przy użyciu klauzuli `when`:

```
{ Scheme: "http" } when string.IsNullOrEmpty (uri.Query) => true,
```

Wzorec typu można połączyć także z wzorcem własności:

```
bool ShouldAllow (object uri) => uri switch
{
    Uri { Scheme: "http", Port: 80 } => true,
    Uri { Scheme: "https", Port: 443 } => true,
    ...
}
```

Jak się pewnie spodziewasz, w przypadku wzorców typu na końcu klauzuli można wprowadzić zmienną, aby potem jej użyć:

```
Uri { Scheme: "http", Port: 80 } httpUri => httpUri.Host.Length < 1000,
```

Zmiennej tej można też użyć w klauzuli `when`:

```
Uri { Scheme: "http", Port: 80 } httpUri
    when httpUri.Host.Length < 1000 => true,
```

Nieco dziwną cechą wzorców własności jest możliwość wprowadzania zmiennych na poziomie *własności*:

```
{ Scheme: "http", Port: 80, Host: string host } => host.Length < 1000,
```

Dozwolone jest także niejawne określanie typów, a więc zamiast `string` można napisać `var`. Oto kompletny przykład:

```
bool ShouldAllow (Uri uri) => uri switch
{
    { Scheme: "http", Port: 80, Host: var host } => host.Length < 1000,
    { Scheme: "https", Port: 443 } => true,
    { Scheme: "ftp", Port: 21 } => true,
    { IsLoopback: true } => true,
    _ => false
};
```


Trudno wymyślić przykład, w którym technika ta pozwalałaby zyskać więcej niż pozbycie się paru znaków. W naszym przypadku alternatywne rozwiązanie jest nawet krótsze:

```
{ Scheme: "http", Port: 80 } => uri.Host.Length < 1000 => ...
```

lub

```
{ Scheme: "http", Port: 80, Host: { Length: < 1000 } } => ...
```

Atrybuty

Znane jest nam już pojęcie oznaczania atrybutami elementów kodu za pomocą modyfikatorów, np. `virtual` lub `ref`. Są to konstrukcje wbudowane w język programowania. **Atrybuty** natomiast są rozszerzalnym mechanizmem do dodawania informacji do różnych konstrukcji programistycznych (zestawów, typów, składowych, wartości zwrotnych, parametrów i parametrów typów generycznych). Rozszerzalność ta jest potrzebna do działania usług głęboko integrujących się z systemem typów, bez konieczności stosowania specjalnych słów kluczowych czy konstrukcji języka C#.

Dobrym przykładem zastosowania atrybutów jest serializacja, czyli proces polegający na konwersji obiektów na określony format do przechowywania i przesyłania i odwrotnie. W tym procesie atrybut pola może określać sposób przełożenia między reprezentacją pola w języku C# a reprezentacją tego pola w danym formacie.

Klasy atrybutów

Atrybut definiuje się jako klasę dziedziczącą (pośrednio lub bezpośrednio) po abstrakcyjnej klasie `System.Attribute`. Aby powiązać atrybut z elementem kodu źródłowego, należy przed tym elementem wpisać nazwę typu atrybutu w nawiasie kwadratowym. W poniższym kodzie np. wiążemy atrybut `ObsoleteAttribute` z klasą `Foo`:

```
[ObsoleteAttribute]  
public class Foo {...}
```

Atrybut ten zostanie rozpoznany przez kompilator i będzie powodował wyświetlanie ostrzeżeń, jeśli użyty typ lub składowa zostały oznaczone jako przestarzałe. Zwyczajowo nazwy wszystkich typów atrybutów kończą się słowem **Attribute**. Kompilator C# zna tę konwencję i pozwala na opuszczenie tego przedrostka przy podawaniu nazwy atrybutu:

```
[Obsolete]  
public class Foo {...}
```

`ObsoleteAttribute` to typ zadeklarowany w przestrzeni nazw `System` w następujący sposób (deklaracja skrócona dla uproszczenia):

```
public sealed class ObsoleteAttribute : Attribute {...}
```

Biblioteki .NET zawierają wiele gotowych atrybutów. Sposoby tworzenia własnych atrybutów opisaliśmy w rozdziale 18.

Atrybuty nazwane i pozycyjne

Atrybuty mogą mieć parametry. W poniższym przykładzie przypisaliśmy klasie atrybut `XmlAttribute`, który informuje serializator XML (z przestrzeni nazw `System.Xml.Serialization`), jaka jest reprezentacja obiektu w XML, oraz przyjmuje kilka **parametrów atrybutu**. Poniższy atrybut mapuje klasę `CustomerEntity` na element XML o nazwie `Customer` należący do przestrzeni nazw `http://oreilly.com`:

```
[XmlAttribute ("Customer", Namespace="http://oreilly.com")]
public class CustomerEntity { ... }
```

Każdy parametr atrybutu należy do jednej z dwóch kategorii: atrybutów *pozycyjnych* lub atrybutów *nazwanych*. W powyższym przykładzie pierwszy argument jest **parametrem pozycyjnym**, a drugi **parametrem nazwanym**. Parametry pozycyjne odpowiadają parametrom konstruktorów publicznych typu atrybutu. Parametry nazwane odpowiadają polom lub własnościom publicznym typu atrybutu.

Przy określaniu atrybutu należy podać parametry pozycyjne odpowiadające jednemu z konstruktorów atrybutu. Parametry nazwane są opcjonalne.

W rozdziale 18. opisujemy dozwolone typy parametrów i zasady obliczania ich wartości.

Stosowanie atrybutów do zestawów i pól pomocniczych

Celem atrybutu domyślnie jest element kodu, który znajduje się bezpośrednio za atrybutem, a którym najczęściej jest typ lub składowa typu. Ale atrybuty można też przypisywać zestawom, choć w tym przypadku konieczne jest określenie celu wprost. Poniżej znajduje się przykład użycia atrybutu `AssemblyFileVersion` w celu powiązania wersji z zestawem:

```
[assembly: AssemblyFileVersion ("1.2.3.4")]
```

Od C# 7.3 można używać konstrukcji `field:` przedrostek w celu zastosowania atrybutu do pól pomocniczych automatycznej własności. Pomaga to w kontrolowaniu serializacji:

```
[field:NonSerialized]
public int MyProperty { get; set; }
```

Przypisywanie wielu atrybutów

Jednemu elementowi kodu można przypisać kilka atrybutów. Wszystkie atrybuty można wypisać na liście w jednym nawiasie kwadratowym (rozdzielając je przecinkami) lub w osobnych nawiasach kwadratowych (można też zastosować rozwiązanie mieszane). Poniższe trzy przykłady pod względem semantycznym niczym się nie różnią:

```
[Serializable, Obsolete, CLSCompliant(false)]
public class Bar {...}
```

```
[Serializable] [Obsolete] [CLSCompliant(false)]
public class Bar {...}
```

```
[Serializable, Obsolete]
[CLSCompliant(false)]
public class Bar {...}
```

Atrybuty informacji wywołującego

Istnieje możliwość znakowania atrybutów opcjonalnych jednym z trzech **atrybutów informacji wywołującego** (ang. *caller info attributes*), które nakazują kompilatorowi użycie informacji uzyskanych z kodu źródłowego podmiotu wywołującego jako wartości domyślnej parametrów:

- Atrybut `[CallerMemberName]` przekazuje nazwę składowej wywołującego.
- Atrybut `[CallerFilePath]` przekazuje ścieżkę do pliku z kodem źródłowym wywołującego.
- Atrybut `[CallerLineNumber]` przekazuje numer wiersza w pliku z kodem źródłowym wywołującego.

Metoda `Foo` zdefiniowana w poniższym programie ilustruje sposób użycia wszystkich trzech atrybutów:

```
using System;
using System.Runtime.CompilerServices;

class Program
{
    static void Main() => Foo();

    static void Foo (
        [CallerMemberName] string memberName = null,
        [CallerFilePath] string filePath = null,
        [CallerLineNumber] int lineNumber = 0)
    {
        Console.WriteLine (memberName);
        Console.WriteLine (filePath);
        Console.WriteLine (lineNumber);
    }
}
```

Jeśli nasz program znajduje się w pliku `c:\source\test\Program.cs`, wynik jego działania będzie następujący:

```
Main
c:\source\test\Program.cs
6
```

Tak jak w przypadku zwykłych parametrów opcjonalnych, zamiana odbywa się w *miejscu wywołania*. W związku z tym nasza metoda `Main` jest tylko udogodnieniem syntaktycznym dla tego:

```
static void Main() => Foo ("Main", @"c:\source\test\Program.cs", 6);
```

Atrybuty informacji wywołującego można wykorzystać w dziennikach, a także do implementacji pewnych wzorców, jak np. uruchamianie pojedynczego zdarzenia powiadamiającego o zmianie, gdy zmieni się którakolwiek z własności obiektu. Istnieje służący do tego standardowy interfejs o nazwie `INotifyPropertyChanged`, który znajduje się w przestrzeni nazw `System.ComponentModel`:

```
public interface INotifyPropertyChanged
{
    event PropertyChangedEventHandler PropertyChanged;
}

public delegate void PropertyChangedEventHandler
    (object sender, PropertyChangedEventArgs e);
```

```
public class PropertyChangedEventArgs : EventArgs
{
    public PropertyChangedEventArgs (string propertyName);
    public virtual string PropertyName { get; }
}
```

Zwróć uwagę, że konstruktor `PropertyChangedEventArgs` wymaga podania nazwy własności, która się zmieniła. Ale dzięki użyciu atrybutu `[CallerMemberName]` możemy zaimplementować ten interfejs i wywołać zdarzenie bez podawania jakichkolwiek nazw własności:

```
public class Foo : INotifyPropertyChanged
{
    public event PropertyChangedEventHandler PropertyChanged = delegate { };

    void RaisePropertyChanged ([CallerMemberName] string propertyName = null)
        => PropertyChanged (this, new PropertyChangedEventArgs (propertyName));

    string customerName;
    public string CustomerName
    {
        get => customerName;
        set
        {
            if (value == customerName) return;
            customerName = value;
            RaisePropertyChanged();
            // kompilator przekonwertuje powyższy wiersz na:
            // RaisePropertyChanged ("CustomerName");
        }
    }
}
```

Wiązanie dynamiczne

Wiązanie dynamiczne polega na odłożeniu **wiązania** — procesu rozpoznawania typów, składowych i operacji — z czasu kompilacji do czasu wykonywania programu. Jest to przydatne, gdy na etapie kompilacji **programista** wie, że dana funkcja, składowa lub operacja istnieje, ale nie wie tego **kompilator**. Taka sytuacja często zachodzi podczas pracy z dynamicznymi językami programowania (np. IronPython) i technologią COM oraz podczas korzystania z technik refleksji.

Typy dynamiczne deklaruje się za pomocą kontekstowego słowa kluczowego `dynamic`:

```
dynamic d = GetSomeObject();
d.Quack();
```

Obecność typu dynamicznego jest dla kompilatora sygnałem do rozluźnienia. Spodziewamy się, że w czasie działania programu typ zmiennej `d` będzie dysponował metodą `Quack`, choć nie możemy tego udowodnić w sposób statyczny. Jako że typ zmiennej `d` jest dynamiczny, kompilator odłoży wiązanie `Quack` z `d` do czasu wykonywania programu. Aby zrozumieć, co to znaczy, trzeba znać różnicę między **wiązaniem statycznym** i **wiązaniem dynamicznym**.

Wiązanie statyczne a wiązanie dynamiczne

Klasycznym przykładem wiązania jest skojarzenie nazwy z konkretną funkcją podczas kompilacji wyrażenia. Aby skompilować poniższe wyrażenie, kompilator musi znaleźć implementację metody `Quack`:

```
d.Quack();
```

Powiedzmy, że statycznym typem zmiennej `d` jest `Duck`:

```
Duck d = ...
d.Quack();
```

W najprostszym przypadku wiązania kompilator poszuka bezparametrowej metody o nazwie `Quack` w typie `Duck`. Jeśli jej nie znajdzie, rozszerzy zakres poszukiwań na metody przyjmujące parametry opcjonalne, metody znajdujące się w klasach nadrzędnych klasy `Duck` oraz metody rozszerzające przyjmujące `Duck` w pierwszym parametrze. Jeśli i to nie przyniesie efektu, zostanie zgłoszony błąd kompilacji. Bez względu na to, jaka metoda zostanie związana, należy podkreślić, że wiązania dokonuje kompilator i powodzenie tej operacji w całości zależy od statycznej znajomości typów argumentów (w tym przypadku `d`). To właśnie nazywa się **wiązaniem statycznym** (ang. *static binding*).

Teraz zmienimy statyczny typ `d` na `object`:

```
object d = ...
d.Quack();
```

Wywołanie metody `Quack` spowoduje błąd kompilacji, ponieważ choć wartość zapisana w `d` może zawierać metodę o nazwie `Quack`, kompilator o tym nie wie, gdyż dysponuje tylko informacją o typie zmiennej, którym w tym przypadku jest `object`. Zmienimy więc statyczny typ `d` na dynamiczny:

```
dynamic d = ...
d.Quack();
```

Typ `dynamic` jest jak `object` — podobnie jak on nic nie mówi o rzeczywistym typie zmiennej. Różnica między nimi polega na tym, że typ `dynamic` umożliwia posługiwanie się zmienną w sposób nieokreślony podczas kompilacji. Gdy kompilator napotyka dynamicznie związane wyrażenie (jakim jest każde wyrażenie zawierające wartość typu `dynamic`), to tylko je pakuje, aby wiązania można było dokonać w czasie działania programu.

W czasie działania programu, jeśli obiekt implementuje interfejs `IDynamicMetaObjectProvider`, to wiązanie jest wykonywane przy użyciu tego interfejsu. W przeciwnym przypadku wiązanie jest wykonywane prawie dokładnie tak samo, jak gdyby kompilator znał typ wykonawczy obiektu dynamicznego. Te dwa rozwiązania nazywają się odpowiednio wiązaniem **niestandardowym** (ang. *custom binding*) i wiązaniem **językowym** (ang. *language binding*).

Wiązanie niestandardowe

Wiązanie niestandardowe zachodzi, gdy obiekt dynamiczny implementuje interfejs `IDynamicMetaObjectProvider` (IDMOP). Choć ten interfejs można implementować w typach stworzonych w języku `C#` i niekiedy jest to uzasadnione, częściej jest tak, że otrzymujemy obiekt IDMOP z języka dynamicznego zaimplementowanego w `.NET` na bazie DLR, np. `IronPython` lub `IronRuby`. Obiekty pochodzące z tych języków niejawnie implementują interfejs IDMOP jako środek umożliwiający bezpośrednią kontrolę znaczenia wykonywanych na nich operacji.

Wiązaniami niestandardowymi bardziej szczegółowo zajmujemy się w rozdziale 19., a na razie przedstawiamy tylko prosty przykład demonstracyjny:

```
using System;
using System.Dynamic;

dynamic d = new Duck();
```

```

d.Quack();           // Wywołano metodę Quack
d.Waddle();         // Wywołano metodę Waddle

public class Duck : DynamicObject
{
    public override bool TryInvokeMember (
        InvokeMemberBinder binder, object[] args, out object result)
    {
        Console.WriteLine ("Wywołano metodę " + binder.Name);
        result = null;
        return true;
    }
}

```

Klasa Duck tak naprawdę nie zawiera metody Quack. Zamiast tego wykorzystuje wiązanie niestandardowe w celu przechwycenia i interpretacji wszystkich wywołań metod.

Wiązanie językowe

Wiązanie językowe zachodzi wtedy, gdy obiekt dynamiczny nie implementuje interfejsu `IDynamicMetaObjectProvider`. Technika ta jest przydatna, gdy trzeba obejść problem źle zaprojektowanego typu lub ograniczenia systemu typów .NET (szerzej tym tematem zajmujemy się w rozdziale 19.). Charakterystycznym problemem dotyczącym typów liczbowych jest to, że nie mają żadnego wspólnego interfejsu. Wiemy już, że metody można wiązać dynamicznie. To samo dotyczy operatorów:

```

int x = 3, y = 4;
Console.WriteLine (Mean (x, y));

dynamic Mean (dynamic x, dynamic y) => (x + y) / 2;

```

Korzyści z tego są oczywiste — nie trzeba powielać kodu dla każdego typu liczbowego. Niestety, jednocześnie tracimy statyczne bezpieczeństwo typowe i ryzykujemy, że w czasie działania programu zamiast błędów kompilacji otrzymamy wyjątki.

Wiązanie dynamiczne stanowi obejście statycznej kontroli typów, ale nie kontroli dynamicznej. W odróżnieniu od refleksji (rozdział 18.), za pomocą wiązania dynamicznego nie da się obejść reguł dostępności składowych.

Językowe wiązanie dynamiczne z zasady działa w sposób maksymalnie zbliżony do wiązania statycznego, gdyby typy wykonawcze obiektów dynamicznych były znane w czasie kompilacji. Gdybyśmy w poprzednim przykładzie na stałe wpisali, że metoda `Mean` operuje na typie `int`, program działałby dokładnie tak samo. Największa różnica między wiązaniem statycznym i dynamicznym jest widoczna w przypadku metod rozszerzających, o czym więcej piszemy w sekcji „Funkcje, których nie da się wywołać”.

Warto też pamiętać, że wiązanie dynamiczne pogarsza wydajność, choć algorytmny buforowania DLR sprawiają, że kolejne wywołania tego samego wyrażenia dynamicznego są zoptymalizowane, dzięki czemu wyrażenia takie można efektywnie wykonywać w pętli. Optymalizacja ta sprawia, że typowy narzut dla jednego wyrażenia dynamicznego w nowoczesnym sprzęcie wynosi mniej niż 100 ns.

RuntimeBinderException

Jeśli wiązanie składowej się nie powiedzie, następuje zgłoszenie wyjątku `RuntimeBinderException`. Można go traktować jak błąd kompilacji występujący w czasie działania programu:

```
dynamic d = 5;
d.Hello(); // spowoduje wyjątek RuntimeBinderException
```

Przyczyną wystąpienia wyjątku w tym przykładzie jest brak metody `Hello` w typie `int`.

Reprezentacja typu dynamic w czasie działania programu

Typy `dynamic` i `object` są pod wieloma względami równoznaczne. Na przykład dla systemu wykonawczego prawdziwe jest poniższe wyrażenie:

```
typeof (dynamic) == typeof (object)
```

Zasada ta dotyczy także typów konstruowanych i tablicowych:

```
typeof (List<dynamic>) == typeof (List<object>)
typeof (dynamic[]) == typeof (object[])
```

Referencja dynamiczna, podobnie jak obiektowa, może wskazywać obiekt dowolnego typu (z wyjątkiem typów wskaźnikowych):

```
dynamic x = "cześć";
Console.WriteLine (x.GetType().Name); // String
x = 123; // nie ma błędu (mimo tej samej zmiennej)
Console.WriteLine (x.GetType().Name); // Int32
```

Pod względem strukturalnym referencja obiektowa niczym się nie różni od referencji dynamicznej. Referencja dynamiczna po prostu umożliwia dynamiczne wykonywanie operacji na wskazywanych przez siebie obiektach. Można dokonać konwersji typu `object` na `dynamic`, aby móc wykonywać operacje dynamiczne:

```
object o = new System.Text.StringBuilder();
dynamic d = o;
d.Append ("cześć");
Console.WriteLine (o); // cześć
```


Refleksja w odniesieniu do typu udostępniającego (publiczne) składowe dynamiczne ujawnia, że składowe te są reprezentowane jako obiekty typu `object` z adnotacją:

```
public class Test
{
    public dynamic Foo;
}
```

Ten kod jest równoważny z tym:

```
public class Test
{
    [System.Runtime.CompilerServices.DynamicAttribute]
    public object Foo;
}
```

Dzięki temu konsumenci tego typu wiedzą, że `Foo` należy traktować jako obiekt dynamiczny, a jednocześnie języki nieobsługujące wiązań dynamicznego mogą awaryjnie skorzystać z typu `object`.

Konwersje dynamiczne

Typ `dynamic` obsługuje niejawne konwersje z wszystkimi innymi typami:

```
int i = 7;
dynamic d = i;
long j = d; // nie potrzeba rzutowania (konwersja niejawna)
```

Aby konwersja się powiodła, typ wykonawczy obiektu dynamicznego musi dać się niejawnie przekonwertować na docelowy typ statyczny. Powyższy przykład działa, ponieważ typ `int` można niejawnie przekonwertować na `long`.

W poniższym przykładzie zostaje zgłoszony wyjątek `RuntimeBinderException`, ponieważ typu `int` nie można niejawnie przekonwertować na `short`:

```
int i = 7;
dynamic d = i;
short j = d; // wyjątek RuntimeBinderException
```

Typy `var` i `dynamic`

Typy `var` i `dynamic` łączy powierzchowne podobieństwo, ale dzielą je głębokie różnice:

- Typ `var` oznacza: „Niech kompilator określi typ”.
- Typ `dynamic` oznacza: „Niech system wykonawczy określi typ”.

Na przykład:

```
dynamic x = "cześć"; // typem statycznym jest dynamic, a typem wykonawczym — string
var y = "cześć";     // typem statycznym i wykonawczym jest string
int i = x;           // błąd wykonawczy (nie można przekonwertować typu string na int)
int j = y;           // błąd kompilacji (nie można przekonwertować typu string na int)
```

Stycznym typem zmiennej zadeklarowanej przy użyciu `var` może być `dynamic`:

```
dynamic x = "cześć";
var y = x; // typem statycznym y jest dynamic
int z = y; // błąd wykonawczy (nie można przekonwertować typu string na int)
```

Wyrażenia dynamiczne

Dynamicznie można wywoływać: pola, własności, metody, zdarzenia, konstruktory, indeksatory, operatory i konwersje.

Konsumpcja wyniku wyrażenia dynamicznego przy użyciu typu zwrotnego `void` jest zabroniona, podobnie jak w przypadku wyrażen typowanych statycznie. Różnica polega na tym, że błąd zostaje zgłoszony w czasie działania programu:

```
dynamic list = new List<int>();
var result = list.Add(5); // wyjątek RuntimeBinderException
```


Wyrażenia zawierające dynamiczne argumenty z reguły same są dynamiczne, ponieważ skutki braku informacji o typie przechodzą kaskadowo:

```
dynamic x = 2;
var y = x * 3; // statycznym typem y jest dynamic
```

Są dwa oczywiste wyjątki od tej reguły. Po pierwsze, rzutowanie wyrażenia dynamicznego na typ statyczny daje wyrażenie statyczne:

```
dynamic x = 2;
var y = (int)x; // typem statycznym y jest int
```

Po drugie, wywołania konstruktora zawsze dają wyrażenia statyczne — nawet w przypadku wywołań z dynamicznymi argumentami. W tym przykładzie zmienna `x` otrzyma statyczny typ `StringBuilder`:

```
dynamic capacity = 10;
var x = new System.Text.StringBuilder (capacity);
```

Ponadto istnieją liczne przypadki brzegowe, w których wyrażenie zawierające dynamiczny argument jest statyczne. Zaliczają się do nich operacje przekazywania indeksu do tablicy i wyrażenia tworzące delegaty.

Wywołania dynamiczne bez dynamicznych odbiorców

Klasyczny przykład użycia typu `dynamic` zakłada istnienie dynamicznego odbiorcy. Oznacza to, że dynamiczny obiekt jest odbiorcą dynamicznego wywołania funkcji:

```
dynamic x = ...;
x.Foo(); // x jest odbiorcą
```

Istnieje też możliwość wywoływania funkcji znanych statycznie z dynamicznymi argumentami. Wywołania takie podlegają dynamicznym zasadom rozpoznawania przeciążeń i mogą dotyczyć:

- metod statycznych,
- konstruktorów egzemplarzy,
- metod egzemplarzy na odbiorcach ze statycznie znanym typem.

W poniższym przykładzie konkretna metoda `Foo`, która zostaje dynamicznie związana, jest zależna od typu wykonawczego dynamicznego argumentu:

```
class Program
{
    static void Foo (int x) => Console.WriteLine ("int");
    static void Foo (string x) { Console.WriteLine ("2"); }

    static void Main()
    {
        dynamic x = 5;
        dynamic y = "arbuz";

        Foo (x); // int
        Foo (y); // string
    }
}
```

Jako że w grę nie wchodzi dynamiczny odbiorca, kompilator może statycznie przeprowadzić podstawowy test, aby dowiedzieć się, czy wywołanie dynamiczne się powiedzie. Sprawdza, czy istnieje funkcja o odpowiedniej nazwie i liczbie parametrów. Jeśli takiej nie znajdzie, zgłasza błąd kompilacji. Na przykład:

```
class Program
{
    {static void Foo (int x) => Console.WriteLine ("int");
    static void Foo (string x) => Console.WriteLine ("string");

    static void Main()
    {
        dynamic x = 5;
        Foo (x, x); // błąd kompilatora — nieodpowiednia liczba parametrów
        Foo (x); // błąd kompilatora — nie ma metody o takiej nazwie
    }
}
```

Typy statyczne w wyrażeniach dynamicznych

Jest oczywiste, że typy dynamiczne są używane w wiązaniu dynamicznym. Nie jest natomiast takie oczywiste, że typy statyczne są używane także — jeśli to tylko możliwe — w wiązaniu dynamicznym. Spójrz na poniższy przykład:

```
class Program
{
    static void Foo (object x, object y) { Console.WriteLine ("oo"); }
    static void Foo (object x, string y) { Console.WriteLine ("os"); }
    static void Foo (string x, object y) { Console.WriteLine ("so"); }
    static void Foo (string x, string y) { Console.WriteLine ("ss"); }

    static void Main()
    {
        object o = "cześć";
        dynamic d = "żegnaj";
        Foo (o, d); // os
    }
}
```

Wywołanie `Foo(o,d)` podlega wiązaniu dynamicznemu, ponieważ jeden z jego argumentów (`d`) jest dynamiczny. Jednak, jako że typ `o` jest znany statycznie, zostanie wykorzystany w wiązaniu, mimo że jest ono przeprowadzane dynamicznie. W tym przypadku, zgodnie z zasadami rozpoznawania przeciążenia, zostanie wybrana druga implementacja metody `Foo` ze względu na statyczny typ `o` i wykonawczy typ `d`. Innymi słowy: kompilator „jest tak statyczny, jak to możliwe”.

Funkcje, których nie da się wywołać

Niektórych funkcji nie można wywoływać dynamicznie. Należą do nich:

- metody rozszerzające (utworzone za pomocą składni metod rozszerzających);
- składowe interfejsy, jeśli trzeba dokonać rzutowania na ten interfejs;
- składowe klasy bazowej schowane przez podklasę.

Wiedza, dlaczego tak jest, pomaga też w zrozumieniu wiązania dynamicznego.

Wiązanie dynamiczne wymaga podania dwóch informacji: nazwy funkcji do wywołania i obiektu, na którym ta funkcja ma zostać wywołana. Ale we wszystkich trzech przypadkach wymienionych na liście w grę wchodzi jeszcze **dodatkowy typ** , który jest znany tylko w czasie kompilacji. Obecnie nie ma możliwości dynamicznego określenia tych dodatkowych typów.

Przy wywoływaniu metod rozszerzających dodatkowy typ jest niejawnym. Jest to statyczna klasa, dla której została zdefiniowana metoda. Kompilator szuka jej na podstawie tego, co dołączono do kodu źródłowego za pomocą dyrektyw `using`. Jako że dyrektywy `using` są usuwane w procesie kompilacji (po tym, jak zostaną wykorzystane do powiązania prostych nazw z pełnymi nazwami zawierającymi przestrzenie nazw), metody rozszerzające nie mogą być wykorzystywane dynamicznie.

Przy wywoływaniu składowych przez interfejs określamy dodatkowy typ poprzez jawne lub niejawnie rzutowanie. Może to być konieczne w dwóch sytuacjach: przy wywoływaniu składowych jawnie zaimplementowanego interfejsu i przy wywoływaniu składowych interfejsu zaimplementowanego w typie należącym do innego zestawu. Pierwszy przypadek ilustrują dwa poniższe typy:

```
interface IFoo { void Test(); }  
class Foo : IFoo { void IFoo.Test() {} }
```

Aby wywołać metodę `Test`, należy dokonać rzutowania na interfejs `IFoo`. Jest to łatwe w przypadku typowania statycznego:

```
IFoo f = new Foo(); // niejawnie rzutowanie na interfejs  
f.Test();
```

A teraz spójrz, co się zmieni, gdy zastosujemy typowanie dynamiczne:

```
IFoo f = new Foo();  
dynamic d = f;  
d.Test(); // wyjątek
```

Oznaczone pogrubieniem niejawnie rzutowanie nakazuje *kompilatorowi* wiązanie dalszych wywołań składowych `f` z `IFoo`, a nie `Foo` — innymi słowy: chcemy, aby kompilator „patrzył” na obiekt przez pryzmat interfejsu `IFoo`. Problem w tym, że pryzmat ten znika w czasie wykonywania programu, więc DLR nie może wykonać wiązania. Ta strata jest pokazana poniżej:

```
Console.WriteLine (f.GetType().Name); // Foo
```

Podobna sytuacja zachodzi przy wywoływaniu schowanej składowej typu bazowego: należy określić dodatkowy typ przez rzutowanie lub za pomocą słowa kluczowego `base` i typ ten zostanie utracony w czasie wykonywania programu.

Przeciążanie operatorów

Operatory można przeciążać w celu zapewnienia bardziej naturalnej składni dla typów własnych programisty. Technika przeciążania operatorów najlepiej jest stosować przy implementacji własnych struktur reprezentujących dość proste typy danych. Doskonałym kandydatem do przeciążenia operatorów jest własny typ liczbowy programisty.

Przeciążać można poniższe operatory symboliczne:

+	(jednoargumentowy)	-	(jednoargumentowy)	!	~	++
--		+		-	*	/
%		&			^	<<
>>		==		!=	>	<
>=		<=				

Ponadto można przeciążać następujące operatory:

- jawnej i niejawnej konwersji (przy użyciu słów kluczowych `implicit` i `explicit`);
- *operatory* (nie *literały*) `true` i `false`.

Poniższe operatory są przeciążane pośrednio:

- Złożone operatory przypisania (np. `+=`, `/=`) są przeciążane niejawnie w efekcie przeciążenia operatorów prostych (np. `+`, `/`).
- Operatory warunkowe `&&` i `||` są przeciążane niejawnie w efekcie nadpisania bitowych operatorów `&` i `|`.

Funkcje operatorowe

Przeciążanie operatora polega na zadeklarowaniu **funkcji operatorowej**, która musi spełniać następujące warunki:

- Nazwę w postaci symbolu operatora należy podać po słowie kluczowym `operator`.
- Funkcja operatorowa musi być statyczna i publiczna.
- Parametry funkcji operatorowej reprezentują argumenty.
- Typ zwrotny funkcji operatorowej reprezentuje wynik wyrażenia.
- Przynajmniej jeden argument musi być tego samego typu, w którym zadeklarowano funkcję operatorową.

Poniżej znajduje się przykład definicji struktury o nazwie `Note` reprezentującej nutę, w której to strukturze przeciążyliśmy operator `+`:

```
public struct Note
{
    int value;
    public Note (int semitonesFromA) { value = semitonesFromA; }
    public static Note operator + (Note x, int semitones)
    {
        return new Note (x.value + semitones);
    }
}
```

Dzięki temu możemy dodawać wartości typu `int` do `Note`:

```
Note B = new Note (2);
Note CSharp = B + 2;
```

Przeciążenie operatora powoduje automatyczne przeciążenie odpowiadającego mu złożonego operatora przypisania. W naszym przykładzie przeciążyliśmy operator `+`, więc możemy używać także `+=`:

```
CSharp += 2;
```

W C# funkcje operatorowe składające się z tylko jednego wyrażenia, podobnie jak metody i własności, można zapisywać zwięźlej przy użyciu składni wyrażeniowej:

```
public static Note operator + (Note x, int semitones)
    => new Note (x.value + semitones);
```

Przeciążanie operatorów równości i porównywania

Operatory równości i porównywania czasami przesłania się w strukturach i rzadziej w klasach. Z przeciążaniem tych rodzajów operatorów wiążą się pewne specjalne zasady i obowiązki, które opisujemy w rozdziale 6. Poniżej przedstawiamy tylko ich zestawienie:

Parzystość

Kompilator C# wymaga definicji obu operatorów stanowiących logiczne pary: `==` i `!=`, `<` i `>` oraz `<=` i `=>`.

Metody `Equals` i `GetHashCode`

W większości przypadków przeciążenie operatorów `==` i `!=` pociąga za sobą konieczność dodatkowego przeciążenia metod `Equals` i `GetHashCode` zdefiniowanych w klasie `object`. Jeśli się tego nie zrobi, kompilator zgłosi ostrzeżenie (zob. podrozdział „Porównywanie łańcuchów” w rozdziale 6.).

Interfejsy `IComparable` i `IComparable<T>`

Jeśli przeciąży się operatory `<` i `>` oraz `<=` i `=>`, to należy zaimplementować interfejsy `IComparable` i `IComparable<T>`.

Niestandardowe konwersje jawne i niejawne

Konwersje jawne i niejawne to także operatory, które można przeciążać. Konwersje te zazwyczaj przeciąża się po to, by umożliwić zwięźle i naturalne konwertowanie ściśle powiązanych ze sobą typów (np. liczbowych).

Jeśli trzeba dokonać konwersji między słabo spokrewnionymi typami, bardziej odpowiednie są następujące techniki:

- napisanie konstruktora z parametrem typu, na który ma być dokonywana konwersja;
- napisanie metod `ToXXX` i (statycznej) `FromXXX` do konwersji między typami.

Jak wyjaśniliśmy w części poświęconej typom, konwersje niejawne wykonuje się wtedy, gdy wiadomo, że zawsze się uda i nie przyczynią się do utraty informacji. Natomiast konwersje jawne powinno się przeprowadzać, gdy o powodzeniu operacji decydują warunki panujące w czasie działania programu lub gdy może dojść do utraty informacji.

W poniższym przykładzie definiujemy konwersje między typem `Note` (reprezentującym nuty) a typem `double` (reprezentującym częstotliwość w hercach danej nuty):

```
...
// konwersja na herce
public static implicit operator double (Note x)
    => 440 * Math.Pow (2, (double) x.value / 12 );
```

```
// konwersja z herców (z dokładnością do najbliższego półtonu)
public static explicit operator Note (double x)
=> new Note ((int) (0.5 + 12 * (Math.Log (x/440) / Math.Log(2) ) ));
...
```

```
Note n = (Note)554.37; // konwersja jawna
double x = n;         // konwersja niejawna
```


Zgodnie z naszymi własnymi wskazówkami w tym przykładzie lepiej byłoby zaimplementować metodę ToFrequency (i statyczną metodę FromFrequency) zamiast operatorów jawnej i niejawnej konwersji.

Konwersje niestandardowe są ignorowane przez operatory as i is:

```
Console.WriteLine (554.37 is Note); // fałsz
Note n = 554.37 as Note;           // błąd
```

Przeciążanie true i false

Operatory true i false przeciążają się w bardzo rzadkich przypadkach, gdy typy będące „z natury” logiczne nie mają konwersji na typ bool. Przykładem takiej sytuacji jest typ implementujący logikę trójstanową: dzięki przeciążeniu true i false taki typ może płynnie współpracować z instrukcjami warunkowymi i operatorami if, do, while, for, &&, || oraz ?: . Taką funkcjonalność zapewnia struktura System.Data.SqlTypes.SqlBoolean. Na przykład:

```
SqlBoolean a = SqlBoolean.Null;
if (a)
    Console.WriteLine ("True");
else if (!a)
    Console.WriteLine ("False");
else
    Console.WriteLine ("Null");
```

Wynik:
Null

Poniżej znajduje się nowa implementacja części struktury SqlBoolean potrzebnych do zademonstrowania operatorów true i false:

```
public struct SqlBoolean
{
    public static bool operator true (SqlBoolean x)
        => x.m_value == True.m_value;

    public static bool operator false (SqlBoolean x)
        => x.m_value == False.m_value;

    public static SqlBoolean operator ! (SqlBoolean x)
    {
        if (x.m_value == Null.m_value) return Null;
        if (x.m_value == False.m_value) return True;
        return False;
    }

    public static readonly SqlBoolean Null = new SqlBoolean(0);
    public static readonly SqlBoolean False = new SqlBoolean(1);
}
```

```

public static readonly SqlBoolean True = new SqlBoolean(2);

private SqlBoolean (byte value) { m_value = value; }
private byte m_value;
}

```

Niebezpieczny kod i wskaźniki

W języku C# istnieje możliwość bezpośredniej pracy z pamięcią za pomocą wskaźników, których można używać w blokach kodu oznaczonych jako niebezpieczne i które kompiluje się przy użyciu opcji /unsafe kompilatora. Głównym zastosowaniem typów wskaźnikowych jest umożliwienie współpracy z interfejsami API języka C, choć można ich też używać do uzyskiwania dostępu do pamięci spoza sterty zarządzanej i w celu optymalizacji szybkości działania niektórych części programu.

Podstawowe wiadomości o wskaźnikach

Dla każdego typu wartościowego i referencyjnego **V** istnieje odpowiadający mu typ **V***. Wskaźnik zawiera adres zmiennej. Typy wskaźnikowe można (niebezpiecznie) rzutować na wszystkie inne typy wskaźnikowe. Najważniejsze operatory do pracy ze wskaźnikami to:

Operator	Opis
&	Operator adresowania zwracający wskaźnik do adresu zmiennej
*	Operator dereferencji zwracający zmienną zapisaną pod adresem przechowywanym we wskaźniku
->	Operator wskaźnika do składowej to syntaktyczny skrót taki, że <code>x -> y</code> jest równoważne z <code>(*x).y</code>

Kod niebezpieczny

Oznaczając typ, składową typu lub blok instrukcji słowem kluczowym `unsafe`, programista zapewnia sobie możliwość używania typów wskaźnikowych i wykonywania na pamięci operacji w stylu języka C++ w danym zakresie. Oto przykład szybkiego przetwarzania mapy bitowej za pomocą wskaźników:

```

unsafe void BlueFilter (int[,] bitmap)
{
    int length = bitmap.Length;
    fixed (int* b = bitmap)
    {
        int* p = b;
        for (int i = 0; i < length; i++)
            *p++ &= 0xFF;
    }
}

```

Niebezpieczny kod może działać szybciej od odpowiedniej bezpiecznej implementacji. W tym przypadku konieczne byłoby napisanie zagnieżdżonej pętli z indeksowaniem tablicy i sprawdzaniem granic. Niebezpieczna metoda C# może też być szybsza niż wywołanie zewnętrznej funkcji C, ponieważ nie jest obciążona narzutem związanym z opuszczaniem zarządzanego środowiska wykonawczego.

Instrukcja fixed

Instrukcja `fixed` służy do przypinania obiektów zarządzanych, jak to zrobiono z mapą bitową w poprzednim przykładzie. Gdy program działa, na sterckie alokowanych i dealokowanych jest wiele obiektów. Aby uniknąć marnowania i fragmentacji pamięci, system usuwania nieużytków przesuwa obiekty. Zapisywanie wskaźnika do obiektu, którego adres może się zmienić, byłoby pozbawione sensu, dlatego należy używać instrukcji `fixed`, która nakazuje systemowi usuwania nieużytków „przypiąć” obiekt w miejscu i nigdzie go nie przenosić. Może to mieć wpływ na efektywność systemu wykonawczego, więc zaleca się, aby bloków przypiętych używać tylko przez krótki czas oraz by unikać w nich alokacji na sterckie.

W instrukcji `fixed` można utworzyć wskaźnik do obiektu dowolnego typu wartościowego, tablicy wartości typów wartościowych lub łańcucha. W przypadku tablic i łańcuchów wskaźnik wskazuje pierwszy element, który jest typu wartościowego.

Typy wartościowe zadeklarowane wewnątrz typów referencyjnych wymagają, aby typ referencyjny był przypięty, jak pokazano poniżej:

```
class Test
{
    int x;
    static void Main()
    {
        Test test = new Test();
        unsafe
        {
            fixed (int* p = &test.x) // przypina test
            {
                *p = 9;
            }
            System.Console.WriteLine (test.x);
        }
    }
}
```

Bardziej szczegółowy opis instrukcji `fixed` zamieściliśmy w podrozdziale „Mapowanie struktury na pamięć niezarządzaną” w rozdziale 24.

Operator wskaźnika do składowej

Oprócz operatorów `&` i `*`, w języku C# dostępny jest też znany z C++ operator `->`, którego można używać w odniesieniu do struktur:

```
struct Test
{
    int x;
    unsafe static void Main()
    {
        Test test = new Test();
        Test* p = &test;
        p->x = 9;
        System.Console.WriteLine (test.x);
    }
}
```


Słowo kluczowe `stackalloc`

Za pomocą słowa kluczowego `stackalloc` można alokować pamięć w blokach bezpośrednio na stosie. Alokacja na stosie oznacza, że obiekt istnieje tylko przez czas działania metody, tak jak w przypadku innych zmiennych lokalnych (których czas istnienia nie został przedłużony przez wyrażenie lambda, blok iteratora ani funkcję asynchroniczną). W takim bloku można używać operatora `[]` do indeksowania pamięci:

```
int* a = stackalloc int [10];
for (int i = 0; i < 10; ++i)
    Console.WriteLine (a[i]); // drukuje nieprzetworzoną zawartość pamięci
```

W rozdziale 23. opisujemy sposób użycia `Span<T>` do zarządzania pamięcią alokowaną na stosie bez używania słowa kluczowego `unsafe`:

```
Span<int> a = stackalloc int [10];
for (int i = 0; i < 10; ++i)
    Console.WriteLine (a[i]);
```

Bufory o stałym rozmiarze

Słowo kluczowe `fixed` ma też inne zastosowanie. Przy jego użyciu można tworzyć w strukturach bufory o stałym rozmiarze (taka możliwość bywa przydatna przy wywoływaniu funkcji niezarządzanych — zobacz rozdział 24.):

```
unsafe struct UnsafeUnicodeString
{
    public short Length;
    public fixed byte Buffer[30]; // alokuje blok 30 bajtów
}

unsafe class UnsafeClass
{
    UnsafeUnicodeString uus;

    public UnsafeClass (string s)
    {
        uus.Length = (short)s.Length;
        fixed (byte* p = uus.Buffer)
            for (int i = 0; i < s.Length; i++)
                p[i] = (byte) s[i];
    }
}

class Test
{
    static void Main() { new UnsafeClass ("Christian Troy"); }
}
```

Bufory o stałym rozmiarze nie są tablicami: gdyby konstrukcja `Buffer` była tablicą, zawierałaby referencję do obiektu przechowywanego na (niezarządzanej) stercie, a nie 30 bajtów danych w samej strukturze.

W tym przykładzie słowo kluczowe `fixed` zostało też użyte do przypięcia obiektu na stercie zawierającej bufor (którym będzie egzemplarz klasy `UnsafeClass`). Zatem słowo kluczowe `fixed` ma dwa znaczenia: stały *rozmiar* lub niezmiennicze *miejsce*. Często używa się go w obu tych zastosowaniach jednocześnie, tzn. do tworzenia buforów o niezmiennym rozmiarze, które muszą być przypięte do jednego miejsca.

Wskaźnik pusty

Wskaźnik pusty (`void*`) jest pozbawiony wszelkich założeń co do typu danych, więc może być wykorzystywany w funkcjach pracujących na surowej pamięci. Każdy typ wskaźnikowy może być niejawnie przekonwertowany na typ `void*`. Zmiennej tego typu nie można poddać dereferencji i nie można przy jej użyciu wykonywać operacji arytmetycznych. Na przykład:

```
class Test
{
    unsafe static void Main()
    {
        short[ ] a = {1,1,2,3,5,8,13,21,34,55};
        fixed (short* p = a)
        {
            // sizeof zwraca rozmiar typu wartościowego w bajtach
            Zap (p, a.Length * sizeof (short));
        }
        foreach (short x in a)
            System.Console.WriteLine (x); // drukuje same zera
    }

    unsafe static void Zap (void* memory, int byteCount)
    {
        byte* b = (byte*) memory;
        for (int i = 0; i < byteCount; i++)
            *b++ = 0;
    }
}
```

Wskaźniki do funkcji (C# 9)

Wskaźnik do funkcji jest jak delegat, ale bez charakterystycznej dla jego egzemplarza pośredniości, ponieważ wskazuje bezpośrednio metodę. Wskaźnik do funkcji może wskazywać tylko metody statyczne, nie obsługuje multiemisji oraz wymaga niebezpiecznego kontekstu (pomija bowiem bezpieczeństwo typów w środowisku wykonawczym). Jego głównym zastosowaniem jest uproszczenie i optymalizacja współpracy z niezarządzanymi API (podrozdział „Wywołania zwrotne z kodu niezarządzanego” w rozdziale 24.).

Deklaracja typu wskaźnika do funkcji wygląda tak (typ zwrotny jest podany na końcu):

```
delegate* <int, char, string, void> // (void oznacza typ zwrotny)
```

Ten wskaźnik pasuje do funkcji o następującej sygnaturze:

```
void SomeFunction (int x, char y, string z)
```

Operator `&` tworzy wskaźnik do funkcji z grupy metod. Oto kompletny przykład:

```
unsafe
{
    delegate* <string, int> functionPointer = &GetLength;
    int length = functionPointer ("Witaj, świecie");
    static int GetLength (string s) => s.Length;
}
```

W tym przykładzie `functionPointer` nie jest *obiekt*em, na którym można wywołać metodę, taką jak `Invoke` (lub z referencją do obiektu `Target`). Jest to zmienna wskazująca bezpośrednio adres metody docelowej w pamięci:

```
Console.WriteLine ((IntPtr)functionPointer);
```

Jak każdy inny wskaźnik nie podlega kontroli typów w środowisku wykonawczym. Poniżej wartość zwrótna naszej funkcji jest traktowana jako wartość dziesiętna (która jest dłuższa od typu `int`, więc powoduje wprowadzenie losowej porcji pamięci do wyniku):

```
var pointer2 = (delegate*<string, decimal>) (IntPtr) functionPointer;  
Console.WriteLine (pointer2 ("Witaj, niebezpieczny świcie."));
```

[SkipLocalsInit] (C# 9)

Kiedy C# kompiluje metodę, emituje flagę nakazującą środowisku wykonawczemu inicjalizację lokalnych zmiennych tej metody ich wartościami domyślnymi (przez wyzerowanie pamięci). Od C# 9 programista może nakazać kompilatorowi zaniechanie emisji tej flagi. Służy do tego atrybut `[SkipLocalsInit]` (z przestrzeni nazw `System.Runtime.CompilerServices`), który należy przypisać metodzie:

```
[SkipLocalsInit]  
void Foo() ...
```

Atrybut ten można także przypisać typowi — co jest równoznaczne z przypisaniem go wszystkim metodom tego typu — a nawet całemu modułowi (kontenerowi zestawu):

```
[module: System.Runtime.CompilerServices.SkipLocalsInit]
```

W normalnym bezpiecznym kontekście atrybut `[SkipLocalsInit]` ma niewielki wpływ na funkcjonalność lub wydajność, ponieważ obowiązująca w C# zasada sprecyzowanego przypisania wymaga jawnego przypisania wartości zmiennym lokalnym przed ich odczytem. To znaczy, że optymalizator JIT może wyemitować taki sam kod maszynowy niezależnie od tego, czy ten atrybut został zastosowany, czy nie.

Natomiast w niebezpiecznym kontekście użycie atrybutu `[SkipLocalsInit]` może uchronić CLR przed inicjalizacją typizowanych wartościowo zmiennych lokalnych, co daje drobną korzyść pod względem wydajności w przypadku metod intensywnie wykorzystujących stos (przez `stackalloc`). Poniższy kod drukuje niezainicjalizowaną pamięć, gdy zostanie zastosowany atrybut `[SkipLocalsInit]` (zamiast samych zer):

```
[SkipLocalsInit]  
unsafe void Foo()  
{  
    int local;  
    int* ptr = &local;  
    Console.WriteLine (*ptr);  
    int* a = stackalloc int [100];  
    for (int i = 0; i < 100; ++i) Console.WriteLine (a [i]);  
}
```

Co ciekawe, ten sam efekt można uzyskać w „bezpiecznym” kontekście dzięki użyciu `Span<T>`:

```
[SkipLocalsInit]
void Foo()
{
    Span<int> a = stackalloc int [100];
    for (int i = 0; i < 100; ++i) Console.WriteLine (a [i]);
}
```

W konsekwencji użycie atrybutu `[SkipLocalsInit]` wymaga kompilacji zestawu z opcją `unsafe` — nawet jeśli żadna z metod nie jest oznaczona jako *niebezpieczna*.

Dyrektywy preprocesora

Dyrektywy preprocesora dostarczają kompilatorowi dodatkowych informacji o pewnych obszarach kodu. Najczęściej używane są dyrektywy warunkowe umożliwiające dodawanie do lub wykluczanie z kompilacji fragmentów kodu. Na przykład:

```
#define DEBUG
class MyClass
{
    int x;
    void Foo()
    {
        #if DEBUG
        Console.WriteLine ("Testowanie: x = {0}", x);
        #endif
    }
    ...
}
```

W tej klasie kompilacja instrukcji w metodzie `Foo` jest uzależniona od obecności symbolu `DEBUG`. Jeśli go usuniemy, ta instrukcja nie zostanie skompilowana. Symbole preprocesora można definiować w plikach źródłowych (jak w tym przypadku) lub na poziomie projektu w pliku `.csproj`:

```
<PropertyGroup>
    <DefineConstants>DEBUG;ANOTHERSYMBOL</DefineConstants>
</PropertyGroup>
```

W dyrektywach `#if` i `#elif` można używać operatorów `||`, `&&` i `!` reprezentujących operacje logiczne *alternatywy*, *koniunkcji* i *negacji*. Poniższa dyrektywa nakazuje kompilatorowi dodanie znajdującego się pod nią kodu, jeśli symbol `TESTMODE` jest zdefiniowany, a symbol `DEBUG` nie jest:

```
#if TESTMODE && !DEBUG
    ...
#endif
```

Należy jednak pamiętać, że nie jest to zwykłe wyrażenie C#, a używane symbole nie mają nic wspólnego ze *zmiennymi* — statycznymi ani żadnymi innymi.

Symbole `#error` i `#warning` zapobiegają przypadkowemu niewłaściwemu użyciu dyrektyw warunkowych przez zmuszenie kompilatora do wygenerowania błędu lub ostrzeżenia w przypadku podania nieodpowiedniego zestawu symbolu kompilacji. W tabeli 4.1 znajduje się lista dostępnych dyrektyw preprocesora.

Tabela 4.1. Dyrektywy preprocesora

Dyrektywa preprocesora	Opis
<code>#define symbol</code>	Definiuje <i>symbol</i>
<code>#undef symbol</code>	Usuwa definicję <i>symbolu</i>
<code>#if symbol [operator symbol2] ...</code>	<i>symbol</i> do przetestowania Dostępne operatory: <code>==</code> , <code>!=</code> , <code>&&</code> oraz <code> </code> ; po nich może się znajdować <code>symbol #else, #elif</code> oraz <code>#endif</code>
<code>#else</code>	Wykonuje kod do najbliższego <code>#endif</code>
<code>#elif symbol [operator symbol2]</code>	Łączy gałąź <code>#else</code> i test <code>#if</code>
<code>#endif</code>	Kończy dyrektywy warunkowe
<code>#warning tekst</code>	Tekst ostrzeżenia mający się pojawić w danych zwróconych przez kompilator
<code>#error tekst</code>	Tekst błędu mający się pojawić w danych zwróconych przez kompilator
<code>#error version</code>	Informuje kompilator o wersji i kończy działanie
<code>#pragma warning [disable restore]</code>	Wyłącza lub przywraca ostrzeżenia kompilatora
<code>#line [liczba ["plik"] hidden]</code>	Liczba określa numer wiersza w kodzie źródłowym. Parametr <i>plik</i> określa nazwę pliku, jaka ma się pojawić w danych zwróconych. Parametr <code>hidden</code> nakazuje debuggerom pominięcie kodu od tego miejsca do następnej dyrektywy <code>#line</code>
<code>#region nazwa</code>	Oznacza początek obszaru
<code>#endregion</code>	Oznacza koniec obszaru
<code>#nullable opcja</code>	Zobacz podrozdział „Typy referencyjne dopuszczające wartość null”

Atrybuty warunkowe

Atrybut oznaczony atrybutem `Conditional` zostanie skompilowany tylko wtedy, gdy obecny będzie określony symbol preprocesora. Na przykład:

```
// file1.cs
#define DEBUG
using System;
using System.Diagnostics;
[Conditional("DEBUG")]
public class TestAttribute : Attribute {}

// file2.cs
#define DEBUG
[Test]
class Foo
{
    [Test]
    string s;
}
```

Kompilator doda do programu atrybuty `[Test]` tylko wtedy, gdy symbol `DEBUG` będzie w zakresie dostępności pliku *file2.cs*.

Ostrzeżenia pragma

Kompilator zgłasza ostrzeżenia, gdy znajdzie w kodzie źródłowym coś podejrzanego. W odróżnieniu od błędów, ostrzeżenia normalnie nie uniemożliwiają kompilacji całego programu.

Ostrzeżenia kompilatora bardzo pomagają w wykrywaniu usterek w kodzie. Jeśli jednak jest dużo *falszywych* alarmów, ich przydatność znacznie spada. W dużych aplikacjach, jeśli ostrzeżenia mają prawidłowo pełnić swoją funkcję, musi być zachowany odpowiedni stosunek „sygnału do szumu”.

Dlatego stworzono dyrektywy kompilatora `#pragma` umożliwiające tłumienie wybranych ostrzeżeń. W poniższym przykładzie informujemy kompilator, że nie życzymy sobie ostrzeżeń o tym, że pole `Message` jest nieużywane:

```
public class Foo
{
    static void Main() { }
    #pragma warning disable 414
    static string Message = "Cześć";
    #pragma warning restore 414
}
```

Jeśli w dyrektywie `#pragma warning` nie ma żadnej liczby, to znaczy, że mają zostać wyłączone lub przywrócone wszystkie kody ostrzeżeń.

Jeśli stosuje się wiele takich dyrektyw, to można użyć przełącznika kompilacji `/warnaserror`, który nakazuje kompilatorowi traktowanie wszystkich pozostałych ostrzeżeń jako błędy.

Dokumentacja XML

Komentarz dokumentacyjny to osadzone w kodzie źródłowym programu dane w formacie XML stanowiące dokumentację typu lub składowej. Komentarze takie umieszcza się bezpośrednio przed deklaracją typu lub składowej, a ich początek wyznaczają trzy ukośniki:

```
/// <summary>Anuluje działające zapytanie.</summary>
public void Cancel() { ... }
```

Komentarze wielowierszowe można tworzyć tak:

```
/// <summary>
/// Anuluje działające zapytanie.
/// </summary>
public void Cancel() { ... }
```

Albo tak (zwróć uwagę na dodatkową gwiazdkę na początku):

```
/**
 * <summary>Anuluje działające zapytanie.</summary>
 */
public void Cancel() { ... }
```

Jeśli do pliku `.csproj` dodasz poniższą opcję:

```
<PropertyGroup>
  <DocumentationFile>SoneFile.xml</DocumentationFile>
</PropertyGroup>
```

kompilator pobierze i połączy komentarze dokumentacyjne w określonym pliku XML, który można wykorzystać na dwa sposoby:

- Jeśli plik XML zostanie umieszczony w tym samym folderze co skompilowany zestaw, Visual Studio (i LINQPad) automatycznie go odczyta i wykorzysta zawarte w nim informacje w funkcji IntelliSense do wyświetlenia listy składowych.
- Narzędzia innych producentów (np. Sandcastle i NDoc) mogą przekonwertować dokument XML na plik pomocy HTML.

Standardowe znaczniki dokumentacyjne XML

Oto lista standardowych znaczników XML rozpoznawanych przez Visual Studio i generatory dokumentacji:

`<summary>`

```
<summary>...</summary>
```

Zawiera treść chmurki, którą funkcja IntelliSense powinna wyświetlić dla typu lub składowej. Najczęściej jest to pojedyncze wyrażenie lub zdanie.

`<remarks>`

```
<remarks>...</remarks>
```

Dodatkowy opis typu lub składowej. Generatory dokumentacji dołączają go do ogólnego opisu typu lub składowej.

`<param>`

```
<param name="nazwa">...</param>
```

Objaśnia zastosowanie parametru metody.

`<returns>`

```
<returns>...</returns>
```

Objaśnia wartość zwrótną metody.

`<exception>`

```
<exception [cref="typ"]>...</exception>
```

Przedstawia wyjątek, jaki może zgłosić metoda (`cref` oznacza typ wyjątku).

`<example>`

```
<example>...</example>
```

Zawiera przykład (używany przez generatory dokumentacji). Przykład ten zazwyczaj zawiera zarówno opis tekstowy, jak i kod źródłowy (kod najczęściej znajduje się w znaczniku `<c>` lub `<code>`).

<c>

```
<c>...</c>
```

Oznacza fragment kodu w tekście. Znacznik ten jest najczęściej używany w blokach <example>.

<code>

```
<code>...</code>
```

Oznacza wielowierszowy przykład kodu. Znacznik ten jest najczęściej używany w blokach <example>.

<see>

```
<see cref="składowa">...</see>
```

Oznacza odwołanie do innego typu lub składowej. Generatory dokumentacji HTML najczęściej zamieniają je na hiperłącza. Kompilator generuje ostrzeżenie, jeśli typ lub nazwa składowej są niepoprawne. Odwołania do typów generycznych umieszcza się w klamrze, np. cref="Foo{T,U}".

<seealso>

```
<seealso cref="składowa">...</seealso>
```

Oznacza odwołanie do innego typu lub składowej. Generatory dokumentacji najczęściej przenoszą je do osobnej sekcji *Zobacz również* umieszczonej na dole strony.

<paramref>

```
<paramref name="nazwa"/>
```

Odniesienie do parametru z wnętrza znacznika <summary> lub <remarks>.

```
<list>
<list type=[ bullet | number | table ]>
  <listheader>
    <term>...</term>
    <description>...</description>
  </listheader>
  <item>
    <term>...</term>
    <description>...</description>
  </item>
</list>
```

Nakazuje generatorom dokumentacji wygenerowanie listy punktowanej, numerowanej lub tabelarycznej.

<para>

```
<para>...</para>
```

Nakazuje generatorom dokumentacji zapisanie treści w osobnym akapicie.

<include>

```
<include file='nazwapliku' path='ścieżkadoznacznika[@name="id"]'>...</include>
```

Dołącza zewnętrzny plik XML zawierający dokumentację. Atrybut path oznacza zapytanie XPath do konkretnego elementu w tym pliku.

Znaczniki niestandardowe

Standardowe znaczniki XML rozpoznawane przez kompilator C# nie są pod żadnym względem wyjątkowe i programista w razie potrzeby może też zdefiniować własne znaczniki. Specjalnie traktowane są tylko znacznik `<param>` — kompilator sprawdza nazwę parametru oraz weryfikuje, czy wszystkie parametry metody mają dokumentację — i atrybut `cref` — kompilator sprawdza, czy ten atrybut odnosi się do istniejącego typu lub składowej, oraz rozwija ich nazwę do pełnej postaci. Atrybutu `cref` można też używać we własnych znacznikach — jest on wówczas weryfikowany oraz rozwijany tak samo jak w standardowych znacznikach `<exception>`, `<permission>`, `<see>` i `<seealso>`.

Odwołania do typów i składowych

Nazwy typów i odwołania do typów oraz składowych są zamieniane na identyfikatory jednoznacznie definiujące typ lub składową. Nazwy te składają się z przedrostka określającego, co reprezentuje dany identyfikator, oraz sygnatury typu lub składowej. W poniższej tabeli znajduje się wykaz możliwych przedrostków.

Przedrostek typu XML	Reprezentowana konstrukcja
N	Przestrzeń nazw
T	Typ (klasa, struktura, wyliczenie, interfejs, delegat)
F	Pole
P	Własność (dotyczy także indeksatorów)
M	Metoda (dotyczy także metod specjalnych)
E	Zdarzenie
!	Błąd

Reguły generowania sygnatur zostały dokładnie opisane, ale są dość skomplikowane.

Oto przykład typu z wygenerowanymi dla niego identyfikatorami:

```
// przestrzeń nazw nie mają własnych sygnatur
namespace NS
{
    /// T:NS.MyClass
    class MyClass
    {
        /// F:NS.MyClass.aField
        string aField;

        /// P:NS.MyClass.aProperty
        short aProperty {get {...} set {...}}

        /// T:NS.MyClass.NestedType
        class NestedType {...};

        /// M:NS.MyClass.X()
        void X() {...}
    }
}
```

```
/// M:NS.MyClass.Y(System.Int32,System.Double@,System.Decimal@)
void Y(int p1, ref double p2, out decimal p3) {...}

/// M:NS.MyClass.Z(System.Char[ ],System.Single[0;0:])
void Z(char[ ] p1, float[,] p2) {...}

/// M:NS.MyClass.op_Addition(NS.MyClass,NS.MyClass)
public static MyClass operator+(MyClass c1, MyClass c2) {...}

/// M:NS.MyClass.op_Implicit(NS.MyClass)~System.Int32
public static implicit operator int(MyClass c) {...}

/// M:NS.MyClass.#ctor
MyClass() {...}

/// M:NS.MyClass.Finalize
~MyClass() {...}

/// M:NS.MyClass.#cctor
static MyClass() {...}
}
}
```

.NET 5, 22, 255
.NET Framework, 23
.NET Standard, 255– 257

A

abstrakcyjne

klasy, 130
składowe, 130

ACL, 689

adaptery strumienia, 661

binarne, 666

BinaryReader, 666

BinaryWriter, 666

tekstowe, 661

StringReader, 666

StringWriter, 666

zamykanie, 667

adnotacje, 206, 506

adres

IPv4, 697

IPv6, 697

URI, 698

prefiksy, 703

typu pack, 743

agregacje, 475

akcesor init, 219

akcesory widoku, 692

ALC, assembly load context, 749

algorytm

Brotli, 669

DeflateStream, 669

GZipStream, 671

obliczania skrótów, 834

MD5, 834

SHA1, 834

SHA, 835

RSA, 842

aliasy typów, 102

analiza

procesów, 569

wątków, 570

anonimowe wywoływanie

składowych, 824

aplikacje

konsolowe, 764

UWP, 683– 687, 728

architektura sieci, 694

archiwum ZIP, 672

argument NumberStyles, 299

argumenty nazwane, 79, 952

ASCII, 664

asercja

granicy słowa, 965

o zerowej wielkości, 963

ASP.NET Core, 263

asynchroniczne

strumienie, 31

wyrażenia lambda, 624

asynchroniczność, 260

atomowość, 850

atrapa procedury obsługi, 706

atrybut, 229, 261, 788

[Conditional], 563

[DebuggerHidden], 569

[DebuggerStepThrough], 569

[DllImport], 759

[SkipLocalsInit], 247

[ThreadStatic], 877

[UnmanagedCallersOnly], 940

AttributeUsage, 790

DllImport, 934, 935

Flags, 149

MarshalAs, 935

StructLayout, 937

atrybuty

bitmapowe, 789

informacji wywołującego, 231

kompresji, 674

nazwane, 230

niestandardowe, 789, 790

pobieranie, 792

pozycyjne, 230

przypisywanie, 230, 807

pseudoniestandardowe, 790

stosowanie, 230

zysfrowania, 674

warunkowe, 249

własne, 791

zestawu, 732

awaitery, 601, 605

B

bariera

pamięci, 850

wątku wykonawczego, 873

BCL, Base Class Library, 19,

259, 367

- bezpieczeństwo
 - plików, 676
 - procesów, 948
 - systemu operacyjnego, 687
 - typów, 18
 - wątków, 651, 854–857, 893
 - zarządzanie kluczami, 840
- biblioteka
 - .NET BCL, 19, 259, 367
 - Plugin.Common, 763
- biblioteki
 - DLL, 934
 - niezarządzane, 759
- blok
 - catch, 186
 - finally, 186, 189
 - instrukcji, 40
- blokady, 849, 850, 854
 - aktualizacji, 865
 - asynchroniczne, 861
 - odczytu i zapisu, 861
 - rekurencyjne, 866
 - z możliwością uaktualnienia, 864
 - z podwójnym zatwierdzeniem, 875
 - zagnieżdżone, 851
- blokowanie
 - bez wykluczania, 846, 859
 - obiektów bezpiecznych wątkowo, 855
 - wykluczające, 846
- błędy, 186
 - parsowania, 303
 - zaokrąglania, 62
- BMP, Basic Multilingual Plane, 280
- bufor zdarzeń, 682
- buforowanie, 557
- bufory o stałym rozmiarze, 245

C

- CCW, COM-Callable Wrapper, 955
- certyfikat, 739
 - cyfrowy witryny, 841

- ciąg tekstowy zapytania, 713
- CLR, Common Language Runtime, 19, 20, 259
 - implementacja indeksatorów, 120
 - własności, 118
- COM, Component Object Model, 37, 262, 934, 949
 - indeksatory, 953
 - interfejsy, 950
 - manifest, 956
 - system typów, 950
- cookie, 715
- czas
 - bieżący, 285
 - letni, 292

D

- data i godzina, 280, 286, 288, 302
- deassembler, 813
- debugger, 568
- debugowanie, 565
- deklaracja
 - using, 28, 190
 - XDeclaration, 497
- deklaracje XML, 499
- dekonstruktory, 34, 111
- dekoratory, 401
- delegat, 166, 429, 783
 - Action, 171
 - Comparison, 353
 - EventHandler, 177
 - Func, 171, 391
 - MatchEvaluator, 968
- delegaty, 166, 429, 783
 - dla zdarzeń, 176
 - metody docelowe, 168
 - multiemisji, 169
 - typy delegacyjne, 170
 - zgodność parametrów, 173
 - typów, 172
 - typów zwrotnych, 173
- diagnostyka, 579
- diagram UML, 13

- DLR, dynamic language runtime, 818
- DNS, Domain Name Service, 696, 721
- dodawanie zależności, 766
- dokumentacja XML, 250
- DOM, Document Object Model, 37, 431, 480, 481
- domknięcie, 182
- dostawcy formatu, 294, 295
- dostęp
 - do katalogów i plików, 685
 - do składowych niepublicznych, 784
 - do urządzeń wymiennych, 686
- drzewa
 - wyrażeń, 37, 180, 412, 429–432
 - kompilowanie, 430
 - struktura DOM, 431
 - wywołań, 610, 611
 - asynchronicznych, 622
 - X-DOM, 482, 484
- dynamiczne
 - generowanie kodu, 793
 - metody, 793
 - wiązanie, 953
 - wybieranie przeciążonych składowych, 821, 825
 - wywoływanie, 781, 783
- dynamiczny odbiorca, 237
 - system wykonawczy języka, 818
- dyrektywa
 - #define, 562
 - #elif, 562
 - #else, 562
 - #if, 562
 - #nullable enable, 206
 - #undef, 562
 - using, 40, 100, 534
 - static, 36, 100
 - zagnieżdżanie, 102
- dyrektywy preprocesora, 248
- dziedziczenie, 124, 132

dzielenie
całkowitoliczbowe, 58
zakresowe, 906
dziennik zdarzeń
monitorowanie, 573
odczyt danych, 573
zapis danych, 572

E

EF Core, 418
dodawanie jednostek, 426
klasy jednostek, 418
konfiguracja
modelu, 420
połączenia, 419
ładowanie
leniwe, 427
własności nawigacyjnych,
426
metoda
GroupBy, 466
SelectMany, 451
operator
Contains, 440
LIKE, 440
podzapytania, 444
śledzenie
obiektów, 424
zmian, 424
tworzenie bazy danych, 421
usuwanie jednostek, 426
własności nawigacyjne, 425
wykonywanie opóźnione, 428
złączenia, 444
egzemplarze, 46
element główny, 541
elementy
LINQ, 385
tablic, 72
emitowanie
generycznych klas, 808
generycznych typów, 808
konstruktorów, 806
metod, 803
metod generycznych, 808

pól, 805
składowych typów, 802
typów, 800
właściwości, 805
zestawów, 800
enumeratory, 194, 930

F

fabryka zadań, 915
FIFO, first-in, first-out, 359
filtry wyjątków, 36, 189
finalizatory, 121, 541
C#, 779
wywołanie metody Dispose,
543
flaga
AssemblyBuilderAccess.
↳RunAndCollect, 793
DeclaredOnly, 785
Faulted, 913
RanToCompletion, 913
UseShellExecute, 334
flagi parsowania, 301
folder aplikacji, 685
format
base64, 306
CDFS, 675
FAT, 675
JSON, 526
NTFS, 675
formatowanie
daty i godziny, 302
wyliczeń, 304
złożone, 296
formularze, 714
przekazanie danych, 714
framework, 21
FTP, File Transfer Protocol, 696,
719
funkcja, 18
CreateFileMapping, 943
getcwd, 936
GetSystemTime, 937
MessageBox, 934
Registry-free, 956
Type.GetTypeFromProgID, 953

funkcje
asynchroniczne, 31, 262,
614–616, 620
operatorowe, 240
wyrażeniowe, 35

G

garbage collection, 533, 793
generator liczb losowych, 313
generowanie
dynamicznego kodu, 793
liczb, 313
metod instancji, 804
metod w locie, 793
obiektów DbSet<>, 419
zmiennych lokalnych, 796
generyczne typy delegacyjne, 170
globalizacja, 308
globalny bufor zestawów, 762

H

HTTP, Hypertext Transfer
Protocol, 696, 713
tworzenie serwera, 717

I

identyfikator GUID, 955
identyfikatory, 42
definiujące typ, 253
IIS, Internet Information
Services, 696
IL, Intermediate Language, 20,
730, 768
obsługa wyjątków, 799
parsowanie, 813
rozgałęzianie, 797
stos ewaluacji, 794
tablica bajtów, 813
tworzenie instancji obiektów,
798
wywoływanie
konstruktorów bazowych,
807
metod instancji, 798

- implementacja
 - indeksatora, 119
 - obiektów dynamicznych, 827
 - własności, 118
 - indeks, 27
 - indeksatory, 119, 953
 - wirtualne, 128
 - indekser C#, 779
 - indeksy, 69, 120
 - inferencja typów, 55
 - informacje o woluminie, 681
 - inicjalizacja elementów, 68
 - inicjalizatory
 - indeksów, 35
 - kolekcji, 195
 - obiektów, 37, 113, 114, 410
 - własności, 35, 116, 222
 - instrukcja
 - break, 97
 - continue, 97
 - fixed, 244
 - foreach, 195, 196
 - goto, 97
 - if, 90
 - lock, 846, 847
 - return, 98
 - switch, 33, 91
 - switch z typami, 93
 - throw, 98
 - try, 186
 - using, 190, 198
 - yield return, 198, 341, 401
 - instrukcje
 - deklaracji, 88
 - iteracyjne, 95
 - najwyższego poziomu, 24, 41, 49
 - skoku, 97
 - wyboru, 90
 - wyrażeń, 89
 - interfejs, 17, 142, 171, 772
 - API, 420
 - Microsoft Dataflow, 884
 - Reactive Extensions, 884
 - COM, 950
 - ICollection, 343, 344
 - ICollection<T>, 344
 - IComparable, 328, 330
 - IComparer, 381
 - ICustomFormatter, 297
 - IDictionary, 365
 - IDictionary<TKey,TValue>, 364
 - IDispatch, 951
 - IDisposable, 195, 339, 423, 533
 - IDynamicMetaObjectProvider, 827
 - IEnumerable, 337
 - IEnumerable<T>, 338, 339, 354, 776
 - IEnumerator, 143, 337
 - IEnumerator<T>, 338
 - IEqualityComparer, 378
 - IEquatable<T>, 322, 327
 - IFormatProvider, 297
 - IFormattable, 294
 - IGrouping<,>, 787
 - IList, 343, 345, 786
 - IList<T>, 345
 - IOrderedEnumerable, 463
 - IOrderedQueryable, 463
 - IProducerConsumer
 - ↳Collection<T>, 919
 - IProgress<T>, 636
 - IReadOnlyCollection<T>, 346
 - IReadOnlyList<T>, 346
 - IStructuralComparable, 383
 - IStructuralEquatable, 383
 - IUnknown, 951
 - IXmlSerializable, 522
 - System.Collections
 - ↳IEnumerable, 196
 - System.IDisposable, 190
 - WPF, 264
 - interfejsy, 142, 171, 772
 - domyślne składowe, 147
 - implementacja
 - jawna, 144
 - wirtualna, 144
 - niegeneryczne, 339
 - przeliczeniowe, 340
 - reimplementacja, 145
 - rozszerzanie, 143
 - interoperacyjność macierzysta, 262
 - interpolacja łańcuchów, 36, 67
 - IP, Internet Protocol, 696
 - iteratory, 31, 196, 340, 625
 - izolowanie
 - zależności, 766
 - zestawów, 748
- ## J
- jednolity system typów, 17
 - język
 - C#, 39
 - IL, 20, 730, 768
 - IronPython, 830
 - LINQ, 385, 434, 480
 - Perl 5, 957
 - wyrażeń regularnych, 957
 - XML, 511
 - języki dynamiczne, 830
 - JIT, just-in-time, 20
 - JSON, JavaScript Object Notation JSON, 260, 511, 526
 - modyfikacje danych, 531
 - odczyt
 - obiektów, 530
 - tablic, 530
 - wartości, 530
- ## K
- catalog bazowy aplikacji, 653
 - catalogi specjalne, 680
 - klasa, 17, 105
 - Aes, 835
 - AggregateException, 916, 917
 - AppContext, 335
 - Array, 346
 - ArrayList, 355
 - Assembly, 733
 - elementy składowe, 734
 - AssemblyBuilder, 800
 - AssemblyDependencyResolver, 760
 - AssemblyLoadContext, 749, 761

AssemblyName, 737
 AsyncLocal<T>, 879
 AuthenticationManager, 710
 AutoResetEvent, 866
 BackgroundWorker, 643
 Barrier, 873
 BinaryReader, 666
 BinaryWriter, 666
 BitArray, 63, 360
 BitConverter, 308
 BlockingCollection<T>, 921
 BufferedStream, 660
 Collection<T>, 369
 CollectionBase, 371
 ConcurrentBag<T>, 920
 Console, 331
 ConsoleTraceListener, 566
 Convert, 305
 CountdownEvent, 870
 CredentialCache, 710
 CryptoStream, 837–839
 CustomAttributeBuilder, 807
 DateTime, 283

- formatowanie, 292
- parsowanie, 292

 DateTimeOffset, 284
 DbContext, 418, 422, 423
 Debug, 565, 568
 Debugger, 568
 Dictionary, 365
 DictionaryBase, 373
 Directory, 677, 678
 Disposable, 861
 Dns, 694
 DynamicMethod, 793–798
 DynamicObject, 827
 Encoding, 278, 279, 664
 Enumerable, 385, 460
 Environment, 332
 EqualityComparer, 379
 EventLog, 574
 EventWaitHandle, 866, 867
 Exception, 186, 572
 ExpandoObject, 829
 File, 673, 678

- metody skrótów, 653
- metody statyczne, 663

 FileOpenPicker, 687
 FileSecurity, 676
 FileStream, 652

- funkcje zaawansowane, 654
- nazwa pliku, 652
- tryb pliku, 653
- tworzenie egzemplarza, 652

 FileSystemWatcher, 682
 FolderPicker, 687
 Foo, 229
 GenericTypeParameterBuilder, 809
 HashAlgorithm, 834
 HashSet<T>, 361
 Hashtable, 365
 HttpClient, 694, 703, 711
 HttpContent, 706
 HttpListener, 694, 717, 719
 HttpResponseMessage, 706
 HybridDictionary, 367
 ILGenerator, 794–807
 IPAddress, 697
 JsonDocument, 529, 531
 JsonElement, 530
 JsonSerializerOptions, 527
 JsonSerializer, 526
 KeyedCollection<,>, 372
 KnownFolders, 685, 686
 Lazy<T>, 875
 LazyInitializer, 876
 LinkedList<T>, 357
 List<>, 786
 List<T>, 355
 ListDictionary, 367
 ManualResetEvent, 869
 Math, 309
 MemberInfo, 776, 778
 MemoryStream, 536, 655, 837
 MethodBuilder, 801
 MethodInfo, 801
 ModuleBuilder, 800
 Monitor, 848
 Mutex, 846, 853
 NumberFormatInfo, 295
 object, 137
 OpCodes, 814
 OperationCanceledException, 910
 OrderedDictionary, 367
 Package, 685
 Parallel, 884, 886, 900
 ParallelEnumerable, 611
 ParallelLoopState, 904
 Path, 679

- elementy składowe, 679

 PipeStream, 656
 Process, 333, 569
 Progress<T>, 636
 ProtectedData, 833
 QueryOptions, 684
 Queue<T>, 359
 Random, 313
 ReaderWriterLockSlim, 862, 863, 865
 ReadOnlyCollection<T>, 374
 ResourceManager, 744, 745
 Rijndael, 835
 RSA, 842
 RSACryptoServiceProvider, 844
 Semaphore, 860
 SemaphoreSlim, 860
 SmtplibClient, 694, 722
 Socket, 694
 SortedDictionary<,>, 367
 SortedList<,>, 368
 SortedSet<T>, 361
 SpinLock, 846
 Stack<T>, 360
 StackFrame, 570, 571
 StackTrace, 570, 571
 Stopwatch, 578
 StorageFile, 684
 StorageFolder, 683
 Stream, 647

- elementy składowe, 647

 StreamReader, 663
 StreamSocket, 729
 StreamWriter, 663
 StringBuilder, 259, 276, 936
 StringComparer, 382
 StringInfo, 280

klasa

- StringReader, 537, 661, 666
- StringWriter, 661, 666
- SurnameComparer, 382
- SynchronizationContext, 597
- System.Attribute, 229
- System.Delegate, 168
- System.Exception, 192
- System.Globalization.
 - CultureInfo, 748
- System.Tuple, 214
- System.Type, 769
- Task, 601, 602
- Task<TResult>, 602, 621, 911
- TaskCompletionSource, 606, 607
- TaskFactory, 915
- TcpClient, 694, 723, 725
- TcpListener, 694, 723, 725
- TextReader, 661
 - elementy składowe, 662
- TextWriter, 661, 662
 - elementy składowe, 663
- ThreadLocal<T>, 877, 892
- Timer, 881
- TimeZone, 289
- TimeZoneInfo, 289
- Trace, 565, 568
- TraceListener, 566, 567
- Type, 772
- TypeBuilder, 805, 806
- TypeInfo, 770
- UdpClient, 694
- Uri, 698
- WeakReference, 556
- WebClient, 537, 694, 700, 714, 719
- WebRequest, 694, 700, 702
- WebResponse, 694, 700, 702
- XAttribute, 495
- XContainer, 487, 490
- XDocument, 491, 497
- XElement, 495, 524, 525
- XmlConvert, 281, 293, 306
- XmlReader, 511–521, 524
- XmlReaderSettings, 512
- XmlWriter, 500, 519–525
- XNode, 487, 491
- XObject, 506
- XStreamingElement, 510
- ZipArchive, 672
- ZipFile, 672

klasy, 105

- abstrakcyjne, 130
- generyczne, 159
- konstrukcyjne, 376
- konstruktor egzemplarzy, 110
- metody, 107
- pochodne, 125
- pola, 105
- rekordy, 214
- słownikowe, 363
- stałe, 106
- statyczne, 121
- ukrywanie składowych, 130

klauzula

- case, 93
- catch, 186, 188
- else, 90
- EXISTS, 440
- from, 394

klienty, 584

- bogate, 263
- ubogie, 263

klucz

- prywatny, 841
- publiczny, 840

kodowanie

- tekstu, 277
- znaków, 664

kolejki, 359

- typu producent-konsument, 922

kolejność wykonywania działań, 84

kolekcje, 259, 336

- blokujące ograniczone, 921
- niezmiennie, 374
 - tworzenie, 375
 - wydajność, 377
- współbieżne, 887, 918

kombinatory wzorców, 26, 226

komentarze, 39, 43

- dokumentacyjne, 250

komparatory, 381

- IEqualityComparer, 328
- równości strukturalnej, 348

kompilacja, 41

- na żądanie, 20
- warunkowa, 561

kompilator Roslyn, 263

komponowanie iteratorów, 199

kompresja

- strumienia, 669
- w pamięci, 670
- w Uniksie, 671

komunikacja międzyprocesowa, 656

komunikaty żądania, 705

konkatenacja łańcuchów, 66

konstruktor główny, 222

konstruktory, 46, 110, 132

- bezparametrowe, 132
- emitowanie, 806
- klasy bazowej, 807
- niejawne bez parametrów, 111
- niejawne wywoływanie, 132
- niepubliczne, 111
- przeciążanie, 110
- statyczne, 120, 121

konteksty

- adnotacji, 206
- ALC, 749, 757, 759
 - bieżące, 756
 - domyślne, 754
- asynchroniczności, 628
- ładowania zestawów, 749, 750
- ostrzeżeń, 206
- synchronizacji, 597, 628

kontenery .resources, 741

kontrawariancja, 163, 173

kontrola

- konta użytkownika, 688
- typów
 - dynamiczna, 136
 - statyczna, 18, 136
 - ściśła, 19

kontynuacje, 611, 871, 910, 911, 912
warunkowe, 912, 913
z wieloma przodkami, 914

konwencje wywoływania, 939

konwersje, 160, 304, 309
dynamiczne, 236, 306
jawne, 241
liczbowe, 56, 305
łańcuchowe, 316
na format base64, 306
niejawne, 241
referencji, 125
typów, 48, 200, 298
wyliczeń, 149, 314
znaków, 65

konwertery typów, 293, 307

kopiowanie tablicy, 348

kotwice, 964

kowariancja, 161, 163, 173

krotki, 34, 95, 211
dekonstrukcja, 213
nadawanie nazw elementom, 212
porównywanie, 214
wymazywanie typów, 212

kryptografia, 262, 832

kultury, 747

kwantyfikatory, 393, 477
leniwy, 962
zachłanny, 962

L

lambda, 180

LAN, Local Area Network, 696

leniwa
ewaluacja, 220
inicjalizacja, 874

leniwe
ładowanie, 427
wykonywanie, 398

liczniki wydajności, 574
odczyt danych, 576
sprawdzenie dostępności, 575
tworzenie, 577
zapis danych, 577

LIFO, last in, first out, 134, 360

LINQ, Language Integrated Query, 37, 260, 385
agregacje bez ziarna, 475
filtrowanie, 436, 438
filtrowanie z indeksowaniem, 440
grupowanie, 464
grupowanie według wielu kluczy, 467
hierarchie obiektów, 443
klasa JsonDocument, 531
komparatory, 463
kwantyfikatory, 438, 477
łączenie, 450, 436, 453
dekoratorów, 401
operatorów zapytań, 387
według wielu kluczy, 456

metody
agregacyjne, 437, 473
generujące, 438, 478
konwersji, 437, 468

opakowywanie zapytań, 409

operatory
elementów, 437, 471
zbiorów, 437, 467

płaskie łączenia zewnętrzne, 458

podzapytania, 403, 444
porównania łańcuchów, 440
porządkowanie, 437, 461
projekcja, 410, 436, 442
do typów konkretnych, 446
do X-DOM, 507
z indeksowaniem, 443

przechwytywanie zmiennych, 399

sekwencje, 436, 437

składnia
mieszana, 397
płynna, 387, 396
zapytaniowa, 396

sortowanie, 463

wykonywanie opóźnione, 397, 400

wrażenia lambda, 390, 393

zapytania
interpretowane, 412
złożone, 406

złączenia
w składni płynnej, 456
z widokami wyszukiwania, 459
zewnętrzne, 452
zmiennie zakresowe, 395

LINQ to XML, 480

lista kontroli dostępu, 689

listy, 354
parametrów, 217

literały, 43
liczbowe, 55

lokalizacja, 308

Ł

ładowanie zestawu, 748, 750

łańcuch null, 270

łańcuchy, 269
dzielenie, 272
formatu, 294
niestandardowe, 300
numeryczne, 298
standardowe, 298
złożone, 272, 286

formatowania
daty i godziny, 302
wyliczeń, 304

interpolacja, 67

konkatenacja, 66, 272
dekoratorów, 401
operatorów zapytań, 387

modyfikowanie, 271

pobieranie znaków, 270

połączenia, 419

porównywanie, 67, 273, 440

procedur obsługi, 707

przeszukiwanie, 270

strumieni szyfrowania, 838, 839

tworzenie, 269

zapisywanie deklaracji, 500

- łączenie
 - dekoratorów w łańcuchy, 401
 - operatorów zapytań, 387
 - procedur obsługi, 707
 - łączność operatorów
 - lewostronna, 84
 - prawostronna, 84
- M**
- magazyn
 - danych, 645
 - prywatny, 685
 - manifest
 - aplikacji, 732
 - zestawu, 731
 - mapowanie
 - plików, 690
 - struktur, 945, 948
 - mechanizm
 - szeregowania, 935
 - usuwania nieużytków, 533, 546
 - dostrajanie, 552
 - kolekcja pokoleniowa, 547
 - powiadomienia, 550
 - pule tablic, 552
 - sterta ogromnych obiektów, 548
 - tryb stacji roboczej i serwera, 549
 - usuwanie w tle, 550
 - wymuszenie działania, 551
 - metadane, 20
 - składowych, 778
 - typu, 769
 - metaznaki, 960
 - metoda, 18, 39, 107
 - Activator.CreateInstance, 773
 - Add, 286, 345, 376
 - AddAfterSelf, 493
 - AddAnnotation, 506
 - AddBeforeSelf, 493
 - Aggregate, 475, 898
 - All, 478
 - Ancestors, 491
 - Any, 477
 - Array.ConvertAll, 354
 - Array.CreateInstance, 349, 350
 - Array.Sort, 353
 - AsEnumerable, 418, 471
 - AsParallel, 888, 889
 - AsQueryable, 471
 - AsReadOnly, 354
 - Assembly.Load, 756, 761
 - AsSequential, 896
 - Assert, 565
 - AsTask, 637, 683
 - Attribute.GetCustomAttribute, 792
 - Average, 474
 - await, 626
 - BeginInvoke, 596
 - BinaryReader, 725
 - BinarySearch, 351
 - BinaryWriter, 725
 - cancelSource, 910
 - Cast, 469
 - Clone, 354
 - Close, 535, 568, 868
 - Combine, 680
 - Compare, 274
 - CompareOrdinal, 274
 - CompareTo, 274, 275, 440
 - Compile, 430
 - ComputeHash, 834
 - Concat, 467
 - ConfigureAwait, 632
 - Connect, 723
 - ConnectAsync, 723
 - ConstrainedCopy, 354
 - Contains, 270, 361, 440, 477
 - ContinueWith, 605, 910, 914
 - Convert.ToDecimal, 315
 - ConvertTime, 290
 - ConvertTimeFromUtc, 290
 - ConvertTimeToUtc, 290
 - CopyTo, 927
 - CopyToAsync, 705
 - Count, 398, 473
 - Create, 703
 - CreateDelegate, 774, 796
 - CreateFileQueryWithOptions, 684
 - CreateFromDirectory, 672
 - CryptoStreamMode.Read, 837
 - CryptoStreamMode.Write, 837
 - DefaultIfEmpty, 459, 472
 - DefineConstructor, 806
 - DefineField, 805
 - DefineGenericParameters, 809
 - DefineType, 801
 - Delay, 608, 611
 - Delete, 674
 - DescendantNodes, 490
 - Descendants, 490, 494
 - Disassemble, 814
 - DisplayPrimeCounts, 611
 - Dispose, 190, 534–537, 543
 - Distinct, 442
 - Document.Root, 491
 - DynamicVisit, 822, 823
 - EF.Functions.Like, 440
 - Element, 489
 - ElementAt, 472
 - ElementAtOrDefault, 471
 - Elements, 488
 - EmitWriteLine, 794
 - Empty, 478
 - Encoding.GetEncoding, 278
 - EndsWith, 270
 - Enqueue, 923
 - EnsureInitialized, 876
 - EnterAsync, 861
 - EnterContextualReflection, 758
 - Enum.Format, 316
 - Enum.GetNames, 316
 - Enum.GetValues, 316
 - Enum.Parse, 316
 - Enum.ToObject, 315
 - Enumerable.Join, 460
 - EnumerateArray, 530
 - EnumerateObject, 530
 - EqualityComparer<T>.Default, 380
 - Equals, 214, 273, 320, 323, 329
 - Escape, 960
 - Except, 468

ExceptWith, 362
 Exists, 351, 352
 ExportedTypes, 788
 ExtractToDirectory, 672
 Fail, 565, 566
 File.Encrypt, 833
 FileShare.ReadWrite, 655
 Finalize, 121
 Find, 351
 FindAll, 351, 352
 FindIndex, 351
 FindLast, 351
 FindLastIndex, 351
 First, 471
 FirstNode, 488, 491
 FirstOrDefault, 471
 Flatten, 917
 Flush, 568, 655, 839
 Foo, 75
 ForAll, 895
 Format, 272
 FormatOperand, 815
 GC.ReRegisterForFinalize, 545
 get, 115, 117
 GetAmbiguousTimeOffsets, 290
 GetAnswerToLife, 621
 GetArrayLength, 530
 GetAsync, 705
 GetAwaiter, 605
 GetBuffer, 655
 GetByteArrayAsync, 705
 GetCustomAttributes, 792
 GetData, 878
 GetDrives, 681
 GetElementType, 770
 GetEncodings, 278
 GetEnumerator, 338, 340, 341
 GetFullPath, 680
 GetGenericTypeDefinition, 775
 GetHashCode, 325
 GetHostAddresses, 721
 GetHostEntry, 721
 GetILAsByteArray, 813
 GetInt32, 530
 GetInterfaces, 772
 GetKeyForItem, 372
 GetLength, 351
 GetLongLength, 351
 GetLowerBound, 351
 GetMembers, 775, 776, 777
 GetMethod, 779
 GetNestedTypes, 770
 GetPrimesCount, 611
 GetPrimesCountAsync, 612, 616
 GetResult, 605
 GetStreamAsync, 705
 GetString, 530
 GetStringAsync, 705
 GetType, 136
 GetTypes, 788
 GetUpperBound, 351
 GetUtcOffset, 289
 GetValue, 349, 781
 GetWebPageAsync, 630
 GroupBy, 464
 GroupJoin, 454, 457
 Handle, 917
 IEnumerable<int>.Current, 343
 Include, 426
 IndexOf, 345, 351
 Intersect, 468
 Invoke, 596, 773
 IsAmbiguousTime, 290
 IsAssignableFrom, 773
 IsControl, 269
 IsDaylightSavingTime, 289, 292
 IsDigit, 269
 IsInstanceOfType, 772
 IsInvalidTime, 290
 IsLetter, 269
 IsLetterOrDigit, 269
 IsLower, 269
 IsMatch, 958
 IsNumber, 269
 IsPunctuation, 269
 IsSeparator, 269
 IsSubclassOf, 773
 IsSymbol, 269
 IsUpper, 269
 IsWhiteSpace, 269
 Join, 454, 586
 Last, 471
 LastIndex, 351
 LastIndexOf, 271, 352
 LastIndexOfAny, 271
 LastNode, 488, 491
 LastOrDefault, 471
 Load(byte[]), 762
 Load, 483
 LoadAsync, 728
 LoadFile, 762
 LoadFrom, 762
 LoadFromAssemblyName, 751
 LoadUnmanagedDll, 759
 LoadUnmanagedDllFromPath, 759
 Lock, 590, 655
 LongCount, 473
 LookupNamespace, 519
 Main, 47, 104
 MakeByRefType, 803
 MakeGenericType, 774
 Matches, 958
 Max, 473
 Min, 473
 Monitor.Enter, 847
 Monitor.Exit, 847
 Move, 674
 MoveNext, 337
 MoveToAttribute, 517, 518
 MoveToElement, 517
 NextBytes, 313
 NextDouble, 313
 NextNode, 491
 Nodes, 488
 Object.Equals, 320–322
 OfType, 469
 OnCompleted, 605
 OnConfiguring, 419
 OnModelCreating, 420
 OperationCompleted, 629
 OperationStarted, 629
 PadLeft, 271
 PadRight, 271
 Parallel.For, 901, 905

metoda
 Parallel.ForEach, 899–902, 905
 Parallel.Invoke, 900
 ParallelEnumerable.Range, 897
 Parse, 281, 287, 299, 483, 529
 ParseExact, 287
 Peek, 662
 PreviousNode, 491
 PrintAnswerToLife, 620, 621, 622
 QueryInterface, 951
 Range, 479
 RangeAsync, 627
 Read, 649, 693
 ReadBlock, 662
 ReadByte, 649
 ReadElementContentAsString, 514
 ReadEndElement, 514
 ReadInnerXml, 516
 ReadLine, 662
 ReadLineAsync, 839
 ReadStartElement, 514
 ReadSubtree, 516
 ReadXml, 521, 523
 Regex.Match, 958
 Regex.Replace, 967
 Regex.Split, 968
 RegisterWaitForSingleObject, 872
 Release, 860
 Remove, 376, 493
 RemoveAll, 493
 RemoveAttributes, 493
 RemoveNodes, 493
 RemoveXXX, 492
 Repeat, 479
 Replace, 271, 407, 968
 ReplaceWith, 493
 ReRegisterForFinalize, 546
 Resize, 354
 ResumeEvents, 538
 Reverse, 353
 RunAsync, 596
 Save, 484
 Select, 442
 SelectMany, 447, 450–452
 Send, 722
 SendAsync, 705, 707
 SequenceEqual, 478
 set, 115, 117
 SetAttributes, 675
 SetAttributeValue, 493
 SetCustomAttribute, 807
 SetData, 878
 SetElementValue, 492, 493
 SetGenericParameter
 ↳ Attributes, 809
 SetValue, 349, 495, 781
 SignalAndWait, 872, 873
 SignHash, 844
 Single, 471
 SingleOrDefault, 471
 Skip, 441
 SkipWhile, 441
 Sort, 352
 Split, 272
 StartsWith, 270
 Stop, 535, 579
 StorageFile.GetFilesFrom
 ↳ PathAsync, 684
 StreamReader.ReadToEnd, 725
 string.Equals, 274
 string.Format, 273, 296
 string.IsNullOrEmpty, 270
 StringComparer.Current
 ↳ Culture, 382
 StringComparer.Ordinal, 382
 Substring, 271
 Sum, 474
 SuspendEvents, 538
 SymmetricExceptWith, 362
 Take, 441
 TakeWhile, 441
 Task.Delay, 608
 Task.Factory.StartNew, 907
 Task.Run, 601
 Task.WaitAll, 909
 Task.WhenAll, 639
 Task.WhenAny, 638
 Thread.FreeNamedDataSlot, 879
 ThrowException, 800
 TimeZoneInfo, 289
 ToArray, 470
 ToBoolean, 307
 ToDictionary, 470
 ToHashSet, 470
 ToList, 470
 ToLocalTime, 287, 288
 ToLongDateString, 287
 ToLookup, 470
 ToLower, 272
 ToShortDateString, 287
 ToString, 137, 272, 293, 484, 928
 ToUniversalTime, 287, 288, 292
 ToUpper, 272
 Trace, 566
 TraceError, 565, 567
 TraceInformation, 565
 TraceWarning, 565, 567
 TrimEnd, 271
 TrimStart, 271
 TrueForAll, 351, 352
 TryAdd, 919
 TryCopyTo, 927
 TryEnter, 848
 TryGetSwitch, 335
 TryParse, 281, 287, 293
 TryParseExact, 287
 TryTake, 919, 921
 Unescape, 960
 UploadValues, 701, 714
 UseSqlServer, 419
 ValueTuple.Create, 213
 Wait, 602
 WaitAll, 872
 WaitAny, 872
 Where, 439
 WithDegreeOfParallelism, 894
 Write, 331, 565, 650, 693
 WriteAllText, 279
 WriteByte, 650
 WriteEvent, 581
 WriteLine, 39, 331, 662
 WriteLineAsync, 839

- WriteTo, 484, 531
- WriteValue, 520
- WriteXml, 521
- XNode.ReadFrom, 524
- metody, 18, 39, 107
 - agregacyjne, 473
 - anonimowe, 185
 - asynchroniczne w WinRT, 627
 - częściowe, 38, 122
 - częściowe rozszerzone, 123
 - docelowe delegatu, 168
 - dostępowe, 115, 117
 - dostępowe zdarzenia, 175, 179
 - dynamiczne, 783, 793
 - parsowanie argumentów, 795
 - egzemplarzowe, 209
 - emitowanie, 803
 - generowane w locie, 793
 - generujące, 478
 - generyczne, 155, 156, 785
 - emitowanie, 808
 - pobieranie, 782
 - wywoływanie, 782
 - klasy
 - DynamicObject, 827
 - Math, 310
 - ReaderWriterLockSlim, 862
 - konwersji, 468
 - lokalne, 108, 185
 - lokalne statyczne, 109
 - ładujące, 761
 - parametry, 781
 - płynnego API, 420
 - przeciążanie, 109, 133, 822, 825
 - przysyłanie, 804
 - rozszerzające, 207, 209
 - wywoływanie łańcuchowe, 208
 - rozszerzeń, 37
 - sygnatura, 108
 - ukrywanie, 804
 - Union, 467
 - wirtualne, 128, 370, 419
 - wtyczek, 167
 - wyrażeń, 108
 - z rodziny
 - ReadXXX, 516
 - TryXXX, 194
 - zwracające składowe, 778
 - miejsca wywołania, 819
 - migracja EF Core, 422
 - moduł, 800
 - modyfikator
 - async, 614
 - in, 78
 - out, 76, 162
 - override, 128
 - params, 78
 - readonly, 28, 106
 - ref, 76
 - static, 29, 121, 183
 - unmanaged, 941
 - modyfikatory
 - dostępu, 140
 - zdarzeń, 180
 - multiemisja, 169
 - mutacja niedestrukcyjna, 218
 - muteks, 860

N

 - nadawca, 174
 - nagłówki, 711, 713
 - narzędzia diagnostyczne, 579
 - narzędzie
 - dotnet, 41
 - dotnet-counters, 579
 - dotnet-dump, 582
 - dotnet-trace, 580
 - gunzip, 671
 - gzip, 671
 - ildasm, 741
 - ILSpy, 794
 - signtool.exe, 740
 - nazwy
 - kwalfikowane zestawu, 769
 - typów
 - generycznych, 771
 - osadzonych, 771
 - parametrów ref i out, 772
 - tablic, 772
 - wskaźników, 772
 - niejawna konwersja referencji, 161
 - niezmiennosc, 858

O

 - obiektość, 17
 - obiekty, 73
 - niezmiennosc, 858
 - synchronizacji, 848
 - typu IEnumerable<T>, 626
 - obliczanie skrótów, 833–835
 - obsługa
 - komunikatów, 707
 - wyjątków, 186, 593, 711, 799
 - blok finally, 189
 - instrukcja try, 186
 - klauzula catch, 188
 - oczekiwanie
 - na interfejs użytkownika, 616
 - na zadanie, 615
 - odrzuć, 32, 77
 - odwołania lokalne ref, 80
 - ograniczenie dostępności, 142
 - ograniczenia typów
 - generycznych, 157
 - operacje
 - asynchroniczne, 609
 - limit czasu, 651
 - na plikach i katalogach, 673
 - opróżnienie, 650
 - synchroniczne, 609
 - wejścia-wyjścia, 261
 - losowe plikowe, 690
 - w UWP, 683
 - zamknięcie, 650
 - operator, 43
 - ?, 87
 - ??, 87
 - ??=, 87

operator
==, 323, 329
adresowania, 243
Aggregate, 898
as, 126
AsEnumerable, 417
AsQueryable, 430
checked, 58
Contains, 440
dekrementacji, 58
dereferencji, 243
FirstOrDefault, 489
ignorowania null, 206
inkrementacji, 58
is, 127, 224, 772
Join, 455
nameof, 36, 124
new, 82
null, 87
porównywania, 63
równości, 63, 201
rzutowania, 160
trójargumentowy, 64
typeof, 136, 156
warunkowy null, 35
wskaźnika do składowej, 243, 244
Zip, 461

operatory
< i >, 330
== i !=, 319
agregacji, 393
arytmetyczne, 57
bitowe, 59
C#, 85, 779
elementów, 471
LINQ, 434–79
łączość
lewostronna, 84
prawostronna, 84
mieszanie, 202
pożyczanie, 201
przeciążanie, 239
relacyjne, 202
warunkowe, 64
wyliczeń, 150

zapytań, 385
Concat, 393
ElementAt, 392
First, 392
Last, 392
łączenie, 387
OrderBy, 388, 395, 461
OrderByDescending, 461
Reverse, 392
Select, 388, 391, 395
Skip, 392
SQL IN, 440
SQL LIKE, 440
Take, 392
ThenBy, 461
ThenByDescending, 461
Where, 388, 391, 395
wykonywanie opóźnione, 397, 400
wyrażenia lambda, 390
wywoływanie, 389
zbiorów, 467
zmieniające kształt, 436

optymalizacja
PLINQ, 895
z wartościami lokalnymi, 905

osadzanie typów
współpracujących, 954

ostrzeżenia pragma, 250
ostrzeżenie, 206

P

pakiet
NuGet, 830
NuGet System.Linq.Async, 626

pakowanie, 134, 146

pamięć
alokowana na stosie, 932
diagnozowanie wycieku, 556
lokalna wątku, 877
mapowanie plików, 690
migawka stanu, 582
monitorowanie, 540
niezarządzana, 932, 945

współdzielona, 691, 692, 943, 947
wyciek pamięci, 553–556

paralelizm strukturalny, 885

parametr, 40, 72, 75
lockTaken, 848
out, 782
ref, 782
T?, 200

parametry, 40, 72, 75
metod, 781
nazwane, 230
niejawne ref, 952
opcjonalne, 36, 79, 114, 952
pozycyjne, 230
typów, 156

parsowanie, 292, 296
argumentów, 795
błędy, 303
IL, 813
liczb, 306

pętla
do-while, 95
for, 95
foreach, 96, 196
while, 95

pętle
wewnętrzne, 902
zewnętrzne, 902

PFX, Parallel Framework, 884, 885
komponenty bibliotek, 886
używanie biblioteki, 887

pieczętowanie
funkcji, 131
klas, 131

planowanie zadań, 914
plasterkowanie, 925, 926

platforma, 19
.NET 5, 255

plik
ClientApp.dll, 760
Microsoft.Data.SqlClient.dll, 760
Terrain.dll, 749
UIEngine.dll., 749

- pliki
 - .resources, 741, 743
 - .resx, 744
- pliki i katalogi
 - bezpieczeństwo, 676
 - kompresja, 674
 - metody dostępu, 683, 685
 - szyfrowanie, 674
- PLINQ, Parallel LINQ, 884, 886, 888
 - anulowanie zapytania, 894
 - bezpieczeństwo wątkowe, 893
 - dzielenie
 - na części, 896
 - przy użyciu skrótów, 896
 - zakresowe, 896
 - kolejność elementów, 890
 - ograniczenia, 891
 - optymalizacja
 - na wejściu, 896
 - na wyjściu, 895
 - własnych agregacji, 898
 - stopień zrównoleglenia, 894
 - używanie, 893
- płynny API, 420
- pobieranie
 - atrybutów, 792
 - metadanych składowych, 778
 - typów osadzonych, 770
 - typów tablicowych, 770
- podpisy cyfrowe, 843
- podpisywanie kodu, 738, 739
- podzapytania, 403
- pola, 72, 105
 - deklarowanie, 106
 - emitowanie, 805
 - inicjalizacja, 106
 - kolejność inicjalizacji, 111, 121, 133
 - modyfikatory, 106
- pole
 - HideBySig, 804
 - OpCode, 814
- polimorfizm, 125
 - wielokierunkowy, 824
- pomiar czasu, 578
- ponowne obliczanie, 398
- POP, Post Office Protocol, 696
- POP3, 726
- porównywanie, 318
 - strukturalne, 383
- potoki
 - anonimowe, 656, 658
 - nazwane, 656
- procesy, 569
- programowanie
 - asynchroniczne, 609, 611
 - dynamiczne, 261, 818
 - funkcyjne, 18
 - równoległe, 262, 884
- projekcje, 410
- protokół
 - FTP, 696, 720
 - HTTP, 696
 - POP3, 726
 - porządkowania, 378
 - refleksji składowych, 776
 - równości, 319, 378
 - SMTP, 722
 - TCP, 723
 - UDP, 723
 - uwierzytelniania, 711
- przechwytywanie zmiennych, 399
- przeciążanie
 - konstruktorów, 110
 - metod, 109, 133
 - operatorów, 239
 - == i !=, 326
 - porównywania, 241
 - równości, 241
 - true i false, 242
- przekazywanie
 - argumentów
 - przez referencję, 76, 77
 - przez wartość, 75
 - wyjątku, 628
 - zmiennych do Pythona, 831
- przekierowywanie strumieni, 333
- przełączanie kontekstu, 587
- zapełnienie całkowitoliczbowe, 58
- przesłanie metody
 - Equals, 326
 - GetHashCode, 325
- przestrzeń nazw, 47, 99, 208
 - globalna, 99
 - http://oreilly.com, 520
 - LocalName, 519
 - NamespaceURI, 519
 - OReilly.Nutshell.CSharp, 501
 - Package.Current
 - ↳ InstalledLocation, 742
 - Reflection.Emit, 261
 - System, 39, 45
 - System.Collections, 63, 143, 259, 336
 - System.Collections
 - ↳ Concurrent, 259, 336, 918
 - System.Collections.Generic, 259, 336
 - System.Collections
 - ↳ Immutable, 375
 - System.Collections
 - ↳ ObjectModel, 259, 336, 369
 - System.Collections
 - ↳ Specialized, 259, 336
 - System.ComponentModel, 231, 307, 597, 643
 - System.Data, 536
 - System.Diagnostics, 332
 - System.Dynamic, 261, 818
 - System.Globalization, 267, 276, 730
 - System.IO, 190, 261, 536, 673
 - System.IO.Compression, 669, 672
 - System.IO.Memory, 690
 - System.Linq, 260, 352, 354, 385
 - System.Linq.Expressions, 260
 - System.Net, 261, 697
 - System.Net.Mail, 722
 - System.Numerics, 310
 - System.Object, 320
 - System.Reflection, 261, 368, 730, 733

przeźreń nazw

- System.Reflection.Emit, 768, 793, 801
- System.Resources, 730
- System.Runtime.
 - ↳ CompilerServices, 247, 818
- System.Runtime.
 - ↳ InteropServices, 262, 934
- System.Security.
 - ↳ Cryptography, 99, 311, 313
- System.Security.
 - ↳ Cryptography.X509Certificates, 844
- System.Text, 259, 267, 664
- System.Text.Regular
 - ↳ Expressions, 259, 957
- System.Threading, 260, 262, 309
- System.Threading.Tasks, 260, 601, 906
- System.Timers, 881
- System.Windows, 264
- System.Windows.Forms, 264
- System.Xml, 306
- System.Xml.Linq, 260, 494
- System.Xml.Serialization, 230
- Utils, 209
- Windows.ApplicationModel, 685
- Windows.Storage, 261, 652
- Windows.UI, 266
- Windows.UI.Xaml, 266

przestrzenie nazw, 47, 99, 208

- aliasy, 102
- kwalifikatory aliasów, 103
- powtarzanie, 101
- ukrywanie nazw, 101
- w X-DOM, 503
- w XML, 501
- właściwości, 103
- zakres, 100

przetwarzanie tekstu, 259

przewidywanie

- negatywne, 964
- pozytywne, 963
- wsteczne, 963
 - negatywne, 964
 - pozytywne, 964

przypisanie, 74, 83

przyrostki literałów liczbowych, 56

przysyłanie metod, 804

punkt wejściowy, 41

R

refaktoryzacja, 40

referencja, 125

- dynamiczna, 235
- this, 113

refleksja, 261, 769, 772, 775

- dla zestawów, 787

rekordy, 25, 214

- definiowanie, 215
- konstruktory główne, 222
- leniwa ewaluacja, 220
- listy parametrów, 217
- mutacja niedestrukcyjna, 218
- pola obliczane, 220
- porównywanie, 223
- walidacja własności, 219

REST, REpresentational State Transfer, 696

rozgałęzianie, 797

rozpakowywanie, 134

równoległe wykonywanie zadań, 906

równość, 323, 324

- referencyjna, 318
- wartościowa, 318

równoważenie obciążenia, 897

równoważność typów, 955

rzutowanie, 48

- w dół, 126
- w górę, 126

S

SDI, Single Document Interface, 597

sekwencje, 385, 436

- dekoratora, 400
- specjalne, 65

semafory, 859

separatory cyfr, 32

serializacja, 263, 612

serwer

- aplikacji, 857
 - bezpieczeństwo wątkowe, 857
- FTP, 719
- HTTP, 717
- POP3, 726
- proxy, 708

settery tylko do inicjalizacji, 25

sieć, 261

silne nazwy, 734

składnia

- mieszana, 397
- płynna, 396
- SQL, 396
- zapytaniowa, 393–396

składowe

- abstrakcyjne, 130
- C#, 779
- CLR, 779
- egzemplarza, 46
- interfejsu, 142
 - domyślne, 29
 - generycznego, 785
- klasy object, 137
- niepubliczne, 784
- statyczne, 46, 856
- typu, 801
 - emitowanie, 802
 - generycznego, 780
- ukrywanie, 130

skrót, 834

- hasał, 835

słabe odwołania, 556–558

słowniki, 363

- sortowane, 367

- słowo kluczowe, 42
 - Action, 171
 - add, 175
 - and, 226
 - async, 613
 - await, 613, 614, 620, 622, 683
 - base, 131, 132
 - class, 105
 - default, 74, 138, 157
 - delegate, 186
 - dynamic, 232, 768, 786, 818, 830
 - event, 174
 - extern, 103
 - fixed, 245, 949
 - from, 395
 - Func, 171
 - init, 117
 - into, 406, 408, 411
 - let, 411
 - namespace, 99
 - new, 26, 131, 210, 798
 - override, 131
 - public, 47
 - remove, 175
 - sealed, 131
 - stackalloc, 245
 - static, 183, 186
 - switch, 29
 - unmanaged, 940
 - unsafe, 105, 243
 - var, 37, 81, 210, 411
 - virtual, 128
 - void, 40
 - when, 93
 - słowa kluczowe
 - kontekstowe, 43
 - zarezerwowane, 42
 - SMTP, Simple Mail Transfer Protocol, 696, 722
 - sortowanie, 352
 - SSL, Secure Sockets Layer, 703
 - stałe, 106
 - sterta, 73
 - stos, 72, 360
 - ewaluacji, 794
 - strefy czasowe, 288
 - struktura, 138
 - BigInteger, 310
 - Complex, 312
 - DateTime, 282, 288, 292
 - DateTimeOffset, 282, 288
 - DOM, 431
 - Guid, 317
 - Half, 311
 - Memory<T>, 925, 929
 - Nullable<T>, 200
 - SortedDictionary<,>, 368
 - Span<T>, 925
 - TimeSpan, 280
 - Utf8JsonReader, 526
 - Utf8JsonWriter, 528
 - ValueTask<T>, 631, 632
 - struktury, 138
 - mapowanie, 945, 948
 - referencyjne, 139, 929
 - tylko do odczytu, 139
 - strumienie, 261, 645
 - adaptery
 - binarne, 661, 666
 - tekstowe, 661
 - XML, 661
 - zamykanie, 667
 - architektura, 646
 - asynchroniczne, 31, 625
 - bezpieczeństwo wątków, 651
 - błędów, 333
 - dekoracyjne, 646, 660
 - kompresja, 669
 - magazynu danych, 646, 651
 - operacja
 - odczytu, 649
 - wyszukiwania, 650
 - zapisu, 649
 - wyjścia, 333
 - strumień
 - BrotliStream, 669
 - BufferedStream, 660
 - FileStream, 652
 - MemoryStream, 655
 - PipeStream, 656
 - subkultury, 747
 - subskrybenci, 174
 - surogaty, 280
 - sygnalizacja, 846, 866, 867
 - dwustronna, 868, 869
 - synchronizacja, 846, 848
 - system operacyjny
 - bezpieczeństwo, 687
 - system wtyczek, 763
 - szablony w C++, 164
 - szeregowanie
 - In i Out, 938
 - klas, 937
 - struktur, 937
 - typów wspólnych, 935
 - szzyfrowanie, 833
 - kluczem publicznym, 833, 840
 - symetryczne, 833, 835
 - w pamięci, 837
- ## Ś
- ścieżki sondowania, 755
 - śledzenie
 - obiektów, 424
 - zmian, 424
 - środowiska wykonawcze, 21, 24
- ## T
- tablice, 67, 346
 - bajtów, 279
 - długość, 351
 - dynamiczne, 349
 - elementy, 67
 - indeksy, 69, 349
 - inicjalizacja elementów, 68
 - konwertowanie, 354
 - kopiowanie, 348, 353
 - liczba wymiarów, 351
 - nieregularne, 70
 - odwracanie kolejności
 - elementów, 353
 - prostokątne, 70
 - przeszukiwanie, 350, 351
 - skróatów, 325

- tablice
 - sortowanie, 352
 - sprawdzanie granic, 72
 - tworzenie, 349
 - wyrażenie inicjalizacji, 68, 71
 - zakresy, 69
 - zmienianie rozmiarów, 354
- TCP, Transmission and Control Protocol, 696, 723
 - w UWP, 728
 - współbieżność, 725
- TDD, test-driven development, 556
- technologia Authenticode, 738
- testowanie, 309
- tęcze tabeli, 835
- tokeny
 - JSON, 526
 - metadanych, 788
- TPL, Task Parallel Library, 884
- tryb pliku, 654
- tworzenie
 - deasemblera, 813
 - egzemplarzy, 46
 - fabryk zadań, 915
 - funkcji asynchronicznych, 620
 - instancji typów, 773
 - łańcuchów, 269
 - łańcuchów strumieni
 - szyfrowania, 838
 - serwera HTTP, 717
 - struktur, 138
 - wątków, 584
 - wtyczek, 763, 767
 - wyrażań lambda, 390
 - zadań, 606, 907
 - zestawu satelickiego, 746
- typ, 17, 44
 - char, 65, 267
 - CultureInfo, 295
 - DateTimeFormatInfo, 295
 - DateTimeOffset, 298
 - decimal, 62
 - double, 61, 62
 - dynamic, 235, 236, 237, 238
 - enum, 314
 - float, 61
 - logiczny, 63
 - Memory<T>, 262
 - Nullable, 287
 - NumberFormatInfo, 295
 - object, 134, 235
 - ref, 81
 - Span<T>, 262
 - string, 66, 268
 - TKey, 391
 - TResult, 391
 - TSource, 391
 - Type, 769
 - ValueTuple, 213
 - var, 236
 - wyliczeniowy
 - RegexOptions, 959
 - UnmanagedType, 935
- typizowanie
 - wyrażenia new, 82
 - elementów, 391
- typy
 - anonimowe, 210, 410
 - bazowe, 772
 - całkowitoliczbowe, 59
 - 8- i 16-bitowe, 59
 - o rozmiarze natywnym, 60
 - częściowe, 122
 - delegacyjne, 166, 170
 - generyczne, 170, 174
 - dopuszczające wartość null, 199
 - dynamiczne, 232
 - emitowanie, 800
 - generyczne, 153–156, 774, 824
 - definiowanie, 809
 - niepowiązane, 156
 - niestworzone zamknięte, 810
 - odwołania do samego siebie, 159
 - ograniczenia, 157
 - parametry typów, 156
 - składowe, 780
 - szablony C++, 164
 - tworzenie podklas, 159
- kowariantne, 162
- liczbowe, 54
 - unifikacja, 820
- nazwy, 771
- osadzone, 770
- parametrów lambda, 181
- predefiniowane, 44
- referencyjne, 30, 50–53, 68, 318
 - wartość null, 205
- składowych, 777
- statyczne, 238
- systemowe, 259
- tablicowe, 162, 770
- tworzenie, 105, 773
- wartości domyślne, 74
- wartościowe, 50, 53, 68, 318
 - wartość null, 199, 203, 205
- węzłów, 520
- własne, 45
- wskaźnikowe, 243
- wyjatków, 193
- X-DOM, 482
- zagnieżdżone, 152
- zależności cykliczne, 811
- zwrotne, 40
 - kowariantne, 129
 - ref, 81

U

- uchwyty zdarzeń oczekiwania, 866, 871
- UDP, Universal Datagram Protocol, 696, 723
- ukończenie synchroniczne, 629
- ukrywanie metod, 804
- UNC, Universal Naming Convention, 696
- unia, 942
- Unicode, 277
- unifikacja, 134
- uprawnienia administratora, 689
- URI, Uniform Resource Identifier, 696, 698
- URL, Uniform Resource Locator, 696

- usługi P/Invoke, 934
- usuwanie
 - anonimowe, 538
 - automatyczne nieużytków, 539
 - kontekstów ALC, 761
 - nieużytków, 533, 546
 - obiektów szyfrowania, 839
 - uchwyty oczekiwania, 868
- UTF-16, 280
- UTF-8, 665
- utrata zgodności binarnej, 118
- uwierzytelnienie, 709
- UWP, Universal Windows Platform, 23, 265
 - folder
 - aplikacji, 685
 - pobranych plików, 686
 - wybierany przez użytkownika, 687
 - operacje wejścia-wyjścia, 683
 - TCP, 728

V

- Visual Studio
 - identyfikator GUID, 955
 - kompilacja wtyczek, 763
 - narzędzia, 747
 - osadzanie zasobów, 742
 - pliki .resx, 744
 - podzespół współpracujący COM, 951
 - zasoby pack URI, 745

W

- walidacja własności, 219
- wariancja, 161
 - parametrów, 174
 - typów, 37
- warstwy aplikacji, 263
- wartości specjalne typów liczbowych, 61
- wartość
 - +∞, 61
 - 0, 61
 - ∞, 61

- generyczna, 157
- NaN, 61, 219
- null, 28, 52, 87, 199–205, 287, 509
- skrót, 325
- zwrotna ref, 81
- wątki, 262, 584
 - aktywne, 594
 - bariera, 873
 - bezpieczeństwo, 590, 651, 854–857
 - blokady, 590
 - blokowanie, 586, 587
 - bez wykluczania, 846
 - wykluczające, 846
 - dołączanie, 586
 - działające w tle, 594
 - interfejsu użytkownika, 597
 - pamięć lokalna, 877
 - priorytet, 595
 - procedura obsługi, 593, 594
 - procesów, 569
 - przechwytywane zmienne, 592
 - przekazywanie danych, 591
 - pula, 598
 - robocze, 596
 - spinning, 587
 - stan lokalny, 588
 - sygnalizacja, 595, 846, 866
 - dwustronna, 868, 869
 - tworzenie, 584
 - usypianie, 586
 - współdzielenie danych, 589
 - wyrażenia lambda, 592
 - wywłaszczenie, 585
 - zagnieżdżanie blokad, 851
 - zakleszczenia, 851
- wersje środowiska, 258
- węzły
 - atrybutów, 517
 - XML, 512
- wiązanie
 - dynamiczne, 36, 232, 824, 953
 - językowe, 234
 - niestandardowe, 233
 - statyczne, 232

- wielowątkowość, 845
- Windows
 - Data Protection, 832
 - Desktop, 264
 - Forms, 264
- WinRT, 627, 729
 - metody asynchroniczne, 627
- WinUI 3, 266
- wirtualizacja, 689
- wirtualne składowe funkcyjne, 128
- własności, 18, 115
 - automatyczne, 38, 116
 - klasy System.Exception, 192
 - tylko do inicjalizacji, 117, 780
 - tylko do odczytu, 115
 - wirtualne, 128
 - wyrażeniowe, 116
- własność, 18, 115
 - AssemblyLoadContext.Default, 754
 - Listeners, 566
 - LowestBreakIteration, 904
 - Root, 499
 - ShouldExitCurrentIteration, 905
 - Value, 495
- właściwości, 779
 - emitowanie, 805
- właściwość
 - BaseAddress, 701
 - BaseType, 772
 - ByteOrder, 729
 - ContentLength, 720
 - CredentialCache.DefaultNet
 - workCredentials, 711
 - Credentials, 709
 - CultureInfo.CurrentUI
 - Culture, 747
 - DeclaredMembers, 776
 - DeclaringType, 777
 - ElapsedTicks, 579
 - IsFaulted, 604
 - Language, 747
 - LastModified, 720
 - MemberType, 776
 - MethodHandle, 777

- właściwość
 - Name, 777
 - ReflectedType, 777
 - StackTrace, 572
 - UseDefaultCredentials, 710
 - UseProxy, 709
- WPF, 264
- wskaznik, 27, 243, 932
 - do funkcji, 26, 246, 939
 - pusty, 246
- wskrzeszenie, 544
- współbieżność, 260, 583, 624
 - drobnoziarnista, 610
 - gruboziarnista, 610, 619
 - w TCP, 725
- wtyczki, 749
 - tworzenie, 763, 767
- wyciek pamięci, 553–556
- wydajność, 783, 853, 870
- wyjątek, 186, 711
 - AggregateException, 911
 - ArgumentException, 316
 - CryptographicException, 836
 - DivideByZeroException, 187, 916
 - FormatException, 287, 495
 - IndexOutOfRangeException, 72, 399
 - NullReference, 320
 - NullReferenceException, 30, 87, 205, 206, 489, 496
 - OperationCanceledException, 603, 895, 910
 - OverflowException, 58
 - RuntimeBinderException, 235
 - XmlException, 192, 514
- wyjątki, 186, 711
 - filtry, 189
 - obsługiwanie, 799
 - ponawianie zgłoszenia, 191
 - typy, 193
 - zgłaszanie, 191
- wykonywanie
 - opóźnione, 398, 400, 428
 - zapytania lokalnego, 403
- wyliczenia, 148, 194, 314, 316, 779
 - bezpieczeństwo typów, 151
 - konwersje, 149
 - operatory, 150
- wyliczenie
 - BindingFlags, 784
 - DateStyles, 303
 - MethodAttributes, 804
 - TaskCreationOptions, 908
 - TypeAttributes, 800
- wyrażenia
 - dynamiczne, 236
 - lambda, 18, 37, 180, 390, 565
 - asynchroniczne, 624
 - metody lokalne, 185
 - przechwytywanie
 - zmiennych, 182, 184
 - statyczne, 183
 - typy parametrów, 181
 - podstawowe, 83
 - przypisania, 83
 - puste, 83
 - regularne, 957
 - asercje o zerowej wielkości, 963
 - dzielenie tekstu, 967
 - grupy, 966
 - grupy nazwane, 967
 - kompilowane, 959
 - kotwice, 964
 - kwantyfikator, 962
 - leksykon, 972
 - opcje, 960
 - receptury, 969
 - zastępowanie tekstu, 967
 - zestawy znaków, 961
 - zapytań, 37, 393, 407, 429
- wyrażenie
 - switch, 29, 94
 - throw, 35, 191
- wywołania
 - dynamiczne, 237, 238, 781, 783
 - zwrotne, 939
 - niezarządzone, 941
 - z delegatami, 941
 - ze wskaźnikami do funkcji, 939
- wywoływanie
 - komponentów COM, 951–954
 - konstruktorów bazowych, 807
 - metod generycznych, 782
 - składowych, 775
 - dynamiczne, 781
 - interfejsu generycznego, 785
- wzorce, 224
 - asynchroniczności, 633
 - blokowanie
 - asynchroniczne, 641
 - informacje o postępie, 635
 - łączniki zadań, 638, 640
 - model programowania, 642
 - oparte na zadaniu, 637
 - opartej na zdarzeniach, 643
 - przerwanie operacji, 633
 - kombinatory, 226
 - krotek, 30, 227
 - metod TryXXX, 194
 - pozycyjne, 30, 227
 - relacyjne, 25, 226
 - typów, 32, 224
 - własności, 30, 224, 227
 - zdarzeń, 176
- wzorzec
 - BackgroundWorker, 643
 - likwidacji obiektów, 868
 - stałej, 225
 - usuwania anonimowego, 539
 - var, 225
 - Wizytator, 821

X

- Xamarin, 23, 266
- Xamarin Forms, 266
- X-DOM, 481
 - adnotacje, 506
 - aktualizowanie danych, 493
 - definiowanie treści, 486
 - deklaracje, 497
 - dokumenty, 497
 - domyślne przestrzenie nazw, 504
 - drzewo, 482

- eliminowanie pustych elementów, 508
- klonowanie
 - automatyczne, 486
 - głębokie, 486
- konkatenacja węzłów, 497
- konstrukcja funkcyjna, 485
- ładowanie, 483
- modyfikowanie
 - atrybutów, 492
 - wartości, 492
 - węzłów potomnych, 492
- nawigacja, 487
 - do rodzica, 490
 - na tym samym poziomie, 491
 - po atrybutach, 491
- parsowanie, 483
- pobieranie
 - elementów, 488
 - elementów potomnych, 490
 - jednego elementu, 489
 - wartości, 495
- przedrostki, 505
- przestrzenie nazw, 503
- serializacja, 484
- strumieniowanie projekcji, 509
- tworzenie drzewa, 484
- typy, 482
- ustawianie wartości, 495
- węzły z treścią mieszaną, 496
- wysyłanie zapytań, 487
- zapisywanie, 484
- zapisywanie deklaracji, 500
- XML, 250, 260, 511
 - dane hierarchiczne, 521
 - elementy puste, 515
 - metody wczytujące, 516
 - odczytywanie elementów, 513
 - przestrzenie nazw, 501
 - typy węzłów, 520
 - wczytywanie
 - atrybutów, 517
 - węzłów, 512
 - węzły atrybutów, 517
 - wpisywanie atrybutów, 520
- Z**
- zadania, 600
 - anulowanie, 909
 - autonomiczne, 604
 - długo wykonywane, 602
 - kontynuacje, 604, 910, 911, 912
 - warunkowe, 912, 913
 - z wieloma przodkami, 914
 - łączniki, 638, 640
 - oczekiwanie, 614, 909
 - planowanie, 914
 - potomne, 908, 912
 - programowanie
 - asynchroniczne, 611
 - tworzenie, 606, 907
 - uruchamianie, 501, 907
 - wartość zwrotna, 602
 - własna fabryka, 915
 - zgłaszające wyjątek, 603
- zakleszczenia, 851
- zakresy, 69, 120
- zapytania, 260, *Patrz także*
 - operatory zapytań
 - budowane progresywnie, 409
 - do obiektów
 - IAsyncEnumerable<T>, 626
 - EF Core, 418, 428
 - interpretowane, 412–416, 429
 - LINQ, 385–418
 - lokalne, 429
 - opakowanie, 409
 - progresywne, 407
 - składnia, 394
 - wykonywanie, 402
 - zewnętrzne, 403
 - złożone, 406
 - zarządzanie pamięcią, 19
 - zasada pewnego przypisania, 74
 - zasoby, 741, 742
 - zdarzenia, 18, 174, 558, 779
 - definiowanie delegatu, 176
 - mechanizm działania, 175
 - modyfikatory, 180
 - niestandardowe, 581
- standardowy wzorzec, 176
- systemu plików, 682
- wirtualne, 128
- zdarzenie
 - Error, 682
 - IncludeSubdirectories, 682
 - Resolving, 752, 761
- zegary, 554, 880
 - jednowątkowe, 882
 - wielowątkowe, 881, 882
- zestaw znaków, 277
- zestawy, 20, 261, 730
 - atrybuty, 732
 - emitowanie, 800
 - instalacja certyfikatu, 739
 - konteksty ładowania, 750
 - ładowanie, 748, 750, 757
 - manifest, 731
 - moduły, 733
 - nazwy kwalifikowane, 736, 769
 - osadzanie zasobów, 742
 - podpisywanie, 734
 - referencyjne, 258
 - refleksja, 787
 - satelickie, 741, 745
 - testowanie, 747
 - tworzenie, 746
 - silne nazwy, 734
 - technologia Authenticode, 738
 - wersja
 - informacyjna, 738
 - pliku, 738
 - zaprzyjaźnione, 141
 - zasoby, 741
 - znajdowanie, 751, 757
- zgłaszanie wyjątków, 191
- zmiennie
 - iteracyjne, 184
 - lokalne, 72, 89, 796
 - wyjściowe, 32, 77
 - wzorcowe, 32, 128
 - zakresowe, 395
- znaczniki
 - dokumentacyjne XML, 251
 - niestandardowe, 253

- znajdowanie
 - zależności, 761, 765
 - zestawów, 748, 751
- znak
 - &, 772
 - ?, 64, 199
 - @, 42
- znaki
 - interpunkcyjne, 43
 - sterujące, 960
- zrównoległanie
 - przetwarzania danych, 885
 - wykonywania zadań, 885
 - operatorów zapytań, 890
- zużycie pamięci, 540, 556
- zwalnianie zasobów, 533, 535

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Trzymaj tę książkę stale na swoim biurku!

C# jest uważany za flagowy produkt firmy Microsoft. Od początku był konsekwentnie rozwijany — z najwyższą troską o elastyczność i wszechstronność. W efekcie pozwala na pisanie bezpiecznego kodu. Wersja 9.0 jest ósmą poważną aktualizacją tego języka. Zapewnia wysokopoziomowe abstrakcje, takie jak wyrażenia, zapytania i kontynuacje asynchroniczne, ale także udostępnia niskopoziomowe mechanizmy pozwalające uzyskać maksymalną wydajność aplikacji. Ten cel jest osiągalny dzięki takim konstrukcjom jak własne typy wartościowe programisty czy opcjonalne wskaźniki. Tych nowości trzeba się uczyć, ale czas na to poświęcony rekompensuje przyjemne tworzenie znakomitego kodu.

To zaktualizowane wydanie znakomitego podręcznika dla programistów. Zawiera zwięzłe i dokładne informacje na temat języka C#, Common Language Runtime (CLR), a także biblioteki klas .NET 5 Base Class Library (BCL). Nowe składniki języka C# 9.0 i związanej z nim platformy specjalnie oznaczono, dzięki czemu książka może też służyć jako podręcznik do nauki C# 8.0 i C# 7.0. Znalazły się tu precyzyjne opisy pojęć i przypadków użycia z naciskiem na praktyczność zastosowań. Sporo uwagi poświęcono dość trudnym tematom, jak współbieżność, bezpieczeństwo i dostęp do funkcji systemu operacyjnego. Ten zwięzły przewodnik sprawdzi się doskonale jako stała pomoc w codziennej pracy programisty C#.

W książce między innymi:

- składnia C#, definiowanie zmiennych, wskaźniki, domknięcia i wzorce
- tajniki LINQ i praca na danych
- programowanie współbieżne i asynchroniczne
- zaawansowane techniki pracy z wątkami i programowanie równoległe
- narzędzia platformy .NET i struktury Span oraz kryptografia

Joseph Albahari ma dwudziestoletnie doświadczenie jako architekt i programista tworzący aplikacje dla korporacji. Jest autorem cenionych książek o C#. Napisał też popularny program dla programistów do roboczego wypróbowywania zapytań LINQ — LINQPad.

Helion
helion.pl
HELION SA
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
helion@helion.pl

Sprawdź nasze szkolenia!
SZKOLENIA
AKADEMIA IT & BUSINESS
WWW.SZKOLENIA.HELION.PL

KOD KORZYŚCI
Sięgnij po więcej! ▶

ISBN 978-83-283-8198-8

